Rodica Ojog-Braşoveanu

COCOŞATUL ARE ALIBI

-roman poliţist – ciclul Cristescu&Dăneţ-

1973

Capitolul I

ARHEOLOGUL MARIUS DAMIAN A FOST PRĂDAT

Într-o seară, pe la sfârşitul lui septembrie, o seară cu cer senin şi lună roz împrumutată dintr-un tablou prost, pentru că totul e prea colorat, prea frumos, idilic şi corect frumos, iar pictorul ftizic şi decedat, într-o astfel de seară, maiorul Dăneţ manifestă surprinzătoarea dorinţă de a lua un aperitiv.

Apăsându-şi ochelarii la rădăcina nasului, locotenentul Marin Moşoianu se pierdu într-o serie de consideraţiuni intime asupra ineditei invitaţii.

Găsiră locuri la „Someşana“, o grădină de vară îngropată în iederă

Rodica Ojog-Braşoveanu

COCOŞATUL ARE ALIBI

-roman poliţist – ciclul Cristescu&Dăneţ-

1973

Capitolul I

ARHEOLOGUL MARIUS DAMIAN A FOST PRĂDAT

Într-o seară, pe la sfârşitul lui septembrie, o seară cu cer senin şi lună roz împrumutată dintr-un tablou prost, pentru că totul e prea colorat, prea frumos, idilic şi corect frumos, iar pictorul ftizic şi decedat, într-o astfel de seară, maiorul Dăneţ manifestă surprinzătoarea dorinţă de a lua un aperitiv.

Apăsându-şi ochelarii la rădăcina nasului, locotenentul Marin Moşoianu se pierdu într-o serie de consideraţiuni intime asupra ineditei invitaţii.

Găsiră locuri la „Someşana“, o grădină de vară îngropată în iederă sângerie, o grădină cum întâlneşti la tot pasul în Bucureşti, cu aceleaşi felinare palide deasupra meselor înalte înfăţate în pânză cadrilată, legănată de viersul aceluiaşi lăutar plângând iubiri cărunte cu fete sălbatice şi bărbaţi aprigi cu şişul lung.

Ospătarul le prezentă prompt lista, apoi se retrase convenţional câţiva paşi, aşteptând comanda. Dăneţ i-o întinse locotenentului, plimbându-şi distrat ochii prin restaurant. Feţe necunoscute, chipuri joviale, explozive sau interiorizate, priviri limpezi şi terne, surâsuri pudice ori de ocazie. Solitarii ocupau mesele retrase. Un bărbat între două vârste, cocoşat, sorbea absent din pahar. Îşi orientase spatele spre zidul de iederă încercând să-şi camufleze infirmitatea.

„Un nefericit“, oftă maiorul.

Consultând meniul, bătut la o maşini ştirbă de vocala „i“, Moşoianu îşi imagina cu un surâs înghesuit în colţul buzelor reflecţiile nimicitoare ale maiorului pe marginea „fenomenului“ cârciumă:

„La ce s-or fi îmbulzind oamenii ăştia? Bere caldă, friptură rece şi numai os, lăutarul răguşit... Apoi nu-i mai bine acasă? În sfârşit...“

Dăneţ ridică din umeri.

— Treaba lor. Ei, te-ai decis?

Locotenentul îşi ridică ochii din listă.

— Mda! şi făcu semn ospătarului.

Maiorul înregistra amuzat competenţa volubilă a lui Moşoianu, care făcea comanda: „Friptura să fie aşa şi pe dincolo, *întinsă*, dar nu prea crudă, cu un bob de unt („de ce bob şi nu bucăţică?“) şi neapărat presărată cu cimbru.“ La urmă, recomandă suav:

— Şi mai repejor, băieţaş!

Se crispă imperceptibil. Scobitoarea cu care se juca se frânse. Îl iritau expresiile locotenentului, de largă circulaţie printre subalternii mai tineri, cu grijă periate în prezenţa

superiorilor în cadrul relaţiilor oficiale şi cărora neîngăduitul le conferea o savoare specială. Acel „băieţaş“, ori generalizatul „tăticule“ aplicat unor terţi, indiferent de vârstă sau individ, i se păreau indecente, înlocuind ostentativ neserios terminologia consacrată.

Un hohot de râs îl făcu să întoarcă capul. În stânga lor, o pereche – ea tânără, cu ochi oblici, imenşi, şi coc greu răsucit pe ceafă, el ceva mai în vârstă – părea să facă totală abstracţie de lumea dimprejur. Mâinile se atingeau sub mii de pretexte, privirile se căutau intens, trădând dorinţa timidă, dar necamuflata a întâielor ceasuri de idilă. Bărbatul elegant, cu gură senzuală lipsită de fermitate, mângâia braţul bronzat, acoperit de brăţări subţiri, argintii.

Dăneţ zbârci din nas. „Ce naiba? Nu mai au răbdare până acasă?“

Maiorul era considerat, şi-i plăcea să se considere, de modă veche. Adusese de la el din Ardeal un cap limpede, principii sănătoase, dar cam rigide, şi o seamă de tradiţii la care veghea neabătut. Respectul faţă de bătrâni aproape sanctificat, ţinuta cuviincioasă, vorba scurtă şi cumpătată – detesta panglicăria, asociind-o inconştient cu minciuna – deveniseră mituri. Copiii, oameni în toată firea, îi dădeau bineţe cu un răsunător „sărut mâna, tată“, duminica şi de sărbători familia era obligată să ia masa împreună, excentricităţile vestimentare erau repudiate fără milă.

Ospătarul aduse comanda şi Moşoianu îşi despături şervetul de pânză pe genunchi. Maiorul ridică paharul, admirând culoarea vinului.

— Doamna a solicitat un pachet de ţigări Kent, observă locotenentul cu nasul în farfurie.

Dăneţ privi nedumerit capul rotund al subalternului său, tuns numărul unu, bărbia scurtă, obrajii asimetrici acoperiţi cu pistrui.

— Ăştia de alături, preciza Moşoianu.

Într-adevăr, tânăra cu ochi oblici rămăsese singură la masă.

— Văd ca te interesează, tuşi Dăneţ, dregându-şi glasul.

— Nu cine ştie ce, dar sunt pe recepţie.

Maiorul tuşi iar. „Hm! Pe recepţie!?!“

Gestul lui Moşoianu îi întrerupse reflecţiile. Îi atrăgea atenţia asupra femeii. Lăsând impresia că se joacă, aceasta desprinse o cheie din mănunchiul lăsat pe masă alături de brichetă. O ţinu în pumn parcă frământând-o timp de câteva secunde, apoi o ataşă la loc, în inelul de metal. Cu multă precauţie înfăşură ceva în batistă. Maiorului i se păru că vede o bucată de ceară.

Locotenentul şopti:

— Ce părere…

Dăneţ îi făcu semn să tacă. Un individ subţire, spânatic, se îndreptă spre masa femeii. Ţinea în mână o servietă. Faţa palidă, cu ochi incolori, părea indiferentă. Ca din întâmplare, tânăra împinse cu cotul poşeta mică, făcând-o să cadă.

Curtenitor, omul o ridică. Femeia mulţumi cu un zâmbet. Întinse mâna după geantă, strecurându-i în acelaşi timp bucata de ceară înfăşurată în batistă. Omul salută şi dispăru printre mese.

— Ia-te după el! suflă Dăneţ. Eu rămân… ăă… pe recepţie.

* * *

La ieşire, locotenentul se izbi de omul cu cocoaşă, îngână o scuză de circumstanţă.

„Mai ştii… Poate-mi aduce noroc.“

Ajuns la capătul străzii, spânaticul se uită brusc în spate, abia lăsând timp lui Moşoianu să-şi camufleze silueta în umbra groasă a unui castan.

Individul îşi continuă drumul, ţinându-se în apropierea clădirilor şi evitând părţile luminate ale trotuarului. Dispărea din când în când, înghiţit de întuneric. Din

manevrele dese şi neaşteptate, Moşoianu înţelese că omul încerca să depisteze, în primul rând, şi apoi să deruteze un eventual urmăritor. Se întorsese de câteva ori din drum, făcând câţiva paşi în direcţia locotenentului, strecurându-se apoi ca o nălucă pe străzi lăturalnice, prost luminate.

Reacţiile brusce, imprevizibile, îl puneau pe Moşoianu în situaţii dificile. Se alătură la un moment dat, păstrând o distanţă incertă, unui grup gălăgios de cheflii. Îi abandonă după vreo sută de metri. Spânaticul se înfundase pe o alee pustie, care se deschidea la stânga. Adăpostit de silueta generoasă a unei gherete cu gheaţă, locotenentul îl observa atent. Omul se oprise în spatele unui bloc vechi. O fereastră era luminată. Prin perdeaua transparentă se vedea o bătrână scriind.

Cu o mişcare sigură, spânaticul îşi plimbă mâna circular pe un geam. Doar un scrâşnet slab, de parcă cineva ar fi zdrobit zahăr tos între dinţi, însoţi traiectoria diamantului pe sticla subţire. Scoase apoi din servietă o pensulă, trecând-o de câteva ori pe geam. Lipi deasupra o bucată de hârtie şi lovi cu pumnul. Se auzi o bufnitură. Individul rămase nemişcat câteva secunde, pândind vreun zgomot, apoi desprinse cu precauţie hârtia de care rămăsese agăţat ciobul rotund de sticlă. Introduse mâna în gaură şi, găsind espanioleta, deschise fereastra. Cu un salt, dispăru înăuntru.

Locotenentul Moşoianu pătrunse în casă pe aceeaşi cale.

* * *

— Ora închiderii, vă rog!

Ospătarul, un individ negricios cu faţa plină de coşuri, ridica scaunele, aruncându-le ostentativ pe mese. Două femei culegeau solniţele şi scrumierele aşezându-le în trepte, până sus la încheietura braţului.

În grădină rămăseseră doar câţiva consumatori răzleţi, maiorul şi perechea din faţă.

Tânăra cu ochi oblici se ridică. Profesional, ospătarul îi dădu scaunul la o parte. Întâlnindu-i privirea, clipi semnificativ. Femeia zâmbi, înclinând uşor capul.

„Se cunosc“, deduse maiorul, lăsând banii pe masă.

Perechea părăsi localul, urmărită de rânjetul ospătarului. Mergeau pe Ştirbei Vodă, înaintând cu pas nesigur. Femeia îşi sprijinea partenerul ameţit, lipindu-şi de el şoldul puternic. Din când în când se opreau, sărutându-se încleştat până-şi pierdeau echilibrul. Apoi râdeau în hohote, stând faţă în faţă şi ţinându-se de mâini. În preajma unei curţi, pe Popa Tatu, bărbatul se opri clătinându-se. Printre gratiile de fier, trandafiri galbeni, de toamnă, îşi strecurau capul. Rupse câţiva şi îngenunchind pe trotuar, nu fără un gest reflex de a-şi menaja dunga pantalonilor, declamă teatral:

— „Guerlain şi-a botezat parfumul
Voilá pourquoi j’amais… Marina!“

Vocea răsună strident în liniştea cartierului. Râzând, femeia îl îmbrăţişă.

Dăneţ avu brusc senzaţia că cineva se află în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Văzu braţul ridicat şi lovitura care pleca, imparabilă, apoi nu mai ştiu nimic.

* * *

În faţa biroului, mic, din lemn de lămâi, bătrâna continua să scrie. Cuvintele se înşiruiau ordonat, cu bucle ferme şi elegante. Se privi în oglinda mare, ţinută de doi amoraşi, potrivindu-şi peste urechi boneta albă de noapte cu panglici mov. Oftă uşor şi, muind tocul în călimară, se adânci în paginile caietului. Pendula întrerupea liniştea monoton. De pe pereţi, chipuri şterse în rame ovale, cu expresii şi veşminte demodate, bărbaţi importanţi, plini de decoraţii şi

doamne rigide cu umeri planturoşi şi talii de viespe în crinoline complicate, priveau anonim din alt veac.

…Pe contele de Chantilly l-am cunoscut la balul prinţesei Şutzu. Era ia trecere prin Bucureşti, însoţind-o pe verişoara sa, marchiza de B., într-o călătorie în Orient. Mi-amintesc că anvizajau să stea numai la Cairo vreo două săptamâni. Chantilly! Ce gentilom desăvârşit! Cine şi-ar fi imaginat în seara aceea că va avea un sfârşit atât de tragic…?

Câteva lacrimi i se rostogoliră pe obrazul pufos şi ridică ochii. Inima încetă să-i mai bată. În oglindă se vedea o mână alunecând pe peretele din spate. O mână mică, ca de femeie, albă, nefiresc de albă. Rămase paralizată in jilţ, incapabilă de vreo mişcare. Nu-şi putea desprinde privirea de la mâna lividă care se apropia de comutator. Lumina se stinse şi o clipă liniştea sufocă odaia. Doar un greiere ţesea zigzaguri sonore.

Vru să urle, dar degetele îngheţate îi opriră ţipătul. Miroseau oribil a formol, poate a moarte…

Câteva convulsii şi capul bătrânei se prăvăli pe marginea fotoliului. Boneta de dantelă, cu panglici mov, căzu pe covor.

* * *

Moşoianu străbătu prudent holul sumar mobilat despărţit de cealaltă odaie cu un glasvand mat, unde spânaticul scotocea într-un maldăr de chei.

Alese una şi începu s-o ajusteze cu pila ţinând seama de particularităţile imprimate în bucata de ceară. Locotenentul recunoscu batista mică cu tiv roşu în care femeia de la restaurant învelise modelul.

Spânaticul se ridică apropiindu-se de o stampă japoneză, agăţată pe perete. O făcu sul, dând la iveală un fişet mic, îngropat în zid. Încercă cheia, o mai pili puţin, repetă operaţia de câteva ori şi, în cele din urmă, broasca cedă.

În pragul odăii, locotenentul, încerca să observe conţinutul safe-ului.

Individul scoase dinăuntru o casetă şi, punând-o pe masă, continuă să scotocească în casa de bani.

Deschise o cutie de argint. Pe culcuşul de catifea, o brăţară cu smaragde enorme arunca focuri verzi. Vrând s-o ia în mână, una din pietre, într-o montură rombică, se desprinse de celelalte. Giuvaerul era format din mai multe elemente.

În aceeaşi clipă, spânaticul, răsucindu-se brusc, aruncă un stilet lung, în direcţia locotenentului. Acesta eschivă reflex şi cuţitul se înfipse în uşorul de lemn.

— Nu prea eşti dibaci, băieţaş, râse Moşoianu. Trebuia să ţinteşti în stânga mea. Nici dacă mă rugai frumos, n-aş fi rămas pe loc. Conspectează chestia asta…

Îi întoarse spatele şi cercetă cu luare-aminte lama cuţitului.

— Bună sculă!

Se aplecă fulgerător. Călimara masivă de birou zbură, izbindu-se de perete.

— Mai jos. Ceva mai jos, băieţaş! Uite colo un vas de cristal. Hai, încearcă, nu te ruşina. Reglează-ţi tirul!

Iritat, celălalt se desprinse ca un arc, ţintindu-i gâtul. Moşoianu îl întâmpină cu o figură Mawashi Geri. Niciodată nu se simţise atât de lucid. Plin de „Kiai“ cum spun judokaşii.

Agil, spânaticul îşi recuperă cuţitul vizând pieptul locotenentului. Acesta îi prinse încheietura mâinii, neutralizându-l. Simultan, cu o răsucire a trupului îl zvârli peste umăr.

„Tai-Sabaki.“ Prima oară când îi reuşea corect figura.

În aceeaşi clipă însă, cineva îl lovi pe la spate…

Ameţit, spânaticul se ridică, ţinându-se de perete. Un bărbat suplu, îmbrăcat în cenuşiu, îl privea cu dispreţ.

— Dobitocule! Te-a urmărit de la restaurant.

Scrâşnind, spânaticul îşi repezi piciorul în trupul locotenentului.

— Vezi cine e!

Nu găsiră nici un act. Omul în cenuşiu se încruntă.

— Du-l în camera bătrânei şi dă drumul la gaze.

* * *

Mai mult inconştient, Moşoianu se târî până la fereastră. Durerea atroce de cap îi paraliza mişcările. Senzaţia de greaţă era concretă, materială, ca o iască agăţată de cerul gurii. Izbi cu pumnii. Geamul se sparse şi locotenentul îşi pierdu din nou cunoştinţa. Ţinea încă, strâns în pumn, smaragdul desprins din brăţară.

Capitolul II

FIRELE SE RUP

Maiorul îl privi cu coada ochiului şi întoarse capul.

Moşoianu încerca să-şi ascundă indispoziţia, afectând un aer distrat, însoţind indicaţiile date şoferului cu câte un „cred că pe aici“ sau „nu, nu sunt deloc sigur“ rostite cu un ton indiferent, menit să certifice că problema în sine scapă interesului său.

Dăneţ intuia exact starea de spirit a locotenentului, căruia primul eşec îi ridica întrebări dureroase, vizând condiţia şi capacitatea sa profesională. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar nici el nu ştia prea bine ce. Obişnuit să-şi reprime totdeauna elanurile, se găsea uneori în situaţii ca aceasta, când, descumpănit, căuta reacţiile cuvenite care să-i îmbrace sentimentele într-o haină decentă, sobră.

Moşoianu îşi întoarse umerii strivindu-şi nasul pistruiat de geam.

Dăneţ gândi că, la urma urmelor, băiatului îi prinde bine o scuturătură. Era tânăr de tot în meserie, dar, fără îndoială, dotat. Superiorii îl răsfăţau ca pe un gen de copil teribil, iar maiorul încerca să dea o oarecare pondere acestor aprecieri, împotrivindu-se organic exagerărilor manifeste, mai ales vis-à-vis de tineri.

Moşoianu fusese selecţionat de către maiorul Cristescu în urma unui original sondaj{1}. După moartea acestuia în împrejurări tragice{2}, îl preluase Dăneţ.

Un scurt viraj şi, la indicaţia locotenentului, maşina stopa brusc.

— Aici!

Coborî şi deschise portiera.

— Când suntem pe teren, poţi să fii mai puţin politicos. Bineînţeles, în sensul „civil“ al cuvântului.

Regretă imediat remarca, reflectând că nu alesese momentul cel mai indicat, apoi se enervă de-a binelea. „Ce de mai farafastâcuri!“

Moşoianu îşi muşcă buzele, zicându-şi că observaţia maiorului e nedreaptă. La urma urmelor, datorezi deferenţă nu numai superiorului, ci şi vârstei. Ridică din umeri, cu mişcarea aceea a lui caracteristică, de parcă i-ar fi fost frig. Din loja portarului, apăru capul unui bărbat. O faţă palidă cu ochi neliniştiţi.

— Pe cine căutaţi?

— Familia Damian.

— Parter, apartamentul 3.

Se aplecă, indicând în stânga holului. Moşoianu îl privi surprins. Omul era cocoşat.

„Curios… Al doilea în 24 de ore! Ori unul şi acelaşi?!“

Îşi umezi buzele:

— Spune-mi, te rog, ai fost aseară la restaurantul *Someşana*?

Portarul clipi nedumerit:

— Nu, n-am fost nicăieri…

Se opriră în faţa uşii masive de stejar. Deasupra vizorului, o plăcuţă neagră cu litere elegante, aurite: *Marius Damian – arheolog.*

Recunoscură în stăpânul casei, îmbrăcat într-o haină de interior din mătase neagră, pe „trubadurul“ care culesese trandafiri cu o seară înainte, îşi arătară legitimaţiile şi Damian le făcu loc să intre cu aerul concesiv al celui care, congenital politicos, înţelege să treacă cu amabilitate peste plictiselile cotidiene.

Biroul păstra încă proaspete urmele încăierării din ajun. Arheologul se scuză formal:

— E puţină dezordine. Servanta nu vine duminica.

Locotenentul îl privi complice pe Dăneţ.

— Aţi avut neplăceri azi-noapte?

Damian tresări surprins.

— Neplăceri? Da' de unde! Râse din gât. Vă gândiţi la… şi arătă cu bărbia spre pereţi. Aseară m-am întors puţin ameţit. N-am fost atent şi…

— V-aţi distrat, aruncând cu călimara…

Moşoianu clătină din cap înţelegător.

— Vecinii dumneavoastră s-au alarmat, continuă Dăneţ. Geamuri sparte, scandal, tevatură mare…

Arheologul îşi contempla mâna frumoasă cu unghiile lustruite. Un topaz roşietic, *topaze brûlée,* arunca reflexe calde.

— Fantezie, domnule maior! Simplă fantezie. Indivizii cu existenţă mediocră caută cu orice chip senzaţionalul, încearcă să-şi coloreze destinele terne. E fatal!

— Dumneavoastră ce fel de existenţă duceţi?

Damian se foi pe scaun.

— Este o întrebare ciudată.

— Concentraţi-vă, îl sfătui Dăneţ, fără să-l privească.

— Încerc sentimentul neplăcut că mă ironizaţi.

— Nu v-aş fi deranjat pentru atâta lucru.

Arheologul îşi privi interlocutorul, descumpănit. Înghiţi în sec şi spuse cu oarecare şovăială:

— Duc o existenţă, în sfârşit… o existenţă obişnuită. La fel cu alte mii, zeci de mii de intelectuali. Uneori încerc o evadare din cotidian, o mică escapadă.

— După astfel de evadări, obişnuiţi să vă întoarceţi acasă intrând pe fereastră?

— Ce idee!

— E un geam spart în spatele casei. Mă gândeam că poate vă place să confundaţi intrările. Ar fi o… ieşire din cotidian.

Damian râse strâmb.

— Copiii din cartier. Trag cu praştia după vrăbii. Neplăcut, desigur, dat la urma urmelor e o chestiune de câţiva lei. La veniturile mele, aruncă în treacăt, nu contează. Am observat incidentul chiar aseară, înainte de a ieşi în oraş.

— Unde aţi fost?

Maiorul se ridică, făcu semn lui Moşoianu să continue şi se apropie de fereastră.

— Ce importanţă are?

— Niciuna, zâmbi locotenentul. Dar pentru că tot suntem aici, e politicos să facem conversaţie.

— Evident, evident… Am fost în compania unei doamne.

— Unde?

— Într-un local, o cârciumioară oarecare, de fapt o bombă.

— La veniturile dumneavoastră…

Arheologul căută prin buzunare. Scoase un pachet de ţigări *Lucky-Strike* şi o brichetă splendidă, neagră, cu un ceas mic îngropat pe una din feţe.

— Aveţi dreptate, e meschin. Dar ăsta a fost capriciul doamnei.

— O femeie modestă, probabil!

— Nu acesta este termenul exact pe care l-aş folosi.

— Atunci, desigur, prudentă.

— Domnule… şi ezită, necunoscând gradul lui Moşoianu. Sunt peste două decenii de când am renunţat să înţeleg, să pătrund în sufletul unei femei.

— Este un act plin de înţelepciune. Deci pe doamna de aseară n-o înţelegeţi.

— Mă mulţumesc cu o companie agreabilă, fără consecinţe. Uneori nu le reţin nici numele.

— Aşa cum probabil s-a întâmplat azi-noapte, sugeră maiorul.

— Aţi ghicit. O floare păstrată prea mult în mână îşi pierde parfumul ca şi un roman la a doua lectură. Latinul

conseiază în formulă concentrată: *Non bis in idem*.

— *S*unteţi un om cu principii.

Arheologul schiţă un gest vag: „Dacă vreţi…“

— Deci, azi-noapte, reluă Moşoianu, v-aţi întors acasă, însoţit de doamna.

— Neînsoţit.

— Aţi azvârlit călimara, aţi împuns niţel pereţii şi v-aţi culcat, completă în surdină maiorul. Nu-i limpede?

Damian îşi plecă ochii cu falsă pudoare.

— N-ar trebui să insistaţi asupra unui incident de care oricum mă jenez. Eram ameţit bine. De fapt, nici nu mai ştiu ce am făcut. Biata mama! E bolnavă şi nu se poate scula din pat. Dacă ar vedea ce-i aici, s-ar îngrozi.

— Zgomotele de azi-noapte n-au alarmat-o? se interesă Dăneţ părăsind fereastra.

— Încă n-am discutat. E o femeie în vârstă, suferindă şi se scoală mai târziu.

— Întrebaţi-o dacă ne poate acorda câteva minute. Arheologul îşi stinse nervos ţigara.

— Nu văd ce sens are.

— Aţi afirmat că azi-noapte v-aţi întors acasă ameţit. În consecinţă, sunt fapte pe care nu le-aţi înregistrat, ori pe care le-aţi reţinut deformat.

— Dar vă asigur…

Dăneţ şi Moşoianu se îndreptară spre uşă.

— Mă rog, făcu Damian ridicând din umeri.

Îi conduse prin hol şi se opri în faţa unei uşi, bătând discret.

— Mamă, sunt doi domni care vor să-ţi vorbească. Poţi să-i primeşti?

— *Mon Dieul Toujours ces types embétants du spaţiu? Meme dimanche?*{3}

Fără să vadă, maiorul intui că arheologul îi făcea semne disperate să tacă.

Bătrâna era în pat. Aşternutul şi cămaşa de noapte întrezărită prin despicătura elegantei *robe de chambre*

erau pline de dantele. Pe plapuma îmbrăcată în atlas liliachiu, stătea întoarsă o carte franţuzească cu coperţi uzate: *Paul Bourget*.

Femeia fusese cândva foarte frumoasă. Avea părul complet alb, iar ochii negri, adânci, păstrau ceva din căldura tinereţii.

„Când te gândeşti că era să murim împreună“, îi trecu prin minte locotenentului.

Bătrâna arboră un surâs convenţional, de salon, dar indiscutabil fermecător.

— Mă iertaţi, domnilor. Sunt silită să vă primesc într-o ţinută neconvenabilă.

Îşi căuta cuvintele pronunţate cu un uşor accent. Era evident că, în mod obişnuit, vorbea altă limbă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Suntem informaţi, doamnă, spuse încet Dăneţ, că în timpul nopţii au avut loc incidente neplăcute.

Femeia îşi privi fiul.

— Marius, s-a întâmplat ceva?

Arheologul zâmbi încântat: „v-am spus eu?“

— Linişteşte-te, mamă. Nu-i nimic. Dumnealor aşa au fost sesizaţi şi îşi fac datoria.

— Sesizaţi? Cine a sesizat?

Damian dădu din mână.

— Vecinii, parcă tu nu ştii…

— Oh! bătrâna îşi strânse înfioratăcapotul peste piept. Evident, femeia aceea îngrozitoare! Dactilografa de la etaj! Nici nu ştiţi, domnule, ce mizerii ne face. Oameni de joasă condiţie, fără educaţie!

Moşoianu se apropie de fereastră, dând draperia la o parte.

— Al doilea geam spart.

— Extraordinar! se miră arheologul.

— *Tiens! C’est vrai!* o scăpă doamna Damian.

— Bineînţeles, habar n-aveţi când s-a spart, anticipă maiorul.

— Exact! Nu ştiu nimic, domnule. Am un somn adânc. Marius, să chemi un specialist.

— Aţi verificat dacă vă lipseşte ceva?

— Absolut nimic.

— La… bijuterii v-aţi uitat?

Doamna Damian clătină capul nostalgic.

— De mult nu mai am bijuterii. Mi-au rămas doar câteva fleacuri fără valoare.

Surâse apoi larg, cu căldură, întinzând mâna lui Dăneţ.

— Iertaţi-mă! La vârsta mea, osteneşti repede. În timp ce Moşoianu şi Dăneţ ieşeau adăugă: Mi-a făcut mare plăcere, domnilor, să mai poftiţi!

În timp ce arheologul închidea uşa, Dăneţ o zări pe bătrână reluându-şi cartea cu un suspin.

— Vedeţi că am avut dreptate? Mama a stat tot timpul acasă şi totuşi nu a auzit nimic.

Intrară din nou în birou. Dăneţ se apropie de stampa japoneză şi o privi lung.

— Având în vedere vârsta doamnei, am menajat-o.

— În ce sens?

Maiorul continuă să admire desenul delicat în tuş, ţinându-şi mâinile la spate.

— Astă-noapte v-au fost sustrase şase smaragde, de o mărime neobişnuită. Ceva mai mult decât nişte simple fleacuri.

— E nostim, încercă să râdă Damian, nu ne ştiam atât de bogaţi. Sunteţi sigur că nu vă înşelaţi?

— Să verificăm, propuse maiorul, şi făcând stampa sul sub ochii surprinşi ai arheologului, descoperi micul fişet. Ce păstraţi înăuntru?

— A, nimic important. Acte, hârtii, lucruri personale, fără valoare economică, mici sume de bani.

— Şi o casetă de argint, sugeră Dăneţ.

— Oh, exclamă teatral arheologul, bătându-se cu palma pe frunte. Acum ştiu la ce vă referiţi. Cum de nu mi-a dat prin gând? Am într-adevăr o casetă cu câteva pietre verzi,

foarte frumoase, dar nu smaralde. Nişte biete acquiamarina. O clipă, să vi le arăt.

Deschise casa de bani şi după o scurtă privire se întoarse spre maior.

— Ştiţi că aveţi dreptate?

— Ştiu.

— Asta-i culmea! Râse cu poftă. Au crezut că sunt preţioase. Ce păcăleală!

Dăneţ îşi aprinse o ţigară şi trase câteva fumuri.

— Ce-ar fi, domnule Damian, să discutăm puţin şi serios. Nu văd individul care, în lipsa unei certitudini, s-ar expune să pătrundă noaptea într-o locuinţă si să spargă un safe.

— Să cloroformizezie o femeie bătrâna şi apoi să dea drumul la gaze, completă în surdină Moşoianu.

— Sunt consternat! Îmi relataţi fapte cutremurătoare!

Maiorul îi aruncă o privire scurtă.

— Cum se numeşte doamna cu care aţi petrecut aseară?

— Oh, dacă vă închipuiţi… Nu, respinse Damian. E o doamnă foarte bine. Vă înşelaţi.

— Cum se numeşte?

Arheologul îşi încreţi fruntea.

— E caraghios, dar nu-mi amintesc.

— Să vă ajutăm, propuse Moşoianu. Evdochia? Gherghina? Măndica?

— A, nu, nu, în nici un caz.

— Poate Marina, sugeră moale Dăneţ.

— Da, Marina, exclamă încântat Damian. Ce intuiţie aveţi!

— Şi celălalt nume?

— E prea mult. Cred că nici n-am întrebat-o.

— Cu ce ocazie aţi cunoscut-o?

— Întâmplător, la magazinul *Bijuteria*. Încerca o garnitură, colier şi cercei din marcasite. A fost foarte simplu. Ne-am întâlnit apoi de două ori.

— Cum aţi procedat?

— Mi-a dat telefon. Nu ştiu unde locuieşte. Nu s-a lăsat condusă şi n-am insistat. Am bănuit că e căsătorită.

— În consecinţă, nu aveţi nici o posibilitate s-o găsiţi?

— Într-adevăr, aceasta este situaţia.

— Bun! Aseară după ce aţi părăsit localul ce-aţi făcut?

— Am invitat-o la mine, dar m-a refuzat. După cum v-am spus, nu-mi place să insist. Ne-am despărţit rămânând să mă mai caute.

— Sigur? Sau poate vă jenaţi…

— Nu mă jenez. Pur şi simplu ne-am despărţit.

— Deci aţi coborât pe Ştirbei Vodă, apoi aţi luat-o pe Popa Tatu, constată maiorul ca şi cum n-ar fi reţinut afirmaţia arheologului.

Acesta zâmbi:

— Îmi pare bine că sunteţi un om înţelegător. Am fost condus într-un loc, în sfârşit, e penibil pentru cineva… cu situaţia mea, să frecventeze asemenea case. De aceea am evitat să discutăm. Vă rog să mă credeţi, a fost un accident,

— O escapadă, preciza maiorul. Puteţi să ne daţi adresa?

Arheologul deschise braţele neputincios.

— Atunci poate ne conduceţi. Aşteptăm să vă schimbaţi.

* * *

După multe ocoluri prin străduţele care dau în Popa Tatu, arheologul indică un imobil, o casă lungă gen vagon, cu o curte îngustă, lipsită de vegetaţie. Era locuită de mai multe familii şi trecerea ofiţerilor, însoţiţi de Damian, fu înregistrată cu mine semnificative, de vecinii ieşiţi în faţa uşilor la o tablă sau septic în aşteptarea mesei.

În curte, mirosea a mâncare cu rântaş, se auzeau tingiri manevrate în bucătării, aparatele de radio urlau sârbe, iar patefoane obosite râşneau melodii vechi cântate de Zavaidoc, sau Vasile Cristian.

Bătură într-o uşă cu geam, dar nu răspunse nimeni. O femeie care le supraveghea mişcările, ştergând nişte vase în pragul odăii, îi sfătui:

— Bateţi mai tare, că-i acasă.

Făcu oficiul singură, apropiindu-se desculţă cu farfuria in mână. Ciocăni puternic în geam, strigând:

— Coană Margaretă! Hei! Coană Margaretă! Ieşi afară, că ai muşterii.

Deschise o femeie planturoasă de vreo 55 de ani. Avea buze groase, rujate din belşug peste conturul natural, şi privea cruciş spre un neg plantat în mijlocul nasului. Două bărbii se sprijineau direct pe pieptul agresiv. Purta un capot lucios cu crizanteme albastre şi roşii. Cercetă intrigată grupul celor trei, ştergându-şi colţurile gurii cu dosul palmei. Se vedea că fusese sculată de la masă. Îl recunoscu pe Damian şi râse lăbărţat:

— He, he, he, cocoşelule! Te-ai întors?

— Bonjour, tanti, o salută Moşoianu.

— Te-a adus tăticu şi pe tine? Ia poftiţi!

În odaie plutea un miros greu de parfum ieftin. Scoarţe colorate acopereau pereţii, iar pe pat femeia aşezase vreo douăsprezece perne împopoţonate. Funde roşii erau agăţate peste tot: la oglindă, la cheile şifonierului, pe rochia umflată a unei păpuşi minuscule din faţa toaletei, la gâtul sticluţelor cu parfum. Eterna ţigancă, cu sânul gol, scăpat din ie, şi galbeni prinşi în părul creţ, veghea căpătâiul patului. Bibelouri din scoici colorate, suvenir din Constanţa sau Techirghiol, ori căprioare made în Borsec demonstrau, în vitrina şifonierului, ce va să zică simetria.

— Zi, maică, îţi plăcu? râse femeia şi îşi trecu limba peste buzele groase. Văd că venişi cu familia. Numai că puicuţa a zburat.

— Unde o putem găsi? se interesă maiorul.

— Fetiţa e păsăruică rară. Cade când are chef.

Din odaia alăturată izbucni o voce răguşită de bărbat:

— Du-i la alde Chivuleasa. Ăştia nu ştie că nu lucrezi duminica?

— Lasă, Titi, îl linişti femeia. E clienţi vechi, întreabă şi ei. Ce strică?

Moşoianu îşi băgă capul pe uşă.

— De ce te superi, nene?

Individul, în maiou şi izmene, ducea tocmai paharul cu vin la gură şi se înecă.

— Râgâitul sfintei Filofteia! Nu ştii să baţi la uşă, măi ţâcă?

Coana Margareta zâmbi fermecată.

— Al meu! Om subţire, tine la politeţuri. L-a crescut mă-sa ca pe un prinţ. De Miţa Portjartier trebuie să fi auzit. Avea un brelant pe dintele din faţă. Da' nu mai e timpurile alea! Spuse încet: Veniţi mâine şi vă servesc cu ceva lux. Seu de bivoliţă cu miros de zambilă.

— Pe mine, tanti, mă trage aţa la a de-aseară, făcu Moşoianu ignorând fulgerele din ochii maiorului.

— De, maică, de unde să v-o scoţ?

— Cum o cheamă?

Femeia ridică din umeri.

— Spui că vine destul de des pe la dumneata, interveni Dăneţ.

— Des şi nu prea des. Cum pică. Vine, îşi face treaba şi bonjurică. Ce-s naşă-sa, să mi se spovedească?

— Ăştia nu înţelege să plimbe cortu? Că acu' intru în ei.

— Te lauzi, neică! opină locotenentul.

Omul se ivi în prag, cu mâinile în şolduri.

— Ia căraţi-vă! Să nu vă scot cu făraşul.

— Uşurel, vezi să nu răceşti!

Titi îşi privi femeia.

— Văzuşi? Şi-şi repezi pe neaşteptate pumnul.

Moşoianu îi prinse încheietura şi i-o strânse ca într-un cleşte, silindu-l pe individ să cadă în genunchi.

Coana Margareta începu să urle;

— Nea Chioru, Ghiţă a lu’ Ventuză, madam Ciubuc, Fane Şobolanul, săriţi că-l taie pe Titi!

La geamul deschis al coanei Margareta se înghesuiră oameni îmbrăcaţi aproximativ, unii mestecând încă, cu ochi salivând de curiozitate şi puşi pe scandal. Figuri tumefiate, cu vânătăi, cicatrici şi ochi congestionaţi de băutură, cu frizuri slinoase şi braţe tatuate, îşi sprijineau bărbiile de pervaz, gata să-l sară.

Nemulţumită de asistenţă, coana Margareta supralicita:

— Lică Cârnu’, Ştirbu’, Lepădatu’, Gigi Liturghie, mi-l omoară!

Moşoianu, amuzat, îi trecu în revistă.

— Lume bună!

Dăneţ îi prezentă:

— Ghiţă a lu’ Ventuză, zis *Opt deşte*, hoţ de buzunare, recidivist, ultima condamnare cinci ani. Cu înclinaţie pentru călătorii liniilor 23 şi 25. Fane Şobolanul, spărgător, specialitatea magazine confecţii. Ieşit în februarie. Gigi Liturghie: obiecte de cult. Nu întoarce bine popa capul şi-i şterpeleşte ceaslovul. Madam Ciubuc: codoaşă, tăinuitoare, gazdă de hoţi. În rest, oameni cumsecade.

Recunoscându-l, vecinii coanei Margareta strigară în cor:

— Să trăiţi, tovarăşu’ maior!

— Aşa, băieţi, aprobă Moşoianu.

Coana Margareta rămase cu gura căscată, descumpănită, îşi reveni repede.

— Păi de ce nu spui aşa, suflete? Ia, poftim, cu gând curat. Titi, pune mâna, adă o ţuiculiţă. Tovarăşa Ciubuc, dă-mi mata o faţă de masă curată. Am oaspeţi! Îi concedie pe ceilalţi: Hai, că vă suflă vântul în ciorbă! Apoi către maior: Mitocanii dracului! Nu-ţi intră bine omul în curte, c-au şi scos capu’!

Vecinii dădură curs invitaţiei în ritm vertiginos. Titi dispăru dezumflat în odaia vecină.

Dăneţ măsură femeia.

— Şi zi, aşa, coană Margaretă, te ţii de codoşlâcuri?!

— Eu!?!

— Păi chestia de aseară ce-a fost?

— O escepţie, tovarăşu’ maior. M-a rugat frumos femeia, nu puteam s-o refuz. Dar n-aş băga pe altcineva în casă, să mă tai. Adăugă pudică: Nu mă lasă Titi.

— Măi, măi, măi! se miră locotenentul.

— Pe fanşonul mamei…

— Lasă astea, o opri Dăneţ. Cum o cheamă pe femeia care l-a însoţit pe dumnealui azi-noapte? Şi făcu semn spre arheolog.

— Nu ştiu, dom’ maior, zău nu ştiu. Adică nu ştie tovarăşu’ care-i entim cu persoana darmite eu? Uite, să zică şi Titi că mă întrebă azi-dimineaţă. Cică, „ce-nvârte fâţa aia cu felinare câş?“ „Moşi pe groşi“, zic. Să-l chem, să zică şi el.

— Unde lucrează?

— Cine?

— Titi al dumitale.

— E sezonist, făcu semeţ coana Margareta.

— Adică – vara floricele, ochelari, porumb fiert, iarna – balene, şireturi, piatră ponce, răspunse maiorul privirilor nedumerite ale lui Moşoianu.

— Munceşte şi el pentru o bucată de pâine, se tângui femeia. Vai de vieţişoara lui! I-a putrezit măruntaiele. M-a învăţat alde Ventuză să mă duc la primărie şi să mă rog de o pensie.

— Pe ce? întrebă amuzat locotenentul.

— Cică are dreptu’ la etatea lui. Împlini 52, acu la Sfânta Ana şi are 47 de ani în câmpul muncii.

— Cum aşa?

— Păi la cinci ani îi dete drumul mă-sa pe stradă! Era timpuri grele, actualiză brusc femeia. Burghezii…

— Spuneai că maică-sa l-a ţinut ca pe un prinţ, râse Dăneţ.

— Ei, ca fandoseală! Da’ ncolo n-avea mare lucru nici Miţa Portjartier. Era ghinionistă.

— Ne povesteşti altă dată, o întrerupse maiorul. Mâine dimineaţă să treci pe la mine să-mi dai o declaraţie. Ştii unde mă găseşti. Ne-am înţeles?

Chipul coanei Margareta schimba tonuri verzui.

— Iar la întristare? Păi de ce? Adicătelea aşa, pe degeaba, să fac schimb de locuinţă? Auzişi, Titi?

Bărbatul o sfătui practic de după uşă:

— Să iei, fa, bufet rece cu tine. Ştii că rândul trecut nu-ţi prii soteul la Văcăreşti.

Jeluitul coanei Margareta umplea curtea pustiită ca după un cataclism, dar nici un curios nu se ivi în uşi sau la ferestre. Totuşi Moşoianu simţea zeci de priviri strecurându-se prin ochii perdelelor lucrate cu igliţa şi, ieşind în stradă, i se păru că aude un cor de răsuflări uşurate.

* * *

Strivi mucul ţigării în scrumiera plină. Se gândi că ar fi trebuit s-o arunce, apoi să aerisească, dar se simţea obosit. O oboseală nemotivată, stranie, de parcă mâinile, picioarele ar fi refuzat să se mişte.

Damian lăsă tranzistorul să cânte în surdină şi stinse veioza cu abajur amplu din pergament. Ciucurii lungi de mătase îi atinseră mâna şi arheologul se cutremură ca de o mângâiere străină. Îi plăcea să adoarmă pe muzică. Se trezea mai târziu, când postul îşi înceta emisiunea şi închidea reflex aparatul care emitea un bâzâit vag.

Să adoarmă... Ca şi cum ar putea adormi... Ar avea curajul să adoarmă... Şi privi instinctiv prin încăperea întunecată. Se gândi pentru prima oară că locuieşte la parter, pe o alee stingheră, că balconul scund poate fi lesne escaladat...

Un zgomot uşor îl făcu să-şi simtă bătăile inimii. Se deschidea uşa încet... exasperant de încet sau era o părere?

Întunericul nu se lăsa străpuns. Îşi aminti de statueta grea, un Hercule de argint la îndemână, pe noptieră… S-ar fi putut apăra.

Apoi lumina ţâşni orbitoare, dureroasă ca un far. Damian ţipă scurt, ducându-şi mâinile la ochi. Nu-l putea vedea pe celălalt ascuns în beznă. Simţea doar şuvoiul de lumină incandescent, fluid arzându-i faţa…

— Aprinde lumina, şopti glasul.

Un glas liniştit, fără inflexiuni.

Arheologul apăsă pe pară. Lanterna se stinse. Unde mai văzuse figura asta verde cu contur moale? Ochii albi îl fixau abstract, fără expresie, fără să clipească. Ochi goi, insuportabili.

— Cine… cine eşti dumneata?

— Azi dimineaţă a fost miliţia aici. Ce-au vrut?

— Nimic, îngână arheologul. Mai nimic… Adresa fetei, a Marinei… N-o ştiu… Nu mi-a spus-o…

— Şi pietrele?

Ochii tulburi nu clipeau.

— Le-au luat. Adăugă nesigur: Ei… poate altcineva… Nu le mai am. Puteţi să vă uitaţi…

Încercă să râdă – scâncet umil – ca şi cum smulgând un surâs celuilalt, asta i-ar mai fi dat o şansă.

— Ai spus de unde le ai?

— Nu, răspunse precipitat arheologul. Dar or să mă întrebe… O să trebuiască…

Se opri muşcându-şi buzele. Avu sentimentul cert de a fi încărcat singur revolverul necunoscutului, de-aş fi pus singur cuţitul în mână, de-aş fi înfăşurat singur laţul în jurul gâtului. Şi-i veni să plângă în hohote, cu pumnii strânşi, neputincios.

Omul se apropie:

— Închină-te!

— Ce?!

— Închină-te!

Damian se săltă în capul oaselor. Necunoscutul ridică mâna, brusc, zvârli cuţitul şi arheologul căzu înapoi între perne. Îşi simţi inima vâlvătaie, o senzaţie de cald, fără dureri şi ultimul gând, absurd:

„Mâine… mâine dimineaţă… Unde am să fiu?…“

Omul cu faţa verde făcu semnul crucii peste chipul neînsufleţit, aprinse lumânarea din sfeşnic şi părăsi încăperea.

Traversă holul, părând să nu audă vocea piţigăiată a doamnei Damian:

— *Marius? Si tu as mal de coeur, le bicarbonate…*

* * *

— Amprentele corespund. Aşadar, continuă maiorul, spânaticul repetă vizita. Cu o seară înainte nu exista intenţia de crimă. Arheologul a fost reţinut de Marina în oraş pentru ca omul nostru să poată opera. Îndată ce am intrat pe fir, Damian a fost lichidat. Concluzia?

— Le-a fost frică să nu vorbească.

— Ce nu trebuia să spună?

— De unde are pietrele. Să nu uităm că arheologul a negat tot timpul existenţa lor.

Dăneţ oftă:

— Mda… Deci singura pistă rămâne ospătarul de la *Someşana*. Ia-i urma. O cunoaşte pe Marina.

Capitolul III

UN SAFE INVULNERABIL ŞI DOUĂ ATENTATE

Privea pendula franţuzească cu arătătoare Secession, complicând inutil desluşirea timpului. Maiorul Dăneţ, pentru care împletirea frumosului cu utilul, dând prioritate certă acestuia din urmă, reprezenta un principiu sacru, se simţea sâcâit de graţia acelor ghirlandate care-şi camuflau semnificaţiile. Personal, prefera un ceasornic cinstit, aşa cum avea el acasă, un deşteptător CFR vechi de vreo treizeci de ani, câştigat la o tombolă în Ghijeasa.

Peste tic-tac-ul muzical al jucăriei de bronz, vocea Angelei, domoală, fără semne de punctuaţie, însăila o conversaţie indiferentă. Complezant, maiorul dădea din cap, la răstimpuri inconştient calculate, simulând un interes de circumstanţă.

Era o femeie plăpândă, cu chip mic, ascuns după o plasă de riduri fine. Părul moale, fără strălucire, avusese cândva dulceaţa mierii. Stătea ghemuită într-un fotoliu, cu picioarele strânse sub capotul verde, lângă un maldăr de caiete necorectate. Era profesoară la un liceu şi Dăneţ, urmărindu-i zâmbetul incert, adunat în colţurile gurii, se întrebă aşa, din senin – Angela nu-i stimulase niciodată interesul – în ce măsură elevii apreciau generozitatea acestui zâmbet.

— Nu te-am întrebat, poate vrei să iei ceva…

Maiorul refuză, clătinând din cap. Angela era avară, poate cel mai mare cusur al ei, şi porţiile minuscule servite la inevitabilele reuniuni amicale, stârneau ironii ucigătoare. Oftă, parcă recunoscătoare şi din nou Dăneţ îşi încurcă privirea în broderia arătătoarelor Secession.

Când, în sfârşit, auzi uşa de la intrare, se ridică dezmorţindu-şi braţele.

Sebastian Pop sărută mâna femeii apoi buzele palide.

Dăneţ îşi întoarse capul plictisit. „Ce naiba, ăştia n-au dormitor?!“

Îşi aminti, cu un gen de orgoliu masculin, că la el acasă lucrurile se petrec altfel. Se schimbau îmbrăţişări la revelion ori despărţiri care depăşeau un trimestru.

Pop era un bărbat chipeş cu ochi foarte frumoşi. Silueta zveltă – genul de siluetă pe care toate hainele cad bine dând senzaţia ochiului superficial că ar fi vorba de o grijă exagerată pentru exterior – avea mişcări brusce, neliniştite, trădând un temperament nervos. Bărbia moale, nesigură determina femeile să uzeze de calificative mai puţin generoase. Cu înclinarea aceea caracteristică a capului spre umărul drept, se pronunţau aproape invariabil: „Mda… Nu e rău…“

Angela se ridică adunându-şi caietele.

— Trec dincolo, Olimpiu vrea să discute cu tine, şi apăsă semnificativ pe acel „cu tine“.

Bărbatul deschise braţele larg.

— Te rog să rămâi, draga mea, ştii bine că n-avem secrete. Maiorul îşi reprimă un scrâşnet.

— Nu, Stena, mă duc. Am de lucru…

Închise uşa cu precauţiuni infinite. „Să nu sară vreun milimetru de zugrăveală“, gândi maiorul şi se aşează iar.

— S-a întâmplat ceva?

Dăneţ băgă mâna în buzunar şi scoase o cutie dreptunghiulară.

— Ce zici de asta?

Sebastian Pop apucă cutia cu gesturi delicate. Lucra la secţia istorică de pe lângă Academie şi era socotit drept unul din oamenii cei mai avizaţi în materie de obiecte de artă.

Se ştiau de mici, de pe vremea când mergeau împreună la şcoala primară din comuna alăturată. Iarna, în întunericul albastru al dimineţii, traversând pădurricea plină de umbre, îşi auzeau inimile bătând de frică.

Scoteau mănuşile din lână aspră, cu un singur deget, prinse cu un şiret pe după gât şi îşi încleştau degetele reci. Şopteau înfrigurat privind în jur: „Dac-o fi şi-o fi… să murim împreună!…“

Mai târziu, îşi aminteau de fiecare dată râzând: „Dac-o fi şi-o fi…“

Nu se despărţiseră niciodată. Nevestele nu se prea agreau – nimic făţiş, definitiv, chestie de zâmbet şi nuanţe şi evident observaţii sarcastice în intimitate pe seama celeilalte – dar aceasta era altă poveste…

Degetele lungi, uşor îngălbenite, dădură la o parte stratul de vată. Pop scoase o exclamaţie subţire şi ridică spre lumină piatra verde, de o limpezime fluidă, prinsă într-o gheară de aur. Luă apoi de pe birou o lupă, închise un ochi şi începu să o învârtească.

Maiorul îi urmărea mişcările în tăcere.

— Smaragd! Lucrătura e primitivă, dar calitatea şi valoarea incontestabile. Secolul I.

Puse piatra la loc în cutie.

— Cum poţi fi atât de sigur? se interesă maiorul.

— Cum adică?

— Chestia cu secolul.

Expertul râse:

— Simplu! Stilul manoperei, maniera de şlefuire, calitatea şi felul în care a fost turnat aurul trădează epoca. Contemporanii lui Benvenuto Cellini, ca să nu mai vorbim de domnia sa, aveau altă mână decât meşterii noştri aurari,

de pildă. Se simte imediat. Individualizată epoca, treci la identificarea artistului. Dar divaghez…

Maiorul băgă cutia în buzunar.

— E autohtonă?

Sebastian Pop înclină capul.

— Ai auzit de tezaurul de la Sâmbureşti?

— Am citit ceva în ziare.

— Ei, bine, smaragdul a fost scos dintr-o piesă compusă din, şase sau şapte bucăţi, cunoscută sub numele de *Brăţara Davei*. Nu-mi dau seama cum ţi-a căzut în mână.

— Unde se află acum tezaurul?

— Pentru moment, la Muzeul de Arheologie.

— Publicul are acces?

— Habar n-am. În principiu, de la descoperirea ori achiziţionarea unei piese şi până la expunerea ei trece un timp. Formalităţi, alcătuirea de cataloage, tot felul de aiureli. Într-un cuvânt, birocraţie.

Uşa de la dormitor se deschise.

— Stena, nu ţie foame? Olimpiu m-a refuzat…

Maiorul se ridică.

— Ai mâine dimineaţă o jumătate de ceas liberă?

Sebastian răsfoi o agendă.

— Da, cred că s-ar putea. Ţi-ar conveni la 12 fără un sfert?

— Perfect, vin să te iau cu maşina. Adăugă cu voce tare: Servus, Angela!

Femeia îşi scoase din nou capul:

— La revedere, sărută fetele…

Maiorului îi alunecă colţul gurii. Fetele erau soacră-sa, o mătuşă de 87 de ani, care se lăuda oricui voia s-o asculte că mănâncă pensia statului de nu ştiu câte decenii, şi fosta doică a nevesti-si, cam acelaşi leat…

* * *

Maşina miliţiei înainta pe drumeagul accidentat. Maiorul asculta amuzat expunerea lui Sebastian Pop pe tema fabuloaselor comori pe care pământul continuă să le ascundă. Reporterul Mihai Mihai, trimisul special al revistei *Magazin Arheologic* îşi nota în fugă unele observaţii, evitând privirea ofiţerului. Avusese proasta inspiraţie să vină în *blue-jeansi*…

Curând, Muzeul de Arheologie, fosta vilă a armatorului Manasian, se profila la capătul unei pajişti enorme. Poteca din piatră măruntă de calcar se bifurca îmbrăţişând havuzul de la intrare. Maiorul privi insistent spre una din ferestrele întunecate.

— Suntem aşteptaţi. Al doilea geam deasupra marchizei.

Sebastian şi reporterul avură timp să observe o perdea care se lăsa uşor…

Dale mari de ciment înconjurau clădirea. După câţiva paşi, expertul se opri împietrit. O sirenă de alarmă izbucnise brusc. Patru dulăi alergau în salturi lungi, lătrând nervos.

— Înapoi!

Sebastian se retrase. Sirena încetă subit. Un fluierat subţire şi câinii se opriră.

— Actele dumneavoastră!

În spate, la câţiva metri de maşină, doi subofiţeri din paza exterioară îi măsurau circumspecţi.

Maiorul se legitimă, adăugând:

— Ingenios sistemul de alarmă. Mecanismul e declanşat prin apăsarea dalelor. Din păcate, elementul surpriză se epuizează repede, nu poţi greşi de două ori..

Înăuntru, un bărbat de 40—45 de ani, cu nas ascuţit şi ochi de viezure, ascunşi în spatele unor ochelari, privi indiferent legitimaţia maiorului şi, fără să spună un cuvânt, indică o încăpere din apropiere, apoi dispăru pe scara somptuoasă ce ducea la etaj.

— După înfăţişare, aş paria că este secretarul muzeului, făcu Dăneţ.

O plăcuţă frumos caligrafiată avertiza că în spatele uşii masive de stejar se află biroul directorului. Uşa se deschise pe neaşteptate.

— Poftiţi, domnule maior.

Dăneţ aruncă spre Sebastian o privire iute: „Când naiba ne-o fi anunţat?!“

Dinu Holban, directorul muzeului, aparţinea genului de indivizi care se iau în serios, conştient de importanţa funcţiei. Rece, dar politicos, îi invită să ia loc, apoi apăsă pe un buton. O draperie se dădu la o parte, făcând loc femeii de serviciu.

— Cafele.

Rămaşi singuri, directorul îşi împreună degetele într-un gest semnificativ. Aştepta cu superioară resemnare. Părul alb contrasta flagrant cu faţa de copil. O gravitate impusă, jucată, se desprindea din întreaga lui înfăţişare.

Omul era cocoşat, dar părea să facă totală abstracţie de acest amănunt. Maiorul nu desluşi nimic în atitudinea directorului, ţinând de nefericitele complexe pe care le generează în mod obişnuit o malformaţie. Deodată, avu sentimentul de a-l mai fi văzut undeva. În minte îi răsări *Someşana*, restaurantul unde mâncase cu Moşoianu. „Acolo parcă…“ Dar era foarte posibil ca la mijloc să fie o confuzie provocată de asemănarea siluetelor ieşite din comun.

Femeia aduse cafelele.

— Repede se mai lucrează aici! şopti reporterul.

Dinu Holban aşteptă până ce femeia dispăru, apoi zise:

— Vă ascult.

— Aş dori, începu maiorul calculându-şi pauzele, să vă întreb câte ceva despre tezaurul de la Sâmbureşti.

— Toţi care ne vizitează vor să ştie câte ceva despre tezaur. Ce anume vă interesează?

— Când l-aţi văzut ultima oară?

Directorul răsfoi calendarul de pe birou.

— Cincisprezece septembrie, ora zece dimineaţa.
— Adică acum trei săptămâni.
— Exact.
— V-a atras ceva atenţia?
— În ce sens?
— N-aţi constatat nici o lipsă?
Dinu Holban râse teatral:
— Aveţi haz… Mi-ar place să cred, domnule maior, că nu v-aţi deplasat până aici pentru asemenea glume. Lipsă?! Lipsă din tezaur?! Dumneavoastră aţi observat cum este asigurată paza? Ştiţi că cine intră şi iese din depozit este supus unui examen Roentgen capabil – nu-i aşa – să detecteze şi un vârf de ac? Încăperea e blindată cu plăci de oţel şi…
— Cu toate acestea, făcu expertul, una din bijuterii a părăsit această clădire.
— Exclus!
— *Brăţara Davei* a fost sustrasă.
— Este o aberaţie!
Maiorul puse smaragdul pe masă. Pupilele directorului se dilatară, privind-o ca hipnotizat. Mâinile îi tremurau.
— Îl recunoaşteţi?
— Nu se poate! Nu se poate!
Apăsă pe un buton. Omul cu ochi de viezure deschise uşa.
— Apropie-te, Cezar!
Secretarul înainta spre birou cu un aer detaşat.
— Priveşte! Priveşte! bâigui Dinu Holban. Dumnealor pretind că asta-i o piatră din *Brăţara Davei*! Că a fost sustrasă! Celălalt o cercetă câteva clipe, apoi rosti apăsat, cu ton de sentinţă:
— Exclus!
— V-am spun eu? Dinu Holban răsuflă uşurat. Desigur, avem de-a face cu o copie excelentă, dar…
Dăneţ îl întrerupse:
— Muzeul nu are un specialist?

Directorul recurse pentru a treia oară la butoanele de pe birou. Curând îşi făcu apariţia un tip scund şi masiv, restauratorul muzeului. Observă piatra solitară şi se apropie grăbit.

— Aţi desfăcut-o?

— Cum? Uită-te bine la ea!

— Cunoaşteţi bijuteria? se interesă maiorul, fără să-i slăbească din ochi pe cei doi.

— *Brăţara Davei*? Cum să nu! E una din piesele componente. Aşa a şi fost concepută. De altfel, dumnealui, ca expert, poate să confirme, şi-l arătă pe Sebastian Pop.

Dinu Holban rămase cu gura deschisă, fără să poată articula un sunet.

Pervazul ferestrelor de pe coridor demonstra grosimea zidurilor. Grilaje de fier ancorate puternic în piatră făceau practic imposibilă orice tentativă de pătrundere pe această cale în imobil.

Maiorul reţinu ţesătura de fire a unor complicate sisteme de alarmă.

— Armatorul Manasian, explică directorul şi-a luat toate măsurile de precauţie, ca nimeni să nu poată ajunge în depozit. Experţii ministerului au cercetat amănunţit arhitectura clădirii, fără să descopere intrări mascate. Am instalat cele mai moderne semnale de alarmă…

— Adică, în principiu, interveni Dăneţ, este cu neputinţă ca cineva să fi pătruns din exterior.

— Absolut!

O anticameră de dimensiuni reduse, prevăzută cu un aparat Roentgen, preceda depozitul propriu-zis. Uşa masivă de oţel, ultima expresie a tehnicii safe-ului, purtând firma constructorilor elveţieni, se deschise după ce Dinu Holban o descântă îndelung, potrivind cifrul.

Depozitul era o încăpere pătrată cu pereţii acoperiţi în întregime de plăci mari de oţel nituite la margini. În mijloc trona vitrina cu cele 568 de piese ale comorii de la Sâmbureşti. Se aşternu liniştea. Ochii priveau fascinaţi

giuvaerurile. Brăţări barbare cu încrustaţii stranii, urmărind o simetrie fermă, cercei, inele, broşe de toate dimensiunile, smaragde sau rubine de un roşu sângeriu, fixate pe lame de aur a căror destinaţie cu greu o puteai ghici, ace de păr cu pietre preţioase la capete…

Sebastian Pop şi reporterul se apropiară de fotografia unui băietan de vreo 13-14 ani, cu ochi mari şi curioşi, cu părul bălai căzut pe frunte. Citiră dedesubt: Mitruţă Asaftei.

„…Şi nu o dată, megieşii au auzit în după-amiezile de vară mustind de soare, glasul cumetrei Ileana Asaftei, răscolind Valea Zbirului:

Mitruţă! Mitruţă! Acasă, Mitruţă!

Mitruţă cel sturlubatic colinda la vremea aceea văgăunile şi grohotişurile din împrejurimi cătând să găbuiască păsărelele prin cuiburi… Şi într-o zi, pogorî muntele în fugă năpustindu-se valvârtej pe uşa primăriei:

Eu, bade Dumitre, am găsit o comoară!

Ce-ai căpiet, mă băiete? i-o întoarse primarele.

Apoi dacă nu crezi, urcă matale oleacă şi-i vedea cu ochii.

Cei de la primărie, ştiindu-l pe Mitruţă un fel de Păcală, nu s-au urnit până ce băiatul nu le-a adus ca prubă o salbă de-ţi lua ochii nu alta…“ (Fragment din relatarea lui Ion a’ lui Vasile Sfetcu, ţăran din comuna Sâmbureşti).“

Mihai îşi aminti cu nostalgie despre reportajul pe care-l scrisese atunci, în ziua când comoara fusese scoasă la lumină. Chipul lui Mitruţă îi stăruia înaintea ochilor…

— Aici era *Brăţara Davei*, indică tulburat Dinu Holban un loc gol pe perna de catifea.

Maiorul nu se întoarse. Cercetă pereţii atent, apoi reveni în mijlocul încăperii, privind jur împrejur.

Undeva sus, la o palmă de tavan, descoperi gaura de aerisire prevăzută cu un ventilator şi asigurată de gratii masive.

— Unde corespunde?

— Deasupra gheretei de ia intrare, răspunse Dinu Holban. Nimeni nu se poate apropia şi, dacă observaţi,

nimeni nu poate ajunge până la ventilator. N-are cum!

— Într-adevăr, făcu maiorul, nu are cum. Se întoarse spre expert: Ai observat ceva, Stena?

— Nu. Toate pietrele sunt autentice.

Dăneţ continua să privească încăperea. O pânză de păianjen atârna de tavan ca o zdreanţă.

— Cine face curăţenie aici?

— Femeia noastră de serviciu, spuse Dinu Holban. Şterge praful cam de două ori pe lună. Nu-i aşa, Cezar?

Maiorul îşi întoarse capul. Un licăr de batjocură stăruia în privirea omului cu ochi de viezure.

Individul începea să-l irite.

* * *

Picior peste picior, Cezar Teodosiu, secretarul muzeului, îşi aprinse cu dezinvoltură o ţigară *Camel*, pe care o ţinea ciudat, la îmbucătura degetelor.

„Un afectat care vrea cu tot dinadinsul să epateze“, îl caracteriza în gând Dăneţ.

Secretarul îi suportă privirea fixă, apoi îşi scoase ochelarii şi începu să-i şteargă metodic cu o bucăţică de piele de căprioară fixată într-un etu cu monogramă de email. Zâmbi, arătându-şi dinţii mari şi galbeni înşurubaţi în gingii palide, devitalizate.

— Găsiţi că am un cap interesant?

— Evident, spuse maiorul abia mişcându-şi buzele. Altfel nu mi-aş pierde vremea cu dumneavoastră.

Ochii înguşti, de viezure, sclipiră întinzând reţeaua de riduri.

— Ocupaţi de mult postul de secretar al muzeului?

Pusese întrebarea urmărind pe fereastră plecarea expertului. Sebastian Pop urca în maşină strângând îndelung mâna reporterului. Caroseria albastră strălucea în soare.

Se întoarse, învăluindu-l pe Teodosiu într-o privire lungă:

— Aştept.

— Ce sens are întrebarea dumneavoastră, când, de bună seamă, v-aţi informat deja?

— Folosiţi aceleaşi eschive şi în cadrul relaţiilor profesionale, sau trebuie să înţeleg că mă bucur de un tratament special?

— Trebuie să înţelegeţi un singur lucru: că faptul de a mă afla aici, în contextul împrejurărilor date, fiind obligat să răspund la întrebările dumneavoastră suspicioase, îl consider drept o ofensă personală.

— Am luat notă, făcu maiorul sec. De când lucraţi la muzeu?

— De la înfiinţare.

— Adică?

— Unsprezece decembrie 1955. Zâmbi insolent: Minutul şi secunda îmi scapă. Regret.

Dăneţ îl măsură intrigat. „Ce-i cu ăsta?!“

— Aţi mai avut neplăceri in legătură cu tezaurul muzeului?

— V-ar fi ajuns la cunoştinţă. Ba, dacă ar fi să mă iau după ultimele evenimente, păreţi mai informat decât păgubaşul.

— Am formulat întrebarea pentru dumneavoastră

— Nu ştiu să fi existat incidente. Firesc, de altfel, faţă de eficacitatea măsurilor noastre de siguranţă.

— Inoperante însă faţă de personalul muzeului.

Secretarul îşi încleştă degetele pe braţul fotoliului.

— Ce vreţi să insinuaţi?

— Domnule dragă, făcu Dăneţ, eu nu insinuez, nu-mi permite timpul. Remarc! Sistemul dumneavoastră de securitate nu reprezintă un mister pentru funcţionarii acestei instituţii.

— Am impresia că nu v-aţi dat osteneala să priviţi în jur. În primul rând, safe-ul e blindat, iar cifrul nu-l cunoaşte decât directorul. O reţea complicată de semnale împânzeşte

încăperea, iar fiecare pas pe o rază de 3 metri de la vitrina casei de fier declanşează o ploaie de gaze lacrimogene.

— Despre toate acestea am mai auzit, îl întrerupse maiorul. Sunt destinate neavertizaţilor.

— N-am terminat. Culoarul care duce la depozit e blocat şi cea mai mică încercare de forţare a uşii de oţel, simpla apăsare pe clanţă dezlănţuie o alarmă capabilă să trezească cinci cartiere, iar sistemul e legat direct de miliţia de sector. Vi le-am enumerat ca să înţelegeţi că, deşi cunoaştem capcanele, nu le putem ocoli. Precizez, în plus, că sistemul de securitate, unic la noi în ţară, a fost pus la punct şi în vederea depozitării tezaurelor de valoare deosebită.

— Cum vă explicaţi atunci sustragerea brăţării?

— Nu încerc să mi-o explic.

— Adică?

— Nu încerc să-mi explic acest furt. Consideraţi, vă rog, afirmaţia mea în sensul ei cel mai propriu şi nu căutaţi subtexte.

Dăneţ îl privi atent. Secretarul afişa o rea-voinţă nudă, fără efortul unor paliative de circumstanţă.

— Nu vă interesează soarta obiectelor din muzeu?

Teodosiu îşi întinse atât de mult buzele, încât nasul lung şi subţire păru că atinge incisivii lăbărţaţi.

— De ce adică aş fi eu mai interesat decât oricare alt ins de pe stradă?

Cu ochii în jos, Dăneţ se juca cu stiloul.

— Care este profilul activităţii dumneavoastră?

— Nu acela de paznic.

— Nu mă interesează ceea ce nu intră în atribuţiile dumneavoastră, ci ceea ce intră.

— Răspund de problemele – ca să zic aşa – externe ale muzeului. Schimburi de expoziţii cu străinătatea, organizarea lor, întocmirea de cataloage etc.

— *Brăţara Davei* nu reprezintă un punct de atracţie al acestor vernisaje?

— N-am dezbătut chestiunea în colocviu public, deci nu sunt în măsură să vă răspund.

— Nici aceasta nu vă interesa…

— Poate…

— Pentru că brăţara nu vă aparţinea?

— Pentru că nu-mi aparţine, sublinie secretarul.

— În sfârşit, un răspuns limpede.

Cineva bătu în uşă. În prag, restauratorul Iancu Pleşa zâmbea larg:

— Iertaţi-mă, am uitat aici o mapă cu nişte hârtii.

— Vă rog să luaţi loc, îl invită Dăneţ. Secretarul se ridică, oferindu-i fotoliul.

— Sunt liber, nu-i aşa?

Părăsi încăperea leneş, cu paşi măsuraţi, fără să aştepte răspunsul maiorului.

Restauratorul aşează lângă el o servietă voluminoasă, din care scoteau gâtul câteva sticle înfundate cu coceni. Se explică, niţel stânjenit:

— M-am repezit până în sat după nişte tulburel. Nevastă-mea îi mai pune o lingură de zahăr şi-l lasă aşa, ca la o săptămână. Îşi umezi buzele anticipând satisfacţii gurmande: Grozăvie!

— Îmi închipui, făcu maiorul convenţional.

Uşa se deschise şi reporterul Mihai se strecură înăuntru, păşind în vârful picioarelor.

„De ce n-o fi călcând ca lumea? se întrebă Dăneţ. În fond, deranjul e acelaşi…“

— Ce părere aveţi de chestia cu brăţara? întrebă Pleşa, tamponându-şi ceafa de sudoare cu o batistă murdară. E fenomenal!

— Dumneavoastră ce credeţi?

Omul ridică din umeri, neputincios.

— Ce să vă spun, tovarăşe maior? Banca Angliei nu era mai asigurată ca giuvaerurile noastre. Dacă îmi zicea cineva că s-a furat Statuia Aviatorilor, eram mai puţin surprins. Ce nu pot eu însă pricepe e cum s-a mulţumit tâlharul doar cu

brăţara. Aţi văzut ce-i acolo? Avere! Şi ce zic avere? Moft! Comoara lui Ali-Baba! Şi unui sultan i-ar sticli ochii.

— Mi s-a spus că valoarea brăţării e uriaşă.

— Evident, evident. Dar dacă tot era acolo, putea să-şi umple buzunarele.

— Din păcate, nu toţi salariaţii muzeului îşi pun asemenea întrebări.

— Eroare. Eu sunt liber profesionist.

— Cum adică?

— Adică un fel de „azi aici, mâine-n Focşani“. Îmi place să fiu de capul meu. Meteahnă de copil orfan.

Maiorul îl privi cu coada ochiului pe reporter care începuse să ia note. „Uite ce-l interesa pe el…“

— Vă convine situaţia?

— Dacă am să vă spun că muncesc mai mult decât unul cu birou şi condică, n-o să mă credeţi. Sunt chemat de diferite muzee – nu-i nici o lună de când m-am întors de la Brukenthal – mă mai solicită şi particularii, vă spun drept, n-am nici când respira.

— Când aţi văzut *Brăţara Davei* prima oară?

— Acum cinci zile. Trebuia reparat un anou.

— Şi de atunci?

— Azi-dimineaţă, în biroul lui Holban. Evident, o singură piesă.

— Cu ce ocazie vă aflaţi azi la muzeu?

Pleşa râse:

— Nu numai azi. Am fost şi ieri şi alaltăieri. Specialitatea mea nu sunt doar giuvaerurile, ci obiectele de artă în general. Tablouri, porţelanuri, tapiţerii. Muzeul a făcut în ultima vreme achiziţii importante. Aţi auzit, probabil, de licitaţia deschisă la moartea doamnei Lucescu văduva generalului, ăla decorat cu *Mihai Viteazul*. *A* ţinut tablourile într-o cameră igrasioasă. Crimă, domnule, crimă! Numai acolo şi ai de lucru câteva luni.

— Aveţi obligaţia ca în acest răstimp să vă încadraţi în programul de muncă al muzeului?

Iancu Pleşa se înfundă în fotoliu, împingând palmele în faţă:

— Eu n-am orar, domnule, nu suport orar! La mine în casă nu există ceasornic! Vin când vreau, plec când vreau, însă treaba mi-o predau în termen. Adăugă confidenţial: Nu suport calendarul, iar tic-tac-ul îmi dă ameţeli. Murim oricum. De ce să ne mai numărăm şi clipele?

În spatele restauratorului, Mihai îşi flutură de câteva ori mâna la tâmplă într-un gest cu semnificaţie clară.

Dăneţ îi ocoli privirea.

— Puteţi, totuşi, aprecia la ce oră aţi sosit azi dimineaţă la muzeu?

— Am călătorit în acelaşi autobuz cu directorul Holban. Bănuiesc deci că în jur de ora opt.

— Când aţi plecat?

— Puţin după ce aţi picat dumneavoastră. Mă aştepta omul cu tulburelul.

— În acest interval, ora opt să zicem, şi sosirea noastră, nu aţi părăsit deloc muzeul?

Pleşa privi nedumerit:

— N-am ieşit. De ce să fi ieşit? Aveam mâncare la mine, mai adăugă în chip de argument suprem.

— Cunoaşteţi istoria brăţării?

— Aproximativ.

— Când a fost adusă?

— Din câte am auzit, acum trei săptămâni.

— Aşadar, încă n-a fost prezentată publicului.

— Evident!

— S-a comunicat oficial în presă că brăţara va face parte din exponatele muzeului?

— Până acum nu. Se mai discută eventualitatea de a fi trecută Muzeului de Artă. Holban însă se cramponează…

Maiorul dădu din cap, dus pe gânduri. Întrebă încet:

— Cum credeţi că a fost posibilă sustragerea brăţării?

— Ei, aicea-i clenciul, tovarăşe maior. Cum? Care a făcut-o are cap, nu glumă. Nici acum nu-mi vine să cred. E ceva

care pur şi simplu depăşeşte fantezia mea. Stau şi cuget de unul singur, o întorc pe toate părţile, dar nu văd cum a ieşit brăţara din depozit. Pentru că, practic, este imposibil, im-po-si-bil!

Se ridică brusc din fotoliu, îşi înhaţă servieta şi, răsucindu-se pe călcâie, se precipită spre uşă. În prag se întoarse şi silabisi încă o dată:

— Im-po-si-bil!

Apoi dispăru.

Maiorul şi Mihai se priviră nedumeriţi. Reporterul izbucni în râs:

— Ăsta nu mai are nevoie de ceas cu cuc. Îl are în cap.

Dăneţ ridică din umeri. Important era altceva. Toţi se agăţau, într-o formulă sau alta, de acelaşi laitmotiv: depozitul e invulnerabil, furtul imposibil. Aproape că puneau întâmplarea pe seama supranaturalului.

* * *

— Deci, nimeni nu a văzut, nu ştie şi nu bănuieşte nimic, făcu Dăneţ îndată ce rămaseră singuri în biroul directorului.

— Stăm bine, oftă Mihai, dar în sinea lui se bucura. Îi plăceau cazurile complicate, material generos pentru reportaje senzaţionale, în ciuda eternelor discuţii cu redactorul-şef.

— Există un truc pe care nu-l pot sesiza…

— La ce te gândeşti?

— Dacă s-a lucrat în cooperativă. La urma urmei, e suficient ca cel cu Röentgenul să închidă o clipă ochii. O singură clipă.

— Nu. Omul e de al nostru, trimis special ca să asigure securitatea comorii. E stupid…

— Atunci?

Sesiză un foşnet şi dintr-un salt îl îmbrânci, culcându-se amândoi la podea. O halebardă se înfipsese în peretele lambrisat, exact în locul unde stătuse câteva secunde mai devreme reporterul.

Dăneţ se repezi la fereastra deschisă. Pe terasă nu era nimeni.

— Ce-a mai fost şi asta? întrebă Mihai stăpânindu-şi cu greu emoţia.

— Primul indiciu. În sfârşit, primul indiciu!

— Nu înţeleg.

— Cineva a încercat să te ucidă.

Îl privea cu interes.

— Pe mine?

— Evident. „Toporaşul“ îţi era destinat dumitale.

— De ce?

— Asta mă întreb şi eu. De ce? Dacă a riscat, înseamnă că are motive temeinice. Înseamnă că dumneata ştii anumite lucruri.

— Eu?!

— Există o corelaţie certă. Gândeşte-te. Nu ţi se pare cunoscută figura unuia sau a altuia dintre ei?

Mihai avea o mină atât de deconcertată, încât Dăneţ cu greu îşi reţinu zâmbetul. Medită un timp, apoi răspunse evaziv:

— Nu, cred că nu. Aşa mi se pare.

— Gândeşte-te bine. Necunoscutul a încercat să te reducă la tăcere. De ce? Dumneata ştii ceva!

— Poate… poate pentru că eu am scris reportajul atunci când a fost descoperită comoara.

— Ar fi un punct de plecare.

— Veniseră ziarişti din toată ţara, fotoreporteri, oficialităţi, operatori de cinematografie, experţi… Confraţii din provincie mişunau pe lângă casa lui Mitruţă. Ştiţi cum sunt reporterii…

— Vreun incident?

— Am schimbat câteva cuvinte „tari“ cu unul din arheologi. Insistam să văd comoara şi m-a cam repezit.

— Mda!

Maiorul cercetă halebarda cu luare-aminte, apoi o înfăşură într-un ziar aflat pe birou având grijă să nu distrugă eventuale amprente.

Sirena de alarmă izbucni pe neaşteptate. Reporterul se precipită spre ieşire.

— Stai!

Se opri descumpănit.

— Poţi să fii convins că a doua oară necunoscutul nu-şi mai greşeşte ţinta.

— Bine, dar…

— Rămâi pe loc. Încuie uşa şi nu deschide nimănui indiferent ce motive ar invoca. Închide fereastra şi trage jaluzelele.

Dăneţ părăsi biroul. Reporterul ascultă un timp zgomotele de pe hol, apoi privi pe geam.

Noaptea cobora diluând conturul copacilor din fundul parcului. Zări o umbră furişându-se pe sub fereastră. Sirena încetă brusc. Auzi un clinchet uşor şi întoarse repede capul. Cineva apăsa pe clanţă.

Din nou se aşternu liniştea. Străbătu încăperea în lung şi în lat, încercând să-şi orânduiască gândurile.

Telefonul sună. Reporterul ezită, apoi ridică receptorul. Cineva se interesă în şoaptă:

— Tovarăşul Mihai?

— La telefon.

— Veniţi imediat în sala de arme. Maiorul Dăneţ a fost asasinat.

Reporterul părăsi biroul străbătând culoarele în fugă.

Se auzi un ţipăt, o chemare disperată:

— Ajutoor…

Derutat, Dăneţ ezită în faţa celor câteva uşi care dădeau în hol.

Mihai alerga printre armuri răsturnând totul în calea urmăritorului. O secure scurtă, romană, azvârlită din spate îi atinsese umărul. Panica îl făcu să nu simtă durerea. Continua să alerge căutând disperat ieşirea. Un labirint îngrozitor de scuturi, halebarde şi oameni de fier cu coifuri grele peste ţeste inexistente. Dintr-o dată nu-l mai auzi pe cel din spate. Îşi auzea doar inima izbind parcă în tot trupul: în piept, în tâmple, în ochi. Sângele se amesteca cu sudoare. Pe neaşteptate, de după o archebuză medievală, ţâşni un trup sub povara căruia se prăbuşi. O bucată de brocart, desprinsă cine ştie de unde, îi căzu pe faţă, sufocându-l. Mâini puternice îi strângeau gâtul. Ridică un genunchi înfigându-l în pântecele agresorului, dar acesta lunecă uşor într-o parte. Degetele acelea tari, cu articulaţii de oţel, i se înfipseră în grumaz. Începu să se zbată cu mişcări dezordonate. Cercul de fier din jurul gâtului slăbi, dar o lovitură puternică în frunte îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

Capitolul IV

COCOŞATUL VERIFICĂ

Restaurantul *Copăceni* era aşezat pe colţul străzii între o găzărie şi un şir de căsuţe coşcovite cu lemnăria strâmbă. În spate, grădina de vară, cu ciment murdar şi scaune de fier, se isprăvea într-un gard de şipci completat cu sârmă ghimpată. După gard, un maidan lung, întunecos.

Azimioară studie amplasarea localului.

Îşi trecu palma prin barba nerasă de câteva zile. Se „costumase“ sub ochii experţi ai maiorului, încuviinţând cu clătinări scurte de cap câte un amănunt. Purta o haină veche în dungi, şifonată în dreptul încheieturilor, şi un tricou cafeniu în care înghesuise un fular de mătase roşu. Îşi trase pe ochi şapca de catifea reiată cu un nasture plat în creştet, simţind oarecare trac.

Debutul locotenentului Azimioară în lumea infractorilor fusese hotărât de maiorul Dăneţ ca urmare a omorârii arheologului Damian, unica pistă în afacerea spargerii de la Muzeul de Arheologie.

Supravegherea ciudatului chelner de la *Someşana*, Răpcău Valentin, zis Dudă, deschise o pârtie în masa de umbră care camufla furtul. Dudă îşi petrecea serile libere în aceeaşi cârciumă din Tei, înconjurat de aceiaşi oameni…

Apăsând pe clanţa uşii, Azimioară revăzu, într-o succesiune de imagini tulburi, dosarele vechi – performanţe infracţionale – studiate în arhivă şi chipul speriat al

responsabilului de la *Copăceni*, palid şi pirpiriu, încercând să reţină indicaţiile lui Dăneţ.

În local era fum şi gălăgie. Cândva fusese decorat cu oarecari pretenţii – tapet de plastic, cretoane vesele, reproduceri înrămate – dar acum totul arăta jalnic şi jerpelit.

Mesele erau ocupate, mulţi consumatori stăteau în picioare, ţinându-şi în mână paharele cu alcool.

Locotenentul Azimioară se opri descumpănit, căutând un loc. Se îndreptă plictisit spre tejghea şi, sprijinindu-şi coatele de tabla udă, trecu în revistă rafturile cu sticle.

Weinbursch-ul, şubredul său complice, îl privi pieziş. Cu mişcări iuţi, turna băutura în ţoiuri.

Azimioară salută, ducând un deget la cozorocul şepcii şi ceru scurt:

— Un rom!

Infiltrarea printre amicii lui Dudă, trebuia să aibă loc de la sine, fără să se simtă premeditarea.

„Ai grijă, îl avertizase Dăneţ. Impune-te, nu te da în lături de la demonstraţii, dar procedează fără ostentaţie. Dacă nu se iveşte nici un prilej, renunţă. Băieţii au fler! Şi, mai ales, nu te arăta curios…“

Se uită ca din întâmplare prin cârciumă. Bărbaţi cu ochi injectaţi de alcool, se apostrofau familiar.

În mijloc, la una din mese, trei indivizi beau vermut din pahare mari, groase. Printre ei, locotenentul îl recunoscu pe Dudă. Povestea ceva cu voce joasă. Un tip masiv, cu expresie obtuză şi o ureche mai scurtă, fără lob, părea că se distrează copios. Din când în când ardea câte o palmă pe spinarea ospătarului de la *Someşana*, exclamând printre hohote de râs:

— ’Ete al dracului!

— Este, Jeane?

Lângă mătăhălosul Jean, un blond cu faţa bătrânicioasă zâmbea meschin, încercând să-şi camufleze dinţii verzi,

cariaţi. Mâna lungă, îngustă şi îngrijită, sugera performanţe de stil în studiul buzunarelor.

— Fii atent, bă, Grecule, aici!

Blondul îşi întoarse ochii.

— Stai să vezi, acuma vine chestia mare…

Jean îl opri cu plama, strigând weinbursch-ului peste mese:

— Mai adă o baterie!

De după tejghea, omul se pregătea tocmai să-i toarne lui Azimioară în paharul vărsat jos, pe furiş. Auzind comanda, responsabilul se execută prompt apucând sticla cu vermut şi lăsându-l pe locotenent să aştepte.

Acesta ciocăni în tejghea, arătând paharul gol.

— Întâi acilea! Ca la moară! Care cum vine.

Omul îl privi surprins, dar continuă să desfacă sticla cu vermut.

Locotenentul făcu vânt scrumierei de-a lungul tejghelei, răsturnând câteva pahare.

— E unul care nu-l lasă în pace pe Nicu, observă Grecu.

— Care eşti, mă, ăla? făcu Jean, săltându-şi capul ca şi cum nu-l putea vedea pe locotenent.

Azimioară nu se întoarse.

— Ăla grasu’, cu streaşină pe ţeastă.

— Cine?! se miră Jean începând un joc în oare replicile se schimbau cu voce tare ca şi cum cel vizat n-ar fi fost de faţă sau n-ar fi auzit. Fleţu’ ăla de zici că-i plouă-n gură? Nu se poate, şi făcu un gest scârbit.

— Ăla-i, dom’le insistă blondul. Cică de ce nu-l serveşte Nicu, primul.

În local se făcu brusc linişte. Weinbursch-ul, încurcat luă paharul din faţa locotenentului. Suflă printre dinţi:

— Mai bine aţi pleca.

Azimioară spuse tare:

— Un rom!

Jean se ridică de la masă. Cu o mişcare iute îi dădu peste mână locotenentului, care scăpă paharul.

Azimioară se întoarse şi, măsurându-l în linişte, întrebă calm:

— Ţi s-a făcut de policlinică?

Se auziră exclamaţii de surpriză, repede reprimate.

Jean nu-şi crezu urechilor.

— Ce-ai zis?

— Te mănâncă pielea, neică, şi n-am chef să-mi murdăresc manşetele. Se adresă apoi responsabilului aiurit: îmi dai, dom'le, romu' ăla sau aşteptaţi avizul dumnealui?

În aceeaşi clipă, Jean îşi repezi pumnul ca un baros, ţintindu-i figura. Azimioară plecă scurt capul şi individul izbi puternic zidul. Scoase un icnet scurt. Profitând de derută locotenentul îi apucă braţul şi acţionându-l ca pe o pârghie, dădu peste cap matahala care rămase lată pe cimentul murdar.

Dudă se ridică părăsind repede localul. Grecu îşi privi şişul cu un surâs enigmatic, apoi îl băgă în buzunar.

— Stop! E de al nostru. Gata balu'.

Fără să-i dea atenţie, Azimioară îşi turnă bere pe mâini, frecându-şi sistematic degetele. Şi le şterse apoi, la fel de tacticos cu o batistă cât un cearşaf. Îşi reluă locul la tejghea urmărit buimac de Nicu.

— Romul şi fă curat pe jos, dispuse indicând trupul celui căzut.

Grecu se apropie, luându-l amical de braţ.

— Bea-l cu noi, şefule! Facem cinste de bună cunoştinţă!

Locotenentul se lăsă greu:

— N-am nevoie de cinste! Beau cât mă ţine buzunarul.

— N-o lua aşa, nene, râse blondul. Ce? Am zis că n-ai lovele? Şi parcă-ţi strică mai multe?

Azimioară simulă un licăr de interes şi-l urmă cu oarecari îndoieli.

Se adunară din nou la masă. Jean îl privea pe locotenent, spre surpriza acestuia, cu admiraţie şi chiar cu simpatie.

— Nicule, strigă blondul, ia vezi ce ai prin magazie! Da’ ceva mai de soi, să-l omenim pe dumnealui. Pune-ne şi nişte fleici. Se întoarse spre Azimioară: Cum îţi zice, şefule?

— Grasu!

Celălalt râse:

— Şi mai cum?

— Ce, nu-ţi ajunge?

Jean îi întinse mâna zdravănă.

— Îmi placi, vere! Mi-ai sucit oasele, dar încaltea prinsei o figură.

— Ce facultate?

— Sorbona.

— Văcăreştii săracii! se căina Jean. Când am fost eu ultima oară…

Grecu îl privi iute:

— Lasă amintirile, Jeane!

Responsabilul aduse mai multe sticle de spumos. Locotenentul simţi că i se face greaţă. Ciocniră paharele.

Jean îşi plescăi limba cu deliciu:

— Când m-oi chivernisi, numa’ d-ăsta beau!

— Păi ce aştepţi?

— Chenzina, opina Grecu. Îl privi în ochi pe Azimioară: Ce-nvârţi?

Locotenentul îşi muie buzele în pahar, dar nu răspunse.

Grecu şi Jean schimbară priviri semnificative.

Nicu aduse fripturile, hălci mari de carne, presărate din belşug cu piper şi cimbru. Puse la mijloc un castron enorm cu salată.

Oamenii mâncau bine dispuşi, schimbând replici iuţi, grăbiţi să înghită bucăţile din care picurau boabe de sânge.

Nicu mai aduse un rând de sticle, apoi o tavă cu cârnaţi groşi, sfârâind în grăsime.

— Ăştia-s de la mine, făcu Jean.

Grecu izbucni în râs:

— Ai avut parastas în familie?

— Trăiţi bine p-acilea, constată locotenentul.

Blondul îl privi lung:

— Mulţumim lui Dumnezeu, n-a dat seceta.

— Aha, înţelese Azimioară.

Localul se goli treptat. Oamenii cerură socoteala şi plecară unul câte unul. Ajutat de bucătăreasă, weinbursch-ul strânse tacâmurile, paharele, feţele de masă. Cu un teanc de bani pe tejghea şi un chitanţier începu să facă socoteli.

Jean, ameţit, îl luase pe locotenent de gât şi făcea confesiuni:

— Eram pe atunci cu una, Tănţica, fata lui Didu Ochi de Sticlă. Tre' să-l ştii, ce naiba? Avea un ochi negru, de la mă-sa, şi ălălalt verde, că nu găsise asortat la prăvălie.

— Da, da, îşi aminti Azimioară. Lucra prin Dudeşti…

Weinbursch-ul se tot foia printre mese, părând să caute ceva.

— Ce-ai pierdut, Nicule?

— Cheia de la casa de fier, don' Grecu. Oi fi rătăcit-o atunci, în vânzoleală, mama ei de cheie.

— …şi vine într-o zi la mine Ochi de Sticlă. „Ia ascultă, bă Jeane! Ce-ai de gând cu fata?"

— Dă-o naibii de cheie, spuse Grecu. Faci mâine alta!

— Mă nenorocesc! Unde pui banii? Mă prinde un control şi mă bagă la delapidare.

Jean, plictisit de întreruperi, ţipă:

— Gura! Să nu-ţi delapidez eu una!

— Ce vrea ăla? se interesă Azimioară, simulând ameţeala.

— Pe mă-sa, cică a pierdut cheia de la chimir.

— Şi ce?

— Nu poa' să bage banii în casă.

— D-de ce nu i-o deschideţi careva, se bâlbâi locotenentul, părând sincer surprins.

— Da' ce crezi, nene, că aia-i puşculiţa lui bunica? S-o forţezi cu briceagul?

— Da' de care-i?

— Uită-te!

Locotenentul încercă să se ridice.

— Pe cât că v-o deschiz?

— Las-te, neică, îl aţâţă Jean. Aia-i chestie grea.

— Pe cât? se încăpăţână Azimioară.

— Pe încă un rând de spumos, stabili blondul. Adică trei fiole.

— În regulă! Unde-i drăcia?

Se ridicară toţi, amuzaţi. Locotenentul mergea în faţă, clătinându-se. Îl auzi în spate pe Grecu:

— E matolit rău!

Se opriră lângă casa de fier verde, ca un cub, cu un clonţ nichelat înfipt în pântecul de oţel. Îl priveau cu ochi strălucitori.

Azimioară îşi dezbrăcă haina şi-şi suflecă mânecile. Scoase o lamă flexibilă de oţel şi o introduse în broască, apoi îşi lipi urechea de seif, mişcând uşor vergeaua în diferite sensuri. Cu mâna cealaltă, pipăia peretele casei de bani, căutând să intercepteze anumite vibraţii. Brusc, mâna care tatona se opri. Rămase câteva secunde nemişcat. Apăsă tare pe lamă şi se auzi o declanşare metalică. Zâmbind, trase de mâner şi uşa groasă se deschise.

Pe chipul weinburseh-ului alunecă un zâmbet. Ceilalţi priveau holbaţi.

Azimioară îşi băgă vergeaua în buzunar şi se întoarse împleticit la masă. Liniştea persista. Se uitau la el cu mine aiurite, nevenindu-le să-şi creadă ochilor.

— Ce-aţi păţit? se interesă locotenentul. Să vină spumosu’ ăla!

Atunci izbucniră:

— Formidabil!

— E mai tare ca Trică CEC!

— Ce vorbeşti! Ăla-i ageamiu pe lângă Grasu! Te-ai prins ce meserie vede? Da din deşte şi mişca urechile, de ziceai că le bate vântu’!

Grecu zâmbi subţire:

— Zi, lucrezi la strung!

— De, fac şi eu ce pot.

— Lasă, nene, că poţi bine.

— Da’ tot nu te căpătuişi, constată blondul.

— Ultimul trimestru a mers mai slab!

Jean se îndoi:

— Îţi baţi joc de noi?

— Dacă-ţi spun! A fost mişcare slabă.

— Păi de ce?

— Nu prea am avut ponturi. Eu, frăţioare, lucrez singur! Când eşti în gaşcă şi-l priponeşte pe unul, dă-i şi ascunde-te, schimbă gazda să nu fi ciripit ăla. Altu’ te vinde ca să-ţi ia banii, sau că n-are treabă. Se mai găseşte câte un şmecher de-i toarnă pe toţi şi p-ormă umblă, neică, după avocaţi. Aşa, eu îs de capul meu. Dau o gaură mai grasă şi după aia, stau blând. Merg la film, citesc gazeta, seara beau un rom şi bună ziua! Nu mă ştie nici vântul, nici pământul.

— ’Ete al dracului! exclamă admirativ Jean.

— Este?

Blondul făcu semn cu mâna:

— Să mai vină un rând!

Locotenentul observă un schimb de priviri între Grecu şi Jean. Matahala se ridică.

— Eu o să mă cam topesc. Intru în schimbu’ întâi. Hai, noroc, Grasule! Făcu câţiva paşi, apoi întoarse capul: Să ştii că mi-ai plăcut…

Rămaseră singuri în mijlocul scaunelor urcate pe mese. Nicu şi femeia de serviciu dispăruseră undeva, în încăperea din spatele barului.

Grecu luă sticla şi umplu din nou paharele. Îşi aprinse o ţigară din care trase un timp visător.

Blondul ridică paharul.

— Să bem, Grasule!

Azimioară îşi săltă anevoie capul.

— Gata, nene, nu mai ţine. M-mă duc acasă.

— Pe unde stai?

— Pe la… Izvor. Tre’ să iau un câine.

Grecu îi vârî cu sila paharul în mână.

— Ultimul.

Locotenentul bău, dându-şi mult capul pe spate. Jumătate din lichid curse pe de lături.

Se îndreptară spre uşă. Nicu le ieşi în faţă, de după bar.

— Gata, don’ Grecu?

Sprijinindu-l pe Azimioară, acesta apăsă mâna pe clanţă.

— Mâine socoteala. Acum mă grăbesc.

În spatele blondului, responsabilul făcea semne disperate a căror semnificaţie locotenentul n-o desluşi.

Noaptea era răcoroasă. Prin cămaşa udă, simţi vântul subţire. Mergea clătinându-se cu opriri dese suportate răbdător de celălalt. Căsuţele coşcovite, întunecate, păreau nişte cutii de chibrituri oarbe.

Ocoliră cârciuma şi ajunseră pe maidan.

— O tăiem pe aici, ca să ajungem mai repede, explică blondul, încercând să-i alunge eventualele temeri.

Înaintau în bezna compactă, făcându-şi drum printre gropi, cioburi de sticlă şi bălării. Din stânga, veni un zgomot uşor, mai mult un foşnet. Stăpânindu-şi în ultima clipă o mişcare reflexă, Azimioară nu se întoarse.

Simţi o lovitură puternică în moalele capului, şi genunchii i se muiară. În urechi îi bâzâi un cor de viespi, apoi nimic.

* * *

Locotenentul se regăsi într-o încăpere, deosebit de spaţioasă. Părea studioul unui pictor modern, mai mult salon de primire, decât atelier de lucru. De fapt, dezordinea rafinată şi cei doi pereţi de sticlă – glasvandul şi o fereastră lată – îl făceau să se gândească la un pictor. Pe fotolii fuseseră „aruncate“ stofe strălucitoare din ţesături lamate, ori brocarturi în culori stinse. O blană uriaşă, albă, îşi desena conturul pe dalele roşii. Pe lângă pereţi, plante exotice şi măsuţe joase, etalând, în poziţii fericit exploatate, statui, figurine şi bibelouri.

Azimioară îşi roti ochii. O crăpătură a perdelei lăsa să se vadă un crâmpei din strada în pantă foarte accentuată. Încercă să ghicească unde se află. Cotroceni? Crematoriu? Bateriilor? Departe, în fund, i se păru că distinge o cupolă cenuşie ca un coif de bazilică.

Îl sâcâia un amănunt. I se părea că vede în vârf, spre stânga un fragment dintr-un motiv decorativ, în mod curios despărţit de întreg. Parcă zbura…

Mişcarea îi aduse brusc în minte o imagine. Vulturul de bronz cu aripile deschise, încremenite în zbor. Deci cartierul Mitropoliei… Ar fi vrut să tragă perdeaua, să se convingă, dar Jean, aşezat pe o banchetă lungă de mozaic îi pândea mişcările.

— Cum te simţi, şefule?

— Mi-e sete!

— Cred şi eu, râse Jean. Mare dandana! Cică nici n-ai ieşit bine din bombă şi ai căzut ca un sac.

Grecu nu mai ştia ce să facă. A oprit omu’ un getax şi te-a adus acilea. N-apucaseşi să-i zici adresa.

— Ţî, ţî, ţî! se miră Azimioară, prefăcându-se că înghite povestea. Şi, zi, aici stă Grecu? Ca-n filme! Îşi trecu limba peste buzele arse: Îmi dai niţică apă?

Jean ieşi. Se auzi un robinet, o uşă de frigider şi omul se întoarse amestecând cuburile de gheaţă în paharul cu apă.

Locotenentul încercă să se ridice, dar căzu imediat între perne, fulgerat de durere. Păru surprins.

— Ce naiba oi fi păţit la cap? Parcă m-ar fi dilit careva c-o cărămidă.

— Lasă, Grasule, nu-i nimic. Le-ai amestecat niţel azi-noapte.

Îngenunche lângă pat, îi săltă capul cu pernă cu tot şi-l ajută să bea… Locotenentul răsuflă adânc.

— Şase, Jeane! strigă cineva de după uşă.

Matahala adună în grabă paharul şi linguriţa, întoarse comutatorul lăsând în odaie o lumină difuză şi se repezi spre oficiu. În prag, spuse precipitat:

— Ai grijă, Grasule, cum o-ntorci. Cocoşatul nu-i dus la biserică!

Dispăru apoi după perdea.

„Probabil că acum începe greul“, reflectă Azimioară. Se pipăi la piept. Găsi actele în buzunarul din dreapta şi nu în stânga. Îl scotociseră deci…

După câteva clipe glasvandul se deschise, alunecând fără zgomot.

Un individ de statură potrivită, se opri în colţul cel mai întunecat al camerei. Avea o cocoaşă curioasă, plantată nu în mijlocul spinării, ci mai într-o parte, ca şi cum unul din omoplaţi, un omoplat uriaş, i-ar fi ieşit din loc. Purta ochelari de soare şi un pardesiu elegant, croit larg. Se dezbrăcă, aruncându-l neglijent pe marginea fotoliului. Rămase cu bascul Montgomery, lăsat mult pe o parte. Era imposibil să distingi altceva, în afara siluetei diforme.

„Omul, conchise locotenentul şi-a luat toate măsurile de precauţie. Chiar dacă cineva cade nu poate să spună mare lucru.“

— Ăsta-i?

Blondul clătină din cap. Ignorându-l pe cocoşat, Azimioară se interesă:

— Cine mai e şi frumosul ăsta, Grecule?

Cocoşatul îşi aprinse o ţigară. Vorbi dând drumul fumului pe nas:

— Eşti curios!

— Sănătate! exclamă jovial locotenentul.

— Şi obraznic.

— Uite, băi Alain Delon, până aici! Fără d-astea, că-ntorc pagina. M-am afumat aseară, m-a culcat Grecu în casa lui, nu zic, dar măgării nu înghit.

— Nu-i casa lui.

— Dar a cui?

— Iar eşti curios. Cum te cheamă?

— Vezi, exclamă locotenentul, parcă fericit de întorsătura replicii. Acuma eşti mata curios.

Cocoşatul începu să bată nervos cu degetul în braţul fotoliului.

— Cum te cheamă?

— Hai, Grasule, fii om de înţeles! Ce naiba, interveni Grecu.

— Pliscul! i-o reteză Cocoşatul. Toarnă-mi ceva de băut. Apoi se adresă lui Azimioară: Ce preferi?

Locotenentul se foi printre perne, satisfăcut:

— Aşa, vericule, cum s-ar zice, discutăm civilizat. Aş lua un coniac.

— Coniac, lămâie şi să facă Jean cafele.

— Mai amare, recomandă Azimioară.

Picior peste picior, Cocoşatul îşi privea vârful pantofului.

— Mi te-au lăudat băieţii. I-a făcut praf chestia cu *safe*-ul de la cârciumă.

— Fleacuri, ce ăla era safe? Nici nu mă bag la puşculiţe d-astea. Îţi strici mâna. Cum zicea bietul Fane Yale, Dumnezeu să-l ierte: „Mă, băieţi! Căutaţi broaşte faine, meşteşugite. N-o să găsiţi cufărul gol niciodată şi mai învăţaţi câte ceva. Tre’ să fiţi în pas cu tehnica.“

— Ai lucrat cu el?

— El mi-a pus şperaclu în mână, dar, când să încep, s-a retras. Era bătrân, zicea că-i ajunge. Şi-a ridicat omul casă de piatră la Pipera, şi-a umplut curtea de orătănii. A murit acu’ doi ani. Trei popi l-au slujit. Casa a rămas fie-sii, o nebună, cântă prin baruri.

Jean intră aducând coniacul şi cafelele. Sesiză atmosfera destinsa şi faţa i se lumină de satisfacţie. Îşi frecă palmele vrând să spună ceva, se mişcă de pe un picior pe altul şi ieşi zâmbind încântat.

— Băiat bun, comentă Azimioară.

— Mda… Mi-a spus că lucrezi pe cont propriu.

Locotenentul sorbi zgomotos din ceaşcă:

— Aşa am apucat. Nu-i totdeauna mănos, da-i sănătos.

— Adică?

— Păi le-am zis şi ăstora azi-noapte. Făcu cu ochiul. M-am prins că lucraţi în cooperativă. E de ajuns să plimbi farul pe aici şi pricepi că treaba merge. Dar dacă pică vreunul în plasă? S-a dus totul de râpă?

— Dacă treaba e chibzuită, nu pică nimeni.

Ridică paharul:

— Să bem pentru cunoştinţa noastră. Mi se spune „Bătrânul“.

— Şi mie Grasu. Îmi pare bine.

— Te numeşti Grigore State.

Azimioară ţâşni în picioare.

— Mi-aţi cotrobăit prin hârtii?!

— Stai jos şi linişteşte-te!

— Dacă-ţi cărăbănesc una, îţi dizloc muianul. Fir’aţi ai dracului! Faceţi pe sticleţii?!

Palid, descumpănit, Grecu se lipise de zid. Părea că scena la care asista depăşea cu mult puterea lui de înţelegere.

— Stai jos! repetă Bătrânul.

Locotenentul se repezi în faţă ameninţător. Fără să clintească, Cocoşatul ridică mâna şi pocni din degete. Pe uşă năvăli Jean.

— Aşază-te, şopti Bătrânul cu o voce neaşteptat de blândă. Te-ai supărat că ne-am uitat în actele dumitale? Râse îngăduitor: Era firesc. Vrem să ştim cu cine avem de a face.

— Oi fi vreun presar! bombăni Azimioară. Celălalt zâmbi subţire.

— Aşa s-ar părea…

Locotenentul se simţi străbătut de un fior. Reuşi totuşi să izbucnească în râs:

— Trebuie că sunteţi ageamii rău, dacă nu deosebiţi un sticlete de un şuţ. Se scarpină în cap. Uite, dom’le, unde m-am vârât!

Cocoşatul se ridică. Cu paharul în mână se sprijini de o consolă într-o atitudine degajată, pregătindu-se parcă pentru o discuţie agreabilă, undeva într-un salon.

— Şi acum, domnule locotenent, să trecem la mărturisiri. Ce vânt v-aduce pe la noi?

Degetele lui Azimioară se crispară imperceptibil. Ce însemna asta? Cine să fi trădat secretul operaţiei? Prin minte îi trecură vertiginos toate ipotezele. Planul infiltrării în bandă fusese pus la cale în biroul colonelului, fără martori. Să-l fi recunoscut vreunul din oamenii Cocoşatului? Exclus! Nu l-ar mai fi adus aici, în „bârlogul zeilor“. Ar fi fost lichidat, sau pur şi simplu ignorat. Şi atunci, de unde acel „domnule locotenent“? Reperă o singură explicaţie care să-l avantajeze: întinzându-i o cursă, Bătrânul îi atribuia gradul cel mai frecvent printre lucrătorii operativi de miliţie.

Riscă:

— Poţi să stai drepţi, jupâne! Nu-s locotenent. Nici săptămâna de când m-au înaintat general!

Pe Jean îl umflă râsul:

— Ho, ho! Realizând imediat unde se află, îşi astupă vinovat gura cu palma.

Cocoşatul nu-şi schimbă atitudinea:

— Ce cauţi aici? Ce cauţi sau pe cine cauţi?

— Ştii că-mi placi, neică? Ce, te-am chemat eu? Îmi culeg trenţele şi valea! Dacă mă rogi, poate-ţi trimit o felicitare de Paşti!

Se ridică ostentativ şi-şi puse şapca îndreptându-se spre uşă.

Bătrânul stătea nemişcat, în aceeaşi poziţie. Ridică doar bărbia puţin spre Jean. Acesta se strecură pe lângă perete şi se propti în prag cu mâinile în şolduri, barând trecerea.

— Dă-te, dom’le, la o parte!

Matahala căuta peste capul lui Azimioară chipul Cocoşatului şi nu se mişcă. Cu o mână îl împinse înapoi spre centrul încăperii.

Locotenentul se întoarse:

— Zi-i să se dea la o parte, că-l fac arşice!

Cocoşatul schiţă un gest, de parcă ar fi alungat o muscă.

— Când ai ieşit de la Văcăreşti?

— Eu zic să te hotărăşti: ori sunt sticlete, ori ce mama dracului?

— Asta om vedea. Când zici c-ai ieşit?

— Şi dacă nu vreau să spun?

— De ce să nu vrei?

— Uite aşa, de-al naibii! După ce-ţi baţi joc de mine…

— Am glumit. Îţi dai seama.

— Să zicem.

— Aşadar, când ai ieşit?

— Acum trei ani, pe toamnă.

— Toamna se numără bobocii, râse Jean încântat de intervenţia oportună.

— Cât? insistă Bătrânul.

— Cinci coţi. Am zgâriat cu târnăcopul şi am scăpat mai ieftin.

— Pe Bujie l-ai prins?

— Tţ! făcu Azimioară. N-am lucrat pe aceeaşi parte.

— Dar pe Iliuţă Cric?

— Cu ăsta am împărţit garsoniera. Îi miroseau al naibii umblătorii.

Grecu interveni:

— Atunci îl ştie şi pe Nae Aprozar. Era prieten la toartă cu Cric.

— Aşa-i, confirmă locotenentul. Numa’ că i-au despărţit. Pe „Zarzavat“ l-au trimis la Poarta Albă.

Azimioară se felicită încă o dată că studiase cu atenţie antecedentele penale ale infractorilor mai cunoscuţi din Bucureşti. Ştia că, în general, hoţii dispun de o reţea subterană de informaţii uluitoare, împânzind Capitala şi orice improvizaţie riscă să fie reperată cu uşurinţă. În consecinţă, nu-i era frică de eventualele informaţii ale lui Cric, care nu-şi executase încă pedeapsa. Îi era teamă însă de escroci mai mărunţi ori de întrebări perfide, menite să-l inducă în eroare.

— Pe Vlădoianu îl cunoşti? întrebă Bătrânul.

— Care din ei, că-s doi?

— Spărgătorul.

— Am auzit de el, dar nu l-am apucat. Intrase în amnistie. Acum cică ar fi tras la umbră. E lăcătuş la o cooperativă. Alde frate-său zicea că ar fi trecut la ăştia, la pocăiţi.

Cocoşatul se dezlipi în sfârşit de consolă. Îşi băgă mâinile în buzunare.

— Ai fost eliberat în ’67. Nu?

— 24 octombrie, 1967.

— În ’66 îţi mai executai încă pedeapsa.

Locotenentul dădu din cap.

— Unde?

— Păi nu-ţi zisei? La Văcăreşti.

— Mda… făcu Bătrânul pe gânduri. Întoarse capul privindu-l intens: Cum se face că Grecu nu te-a văzut pe acolo?

Azimioară avu prezenţa de spirit să-l privească pe Jean, mai puţin abil în a-şi camufla reacţiile. Într-adevăr, pentru o fracţiune de secundă, sprâncenele acestuia desenară un arc perplex sub efectul surprizei. „Când fusese Grecu la pârnaie?“. Luă o figură scârbită.

— Văd că aveţi timp de palavre. Ce mă tot suciţi? Auzi, cică nu m-a văzut Grecu. Da’ eu de ce nu l-am ginit? Numai gura aia dacă i-o vezi şi nu-l uiţi o viaţă. Ce nu-ţi pui dinţii, dom’le?

Blondul îi aruncă o privire verde, de otravă.

Jean fu de acord:

— Ce, parcă eu nu i-am zis?

— Auzi, Grecule, râse Cocoşatul arborând o bună dispoziţie bruscă, ce spun băieţii? Să-ţi pui dinţii. Ai bani?

— Ar fi ceva, dar nu cine ştie cât… Poate acum la chenzină…

Cocoşatul scoase un teanc de bancnote, apucă mai multe fără să numere şi i le aruncă pe masă. Blondul le luă cu temeneli, fără să se apropie prea mult:

— Să trăieşti, Bătrâne!

Azimioară care ştia că generozitatea Cocoşatului trebuie să-i fure ochii, afişă o uluire lacomă.

— Eşti darnic, jupâne!

— Cu oamenii de nădejde. Îmi pare bine că te-am cunoscut. Jeane, scoate-l la tramvai!

Azimioară păru descumpănit. Venise rândul Cocoşatului să se lase greu. Îşi pocni degetele, dându-le pe spate cum văzuse odată la un infractor pe care-l cerceta. Tuşi, dregându-şi glasul încurcat.

— Ce, n-ai plecat!? se miră Bătrânul. Parcă adineaori te grăbeai.

— Mă duc, neică, dar ţineţi minte vorba mea: când doi şuţi lucrează împreună, musai pe unul îl mănâncă Gherla. Când sunt mai mulţi, nu ştiu cum se face, dar ajung toţi la întristare.

Cocoşatul nu răspunse. Îşi luă pardesiul şi dispăru în spatele glasvandului.

* * *

Un sfert de oră mai târziu ieşi însoţit de Jean. Acesta, scotocindu-se în buzunare, spuse în şoaptă:

— De, Grasule, nu i-ai plăcut împăratului. Scoase o mască de piele. Încalţ-o până te scot la un liman.

Azimioară se supuse docil, râzând:

— Vă e teamă să nu vă calc locurile? N-aveţi grijă. Nu mă bag eu în ciorba voastră. O mirosi bine, dar mi-e că dă în foc.

Jean, superstiţios, ridică două degete şi scuipă într-o parte. Îl luă de mână şi-l conduse pe nişte coridoare. În curând, simţi aerul nopţii. Matahala îl ajută să urce într-o maşină şi se aşează la volan.

— Uite, să nu zici că sunt al dracului. Te las gras şi nevătămat, dar nu-mi fă figuri, că-ţi dau cep cât ai zice

peşte.

Maşina demară.

În stradă, un glas nazal, cu timbru caracteristic, striga mecanic:

Informaţia…

Omul insista ostentativ pe silaba „ma“ şi cuvântul căpăta rezonanţe străine.

Azimioară îşi umezi buzele. Recunoscuse vocea. Cine nu-l ştia în Bucureşti pe vânzătorul de ziare cu cocoaşă?

Apoi se crispă: „Vânzătorul de ziare… Tot cocoşat… Prea mulţi cocoşaţi…“

Merseră cam vreun sfert de ceas cu cotituri dese, derutante, în scrâşnet de frâne. Jean se dovedea a fi un as al volanului, iar indicaţiile primite erau limpezi: itinerariul să fie imposibil de reconstituit.

— Poţi să-ţi scoţi obloanele! Am ajuns.

Azimioară se frecă la ochi. La început, din cauza întunericului, nu văzu nimic. Apoi, recunoscu maidanul. Erau în spate, la Copăceni. Jean îi strânse mâna.

— La revedere, Grasule. Mi-ai plăcut, dar, de, nu totdeauna când îţi lasă gura apă, e zi de ramazan. Noroc!

Urcă în maşină şi porni motorul. Scoţând capul pe geam, schiţă un salut şi Pobeda se îndepărtă.

Locotenentul încearcă să-i descifreze numărul, dar tăbliţa era învelită într-o cârpă neagră.

* * *

Mergea cu mâinile în buzunare, dând cu piciorul într-un măr putred, ca unul care nu are treabă şi nu ştie cum să-şi omoare timpul.

Era convins că este urmărit şi încerca să se comporte cât mai normal, potrivit cu noua sa stare civilă. Un ceas public, undeva pe Dudeşti, arăta ora 8:30 seara. Intră într-un birt, comandă o ciorbă grasă de varză, acră de-ţi lua piuitul, mai

ceru una, apoi nişte ardei umpluţi, persecutaţi de bucătar. Muşcând din bucata mare de pâine, locotenentul îşi zise că trebuie să ia legătura cu Dăneţ. Ştia că antenele bandei intraseră în funcţiune răscolind ungherele Bucureştiului. Se luau informaţii, indivizi ciudaţi băteau la uşi deschise cu prudenţă, indivizi şi mai ciudaţi, cu priviri încrucişate de încordare, încercau, scărpinându-şi ceafa, să-şi amintească de el, Azimioară, presupusul spărgător, unul gras, al naibii de gras, cu mână a naibii de dibace.

Indiferenţa simulată a Cocoşatului urmărea două coordonate: reacţia locotenentului lăsat în pace fără să i se fi făcut vreo propunere, şi răgazul de câteva zile pentru a pune la punct „dosarul“ lui Azimioară.

Se întreba cine fusese însărcinat cu urmărirea lui. Probabil Dudă, sau mai degrabă un membru al bandei care nu se arătase încă. Va fi, desigur, filat până acasă, pentru a i se afla adresa, apoi zi şi noapte, înregistrându-i-se toate mişcările.

Ieşi din restaurant cu ţigara atârnând în colţul gurii. Locuinţa conspirativă se afla pe strada Olteni, într-un imobil dărăpănat cu două etaje. Gazda, văduvă de frizer, o femeie indolentă cu priviri indiferente, îşi trecea ziua dând în bobi şi cafea amatoarelor din cartier. Când o ducea prost cu banii, coafa vecinele manevrând fiare încinse deasupra capetelor ude. Casa mirosea atunci a păr ars şi a loţiuni ieftine.

În câteva zile doar, locotenentul era la curent cu dramele din cartier, ştia ce nunţi fuseseră puse la cale, cine va năşi, cât costă închirierea unui serviciu complet de douăsprezece persoane…

Urcă treptele de lemn, trecând prin salonul lui madam Lenuţa aflată tocmai în exerciţiul funcţiunii. Urmărea cu un băţ de chibrit harta alb-negru a zaţului încă umed din ceaşcă. O toantă de vreo 30 de ani o asculta cu gura căscată.

— Săru’ mâna!

— Bună seara, domnu’ State, răspunse coana Lenuţa cu chef şi-şi văzu mai departe de treabă.

Locotenentul intră în odaia lui. Trase zăvorul fără zgomot, apoi înfundă un ghemotoc de hârtie în broască.

La loc de cinste stătea fotografia de nuntă a gazdei grosolan retuşată. Mirele, ţanţoş, cu mustaţă în furculiţă şi privire absolut cretină, ea ţinând degetul mic gingaş încârligat. Pesemne, fotograful avusese ceva de lucru căutând o poziţie în care să se vadă ceasul.

Azimioară îşi roti ochii prin cameră, nereuşind să se obişnuiască cu decorul sordid. Îl oboseau mai ales pereţii, zugrăviţi în motive sângerii, ca şi abundenţa puşculiţelor de gips, achiziţionate în obor.

Scoase o foaie de hârtie şi începu să scrie evocând succint evenimentele.

Raportul trebuia să-i parvină maiorului prin intermediul uneia din cutiile oarbe fixate cu mult înainte.

Când isprăvi, împături hârtia ascunzând-o într-o despicătură a uşorului ferestrei. Deschise apoi zăvorul şi scoase ghemotocul de hârtie. Se întinse pe pat răsfoind un ziar.

Afară începuse să plouă. Târziu, auzi un ciocănit uşor:

— Dormi, domnu’ State? Femeia continuă de după uşă: Vezi că a început să plouă şi intră apa în casă. Închide geamurile alea. E streaşina damblagită rău.

Azimioară închise fereastra, apoi lumina. Cu mâinile sub ceafă, privea prin întuneric tavanul. Aştepta…

* * *

Locotenentul Moşoianu se plimba prin Cişmigiu.

Parcurse grădina metodic, alee cu alee, oprindu-se din când în când ca pentru a admira peisajul. Zăbovi câteva minute şi la caruselul de lângă pavilionul cu porumbei, măsură faţa încântată a unui infanterist în permisie, care se

fotografia cu sombrero, ilic de cow-boy şi două colturi pe şold, se opri în faţa statuii lui Sissi Stephanidi, condamnată pentru eternitate să nu-i sece ulciorul. Obosit, se aşează pe o bancă din rondul scriitorilor. Lume puţină. O pereche de tineri, foarte preocupaţi unul de celălalt, o femeie în vârsta, tip profesoară pensionată, păstrând încă ceva didactic în ţinută şi fruntea încruntată. Un individ oacheş cu pantofi albaştri şi clape albe, mânca nişte floricele. Locotenentului i se păru că dintre toţi el merita cel mai mult atenţie.

Îşi deschise gazeta şi citi până se întunecă privind din când în când, întâmplător, peste ziar.

Tipul isprăvise de mâncat. Îşi şterse gura roşie plimbându-şi mâna în ambele sensuri, apoi făcu ghemotoc cornetul de hârtie aruncându-l. Ridicându-se, se îndepărtă spre aleea şahiştilor.

Moşoianu oftă uşurat. Ardea de nerăbdare. Se întreba dacă Azimioară avusese timp să-i lase vreun mesaj, dar mai ales era curios să-i afle conţinutul. Cu precauţii infinite, pipăi buza oalei de piatră, de lângă bancă, în care fuseseră sădite pansele.

Văzut de departe, cu ţigara aprinsă, părea relaxat într-o atitudine degajată, vag neglijentă. Simţi pământul jilav. Îl scormoni uşor şi degetele dădură în sfârşit de un tub metalic. Mesajul exista. Îl scoase, înlocuindu-l cu cel ţinut ascuns în podul palmei.

Mai rămase pe bancă vreun sfert de oră, apoi, fără grabă, părăsi grădina. Se pierdu în furnicarul de oameni şi lumini de pe bulevard.

* * *

Familiile deţinuţilor îşi aşteptau rândul. În faţă, pe o masă lungă, se efectua controlul pachetelor. Oamenii ţineau boccelele jos, lângă piciorul drept, aplecându-se din când în

când şi deplasându-le un pas înainte, pe măsură ce se apropiau.

Căpitanul Ionescu, în picioare lângă cântar, urmărea activitatea subofiţerului. Cu trei zile în urmă se primiseră dispoziţii ca predarea pachetelor lunare către deţinuţi, ca şi vorbitoarele acordate acestora, să fie în mod deosebit supravegheate. Munca se desfăşura deci mai lent.

Scandalul cel mare îl făceau de obicei ţigăncile. Pentru un singur deţinut, veneau câte zece-cinsprezece inşi: părinţi, ibovnice, prunci ţinuţi în braţe, naşul şi mătuşa, cumătrul ori simpatizanţi. Sala se umplea atunci cu un miros ciudat de metal şi sudoare iute, iar lupta se da aprigă pentru fiecare sută de grame peste kilogramele reglementare.

— Haolică, ochiosule, ce le-oi mai fi vămuind aşa?

Miliţianul se făcea că nu observă şi îşi vedea de treabă.

— Nu, zău, continua ţiganca, spinteci bucatele de parcă aş fi ascuns vreo atomică.

— Mai hanţî, mo handoz mutu{4}, se răstea câte unul din grup care părea şef peste ceilalţi.

Femeia se uita urât la el:

— So san dilo?{5} şi începeau să se certe într-o limbă neînţeleasă. Ţipau toţi, ţigăncile îşi ridicau fustele, pruncii urlau.

Când vacarmul ajungea la maximum, sergentul îi arăta pe masă:

— Astea le iei acasă, frumoaso. Sunt peste!

Se făcea linişte câteva secunde.

— Păi dă ce, don’ ghinăral? Să le mai dăm pe balanţă, că-i debil pupa-ţi-aş tălpile…

Şi iar se învălmăşeau vocile. Se aruncau peste masă, ocărau şi plângeau, invocau cerul sau eventualele neamuri ale miliţianului, aflate la izbelişte.

Sufocat, omul striga scos din pepeni:

— Ajunge! Să nu vă mai prind pe aici. Data viitoare, vine unul singur şi cu buletinul. Ei, drăcia dracului!

Povestea cu buletinul liniştea spiritele. N-aveau niciunul. Întrebaţi de data naşterii, de pildă, răspundeau: „Păi cam pe vremea secerişului“ sau „după Rusalii“…

Un individ scund, cu privire pătrunzătoare, ridică pachetul pe masă.

— Pentru cine? se interesă subofiţerul.

— Toacşe Nicolae.

„Aha, îşi zise căpitanul, pentru *Aprozar*.“ Era unul din deţinuţii asupra căruia circulara atrăgea în mod special atenţia.

— Cine sunteţi?

— Frate-său, şi îşi arătă buletinul.

Căpitanul Ionescu mişcă uşor capul. Subofiţerul înţelese. Controlul trebuia să fie expeditiv şi formal.

Toacşe scotea lucrurile din sac. Salam de Sibiu, un rotocol de brânză de Olanda, portocale, biscuiţi fini, ciocolată, ţigări…

Cei din spate aruncau priviri avide asupra conţinutului împrăştiat pe masă. După o verificare sumară, sergentul cântări, apoi dădu drumul alimentelor într-un coş uriaş, botezat de deţinuţi „Traista lui Moş Crăciun“, interesându-se:

— Aveţi şi vorbitor?

— Da.

— Bine, treceţi alături. Următorul…

Mesajul era ascuns în brânza de Olanda. Sub coaja de ceară roşie, căpitanul Ionescu găsi o fotografie mică, tip buletin: Un instantaneu al locotenentului Azimioară. Pe verso, câteva cuvinte: *Sticlele sau şuţ?*

Căpitanul îşi îndreptă spatele.

— Repede, băieţi! se adresă el subofiţerilor care-l asistau. Să nu ne simtă *Aprozar*.

Introduse la loc fotografia. Cu o pensulă muiată în ceară roşie caldă, refăcu învelişul. După scurt timp, pachetul

destinat deţinutului Toacşe Nicolae, intact, se afla alături de celelalte.

Sala lungă era împărţită de două garduri de sârmă. După unul se aflau deţinuţii, vreo zece, după celălalt, vizitatorii. Printre ele se plimba de la un capăt la celălalt sergentul major Vlase.

Deţinuţii se interesau de neamuri, despre cei de acasă.

Când miliţianul se îndepărta câţiva paşi, se schimbau şoapte înfrigurate.

— Titi s-o’ntindă…

— A vorbit Florea!

— Pune-l martor pe…

— Avocatul zicea…

Sergentul se întorcea şi şoaptele curmau, însăilând discuţii indiferente.

Vlase se apropie de Toacşe şi de frate-său. Păreau că nu au nimic de ascuns. Vorbeau puţin, cu glas limpede.

Aprozar întrebă de nevastă-sa, de ăla micu’. Mai avea puţin până să iasă. Cam pe la Sfântu’ Ion, aşa îşi făcea el socoteala. O să tragă un chef de pomină.

Celălalt râse:

— Bine, bine, om vedea. Să nu uit, brânza aia mănânc-o la început. Se strică repede, se înverzeşte…

Vlase prinse privirea lui *Aprozar*. Era sfredelitoare, concentrată. Înţelesese. Înţelesese şi sergentul.

— Şi dacă o mai fi ceva, adăugă frate-său, poate ai vreo nevoie sau te miri ce, scrie muierii. Ne descurcăm noi.

— Lasă, neică, îl asigură Aprozar moale, cu ochii după sergent, vă scriu eu.

Oamenii începură să-şi ia rămas bun. Deţinuţii ieşiră în şir, privind lung, până în ultima clipă, cu gâturile întinse după cei de acasă.

Sergentul major Vlase raportă căpitanului Ionescu discuţia de la vorbitor. Acesta luă legătura cu Bucureştiul,

de unde primi instrucţiuni.

Peste două zile, deţinutul Toacşe Nicolae scrise familiei o carte poştală:

Dragii mei, aflaţi despre mine că sunt bine, sănătos. Vă mulţumesc pentru pachetul adus de Nelu. Data viitoare puneţi şi nişte ceapă. Aicea e bine, avem cărţi. Eu mă tot gândesc ce o fi pe acasă. Ăla micu' o fi început să meargă, se ţine de fustele mă-si. Ce mai face cumătru Mihai? Dragă Nelu, ajut-o şi tu cum poţi pe Miţa, că mult nu mai e. Te-oi mulţumi eu. Tu, Miţo, nu mai cumpăra sticle. Te sărut, Nae.

Cartea poştală fu cenzurată la administraţia Penitenciarului. Un expert descoperi repede comunicarea lui *Aprozar*, camuflată în rândul al optulea. Aici, în recomandarea făcută neveste-si de a nu mai cumpăra *sticle*, apăreau primele două silabe ale cuvântului sticlete. Cea de a treia silabă era completată cu începutul propoziţiei următoare: *Te* sărut. Deci, sticlete. Azimioară era stigmatizat.

Un grafolog înlocui mesajul lui Toacşe, imitându-i scrisul. Trecutul infracţional al locotenentului Azimioară fu astfel confirmat.

* * *

Azimioară îşi mai aruncă o privire în oglindă, îmbrăcă trenciul ponosit, trase şapca mai adânc pe sprâncene şi ieşi din odaie.

Coana Lenuţa, pregătită să se culce – era târziu, după 11 – îl privi niţel surprinsă. Locotenentul o salută.

— Petrecere bună, domnu' State. Ia cu dumneata cheia de la poartă.

Locotenentul se strecură cu paşi mărunţi de-a lungul zidului. Era o noapte umedă, clisoasă, dar destul de caldă. Câte un felinar găurea rar întunericul Dudeştiului. Urcă

într-un tramvai aproape gol. Taxatoarea somnoroasă, îi întinse un bilet, apoi îşi reluă moţăitul cu bărbia în piept. Capul i se mişca încoace şi încolo însoţind balansul vagonului. Simulând că-şi pierde echilibrul, locotenentul privi spre remorcă, la clasa a II-a. Îi fu de ajuns o fracţiune de secundă. *Omul umbră* era acolo. Acelaşi individ scund, subţire ca o lamă, cu faţa lividă şi pielea decolorată, care-l urmărea pas cu pas de aproape o săptămână. Se aşează pe o bancă, reflectând că situaţia era ilară.

Se dorea şi se lăsa urmărit, iar efortul consta în a-l face pe adversar să simtă şi să creadă contrariul.

Coborî la Sfântul Gheorghe, în ultima clipă, ca pentru a deruta un eventual urmăritor. Parcurse tunelul subteran în goană şi ieşi în faţa magazinului Bucureşti. De aici, o luă în jos pe lângă complexul alimentar şi se opri la Café-Barul din colţul străzii Şepcari. Păru interesat de exponatele vitrinei, apoi, brusc, dispăru pe uşa unui bloc din dreapta magazinului.

Chemă liftul şi-l deschise cu o monedă de cincisprezece bani. Culoarul era cufundat în beznă. Azimioară bâjbâi pe lângă pereţi. Se opri în faţa unui apartament şi împinse uşa.

— Ai cam întârziat!

Locotenentul răsuflă adânc.

— Tu erai…

Moşoianu râse scurt:

— Te-au urmărit?

— Da. Unul slab şi livid. Are ceva de cadavru.

— Aha, spânaticul.

— Îl ştii?

— Oleacă. El a dat lovitura la Damian şi tot el l-a lichidat. I-am recunoscut cuţitul.

— E formidabil, izbucni Azimioară. De o săptămână se ţine de capul meu, zi şi noapte. Când o fi dormind?

— Cine-l schimbă?

— Nu pot să-mi dau seama. În orice caz, de câte ori îmi verific spatele, dau de el. Să nu uit: lângă sediu, foarte

aproape, vinde ziare tipul ăla cu cocoaşă. Îl ştii…

— Nu mai spune! îşi încruntă sprâncenele: Ascultă, crezi că…

Azimioară ridică din umeri..

— Nu cred nimic. Oricum, vă apropie de sediul bandei. Cartierul e mare. Din păcate nu mi-am dat seama dacă omul staţiona sau era în trecere…

— În fine, am să-i comunic maiorului Dăneţ. N-avem timp de pierdut. Uite care sunt dispoziţiile: s-a pus la cale o spargere. Ea va grăbi racolarea ta în bandă, conferindu-ţi totodată, alături de răspunsul de la Poarta Albă, un certificat fără echivoc. Peste câteva minute vei ieşi din bloc, în stare de alertă. În mână ai să ţii o servietă bine burduşită care te aşteaptă. O iei la goană în jos, spre Hanul lui Manuc. Ocoleşti şantierul şi ieşi în piaţă. O maşină – getax, cu un om de al nostru, va trece „întâmplător“ chiar prin dreptul staţiei de autobuze. Aceasta, exact peste şase minute şi jumătate. Aici regia e aranjată. În apartament locuiesc rudele unui ofiţer de-al nostru, Popovici, îl ştii. Acum se află în camera de alături. La semnalul meu, o femeie, va începe să ţipe. S-a aranjat şi cu Spitalul de Urgenţă, să ne trimită o salvare. Vezi, doamne, să ridice femeia spintecată. Mâine o să-ţi apară în „Informaţia“, la rubrica cuvenită, isprava împreună cu semnalmentele. Sper c-o să-ţi placă. Ai vreo întrebare?

— Cum comunicăm?

— Ca şi până acum. Nu uita nici o clipă, maximum de prudenţă. Du-te!

— Ura!

— Să trăieşti, băiete!

Locotenentul coborî treptele în goană, ţinându-se de balustradă. Când ajunse în dreptul etajului I, auzi un ţipăt îngrozitor.

„Dacă nu-i din teatru, femeia e cel puţin la o brigadă artistică“, reflectă Azimioară.

În câteva secunde, blocul se trezi din somn. Se deschideau uşi, voci alarmate întrebau ce s-a întâmplat.

— Criminalul! strigă un bărbat. Puneţi mâna pe el! A ucis-o! A ucis-o…

Locotenentul ţâşni pe uşa blocului şi o luă spre stânga, alergând. Fugi prin şantier. La un moment dat, se rătăci şi nu mai găsi ieşirea. Îşi privi ceasul, încă 30 de secunde ca să ajungă în staţie. Se întoarse pe loc. Două scânduri puse de-a curmezişul interziceau intrarea în şantier. Sări peste ele, sfâşiindu-şi mâneca trendului. Începu din nou să alerge în umbra barăcilor. O Pobedă cenuşie, cu chenar de pătrăţele, se apropia în viteză.

Azimioară ridică mâna. Şoferul ezită parcă şi opri câţiva metri mai departe.

Se lăsă epuizat pe spate, aruncând servieta alături, pe banchetă. Îşi pipăi buzunarele după ţigări. Şoferul se întoarse.

— Încotro, don’ general?

Locotenentul simţi că-şi pierde graiul.

La volan, Grecu rânjea, arătându-şi dinţii cariaţi.

Capitolul V

BEZNA

În biroul directorului, Cezar Teodosiu arbora o nonşalanţă distinsă. Cravata şi batista din mătase grea, mov cardinal, distonau agreabil cu sacoul de culoarea nisipului. Alături de el, restauratorul Iancu Pleşa, în haine modeste şi cămaşă cadrilată încheiată până sus, la ultimul nasture, părea un provincial după o noapte petrecută în tren.

Holban, iritat (întrerupt pesemne în mijlocul unei discuţii aprinse), i se adresă cu o voce piţigăiată, deformată din cauza efortului de a se stăpâni:

— Aţi dorit ceva?

Dăneţ îi măsură pe fiecare în linişte, căutând în van vreun indiciu fizic ori vestimentar care să-l trădeze pe autorul atentatului din sala de arme.

— Cineva dintre dumneavoastră, spuse răspicat, a încercat acum câteva minute să-l asasineze pe însoţitorul meu.

Se opri, cântărind sinceritatea consternării de pe chipul directorului – în ultima vreme îi privea tot mai circumspect ghebul din spinare – exclamaţiile de uimire ale celorlalţi.

— Vă rog să-mi relataţi când v-aţi întrunit aici, din dispoziţia cui şi ordinea sosirii.

Holban îşi răsuci gâtul, sufocat de gulerul prea strâmt.

— Eu i-am convocat. Adăugă cu importanţă: Suntem în plină alertă şi socot că se impun măsuri imediate.

— O iniţiativă plină de înţelepciune, observă maiorul neutru.

Măgulit de aprecierea de circumstanţă, în fond, directorul continuă bombastic:

— Sper că sunt în asentimentul colaboratorilor mei, declarând ca ineficace sistemele noastre de alarmă şi siguranţă. Acestea trebuiesc în primul rând reconsiderate. Ridică tonul: Avem în custodia noastră un tezaur pentru care răspundem, nu-i aşa… în faţa statului. Apreciez deci, cu conştiinţa limpede a răspunderii pe care mi-o iau – îndulci – pe care ne-o luăm, că acest aşezământ va trebui să-şi închidă pentru un timp porţile. Este o deciziune ce o vom supune spre aprobare forurilor competente.

Făcu o pauză, de care Dăneţ se grăbi să profite.

— Am de pus câteva întrebări.

Holban, cu bărbia şi mâna ridicate, gata să-şi reia monologul, se dezumflă brusc. Îşi dădu drumul în fotoliu, îngânând confuz:

— Poftiţi.

Maiorul se întoarse către restaurator.

— Unde vă aflaţi acum o jumătate de oră?

— Ca de obicei, în odăiţa de sub scară. Acolo lucrez.

— Vis-à-vis de sala de arme?

— Aproximativ.

— Aţi zăbovit ori aţi dat imediat curs chemării directorului?

— Mi-am imaginat că e ceva în legătură cu brăţara. L-am urmat pe secretar.

— Aţi urcat împreună?

— În capul scării ne-am despărţit.

— Nu înţeleg, făcu nedumerit maiorul. La un moment dat s-a auzit alarma. Eram aici, împreună cu reporterul Mihai. Am coborât în hol şi n-am văzut pe nimeni urcând scara.

— Alarmă?! se miră Pleşa.

Secretarul interveni pe un ton de amabilitate ironică.

— Permiteţi? Sunt două probleme care vă scapă: primo, ceea ce aţi luat drept alarmă e doar o modalitate comodă de a atrage atenţia directorului că prezenţa sa e reclamată în hol. Poate aţi remarcat butonul roşu de sub scară. E drept, apelul fiind gălăgios, un neavertizat l-ar putea confunda cu o sirenă. Precizez că nu poate fi înregistrat decât în acest birou. Datorită izolării fonice, în oricare altă încăpere nu se aude nimic. Secundo, omiteţi o chestiune de topografie. Pleşa se referea la scara de serviciu care corespunde şi ea cu acest birou. De aceea n-aţi văzut pe nimeni in hol.

— Mi s-a vorbit despre odăiţa din faţa sălii de arme.

— Există două săli de arme, interveni Holban.

Cea destinată publicului şi sala de arme depozit. Acolo păstrăm achiziţiile până sunt catalogate şi repartizate, de asemenea piesele ce trebuiesc reparate, ori pe care le transferăm altor muzee în cazul duplicatelor. După cum vedeţi, e o mică neînţelegere.

— Sala de arme destinată publicului are mai multe intrări?

— Nu tocmai. Există însă un viciu de arhitectură: o fereastră dă pe scara de serviciu. Se poate escalada foarte lesne.

Dăneţ îl privi pe secretar:

— De ce n-aţi urcat împreună cu domnul Pleşa?

Teodosiu îşi arătă dinţii rari:

— Cum aş mai fi putut atenta atunci la viaţa amicului dumneavoastră?

— Isprăveşte, Cezar! izbucni Holban.

— De ce? îl privi surprins Dăneţ. Dumnealui ne face o mărturisire. Nu-l împiedicaţi.

Secretarul îşi aprinse calm o ţigară.

— Asta e! Tovarăşul ne suspectează. Pe mine, pe dumneavoastră, pe noi toţi. Îşi permite să ne suspecteze. Pereţii de oţel, sticla blindată, reţeaua electrică nu reprezintă nimic pentru domnia sa…

— Atât timp cât s-au dovedit vulnerabile şi ineficace, îl întrerupse maiorul tăios.

— Ca să nu mai vorbim de încredere, încrederea elementară în om. Ne trataţi ca pe nişte borfaşi ordinari.

— V-aş fi recunoscător, domnule Teodosiu, dacă n-aţi coaliza. Punându-vă revolta la plural, încercaţi o frondă care, de fapt, vă trădează slăbiciunea. Pe de altă parte, toate eforturile mele de a discuta omeneşte s-au izbit constant de reaua dumneavoastră credinţă. V-am întrebat, de pildă, de ce n-aţi urcat în birou împreună cu domnul Pleşa?

— Aveam treabă la poartă. Rămăsesem fără ţigări şi voiam să trimit un copil până la debit.

— Înseamnă că portarul v-a văzut.

— N-am avut grijă să-mi asigur alibiuri.

Dăneţ observă că Teodosiu era incapabil să se stăpânească de la o replică maliţioasă. Întrebă:

— Pentru care motiv?

— Cu totul întâmplător, habar n-aveam despre drama care se consuma în sala de arme.

Maiorul se întoarse.

— Domnule Holban, puteţi comunica cu poarta?

Directorul apăsă lung pe un buton.

După câteva minute, apăru un bărbat uscăţiv.

— Dumnealui, spuse Holban, indicându-l pe maior, vrea să te întrebe ceva.

Omul se întoarse.

— Ai stat toată dimineaţa în gheretă?

— Da.

— L-ai văzut pe secretarul Teodosiu la poartă acum circa jumătate de ceas?

— L-am văzut. A oprit un copil şi i-a dat nişte bani.

Dăneţ surprinse zâmbetul superior al secretarului.

— După aceea?

— A intrat în clădirea muzeului. Băiatul s-a întors, nu-s nici zece minute, şi a lăsat un pachet de ţigări.

Îl puse pe masă.

— Mulţumesc, eşti liber.

— Deci nu l-aţi aşteptat pe băiat la poartă, preciza Dăneţ.

— După cum vedeţi, spuse secretarul.

— Şi totuşi aţi întârziat cinci sau şase minute.

— N-am afirmat că l-am aşteptat pe băiat şi nici nu cred să vă fi relatat că mi-am dat sufletul alergând prin curte şi pe scări. Am mers normal. În consecinţă, e posibil să fi consumat patru, cinci sau chiar şase minute.

Iancu Pleşa, îndreptându-şi în scaun trupul voinic, exclamă:

— De, domnule! S-ar putea să aibă dreptate…

— Prin logică fermă, rânji Teodosiu.

— Prezentând mici fisuri, spuse Dăneţ ridicându-se.

— De exemplu?

— Faptul că dumneavoastră fumaţi în mod constant ţigări *Camel*, iar băiatului i-aţi cerut să vă cumpere *Carpaţi*. Un mic capriciu excentric aş zice, vis-à-vis de amănuntul că acum o oră aveaţi un pachet *Camel* abia început.

* * *

Reporterul Mihai locuia în gazdă la familia unui fost avocat, în cartierul Operetei.

Dăneţ fu observat îndelung prin vizorul rotund, îi deschise o femeie măruntă, cu ochi neliniştiţi.

— Vă rog să vă ştergeţi bine picioarele. Ştiţi, ne vine greu cu curăţenia.

Maiorul se execută conştiincios.

— Aşa, aşa… Insistaţi la călcâie. Acum e bine!

Mihai, cu o pungă de gheaţă pe frunte, îl întâmpină zâmbind:

— V-a luat in primire? Are mania curăţeniei, încolo e destul de cumsecade.

Dăneţ se aşează pe marginea patului. Scoase o ţigară, căutând din ochi scrumiera. Reporterul îl opri îngrozit.

— Nu suportă să se fumeze în casă. Dacă vreţi, pe balcon.

Maiorul renunţă, dar păstră ţigara între degete.

— Cum te simţi?

— Bine. Într-o zi, două, sunt complet restabilit.

— Da… Mă tot întreb ce au amicii de la muzeu cu dumneata?

— Mi-am bătut şi eu capul, dar nu găsesc nimic.

Dăneţ îl privi scurt. Intuia starea de spirit a reporterului, oscilând între un măgulitor sentiment de importanţă şi un altul tulbure, neliniştitor, de teamă.

— Faptul că interesezi pe cineva de acolo a devenit certitudine. Abia ratată lovitura cu halebarda şi agresorul mă smulge de lângă dumneata, declanşând alarma falsă. Te atrage apoi singur în sala de arme, anunţându-te telefonic că am fost ucis. E limpede!

— Da, e limpede, îngână gazetarul. Cine ar putea fi?

— Dumneata te-ai luptat cu el. Firesc era să fi sesizat ceva, un amănunt, orice…

— Eram în panică şi, când s-a aruncat asupra mea, mişcarea a fost fulgerătoare. Mi-a mai căzut şi porcăria aia de perdea peste ochi!

— Presupun că, auzindu-mă, a dispărut pe fereastra care dă pe scară. Până să mă dezmeticesc, o luase din loc.

Mihai îl privi pe furiş. Îşi trecu limba peste buzele uscate, arse de febră şi întrebă:

— Pe cine bănuiţi? Secretarul e un tip infect…

— Cam ostentativ infect. Nici măcar nu disimulează.

— Atunci cine? Pleşa? Directorul Holban? căută reporterul cu ochi strălucitori.

— Şansa agresorului este că fiecare din cei trei funcţionari ai muzeului – îl includ şi pe Pleşa aici – putea fi în momentul atentatului în sala de arme. Încăierarea s-a consumat într-un minut sau două, deşi dumitale – şi fenomenul e perfect explicabil din punct de vedere

psihologic – ţi se pare că a durat mult mai mult. Pe de altă parte, oricare din ei putea fi autorul atacului. Nu exclud pe nimeni.

— Nici pe Pleşa? Îl găsesc inofensiv. Jovial şi eminamente sucit.

— De acord! Dar şi el a urcat la Holban pe scara de serviciu.

— Se putea ajunge şi altfel?

— Evident. Prin hol, pe scara principală. Ştii în ce constă, la urma urmelor, tot trucul? Evenimentele s-au desfăşurat foarte repede, într-un timp extrem de redus, record! Îţi ia mai multă vreme ca să povesteşti cele întâmplate, decât a fost necesar pentru ca incidentul să se consume. Chiar şi Holban poate fi autorul agresiunii, încercând să te lichideze în spaţiul de timp dintre anunţarea şedinţei fulger şi adunarea efectivă a salariaţilor în birou. Mai stranie mi se pare înclinaţia bruscă a lui Teodosiu pentru ţigări autohtone, când celelalte nu-i lipseau.

Dăneţ se ridică şi făcu câţiva paşi prin încăpere. Se opri în faţa bibliotecii, privind cărţile juridice legate în piele albastră.

Mihai îşi potrivi perna sub umărul bandajat, cu o schimă dureroasă.

— Ştiţi ce mă frământă? Pânza aceea de păianjen din depozit. Era sfâşiată…

Maiorul se întoarse brusc, încercând surpriza de a i se fi citit gândurile. Într-adevăr, imaginea pânzei de păianjen, atârnând ca o zdreanţă de tavanul depozitului, îl obseda. La muzeu i se spusese că perereţii nu fuseseră curăţaţi de circa şase luni. Normele de curăţenie pentru depozit erau mai degrabă indulgente, ţinând seama de deviza de principiu a direcţiei: „Cu cât se intră mai rar acolo, cu atât e mai bine.“ Pânza nu se destrămase de la sine. Cineva o rupsese. Dar cu ce prilej? Şi cum ajunsese la ea?

Se îndreptă spre fereastră.

— Să ne întoarcem 1a inexplicabilul interes pe care îl susciţi necunoscutului.

Mihai îşi încruntă sprincenele.

— Sunt convins, reluă maiorul, că e ceva în legătură cu activitatea dumitale. Prin specificul profesiunii, frecventezi mediile cele mai diverse, iei contact cu o mulţime de oameni, calitatea oficială îţi deschide aproape toate uşile. Când ai văzut, auzit sau poate ai scris despre ceva ori cineva care are tangenţă cu sustragerea brăţării?

— Ştiu eu?

— Mai gândeşte-te. Îşi luă mănuşile de pe birou: Aş vrea să-mi arunc ochii prin materialele dumitale mai vechi… Când lucrai la Revista Magazin.

Mihai căscă ochii:

— Ce materiale? Vreţi să spuneţi articolele pe care le-am scris?

— Exact.

— Toate?

— Toate.

Clătinând din cap, reporterul luă o foaie de hârtie şi înşiră câteva cuvinte.

— Vă duceţi la redacţie şi o căutaţi pe doamna Pavelescu. Spuneţi că veniţi din partea mea.

Maiorul era în antreu când Mihai îl opri cu un strigăt. Dăneţ îşi băgă capul pe uşă:

— Ce-i?

— Am uitat. Dacă vreţi să fiţi servit cumsecade… gazetarul ezită, spuneţi-i Pavelească că arată bine, în sfârşit cât se poate de bine… Chestia asta e esenţială!

* * *

Dăneţ încerca să se descurce în mijlocul unui maldăr de gazete vechi.

Doamna Pavelescu, o blondă de vârstă mijlocie, cu maxilarul inferior proeminent, şi nas puternic, cu nări suflecate, lucra în faţa maiorului. Din când în când, îşi muia tocul în gură, privindu-l senină pe deasupra ochelarilor. (Indicaţiile lui Mihai se dovediseră a fi preţioase. Fusese servit prompt şi cu solicitudine).

„Muncă de ocnaş“, medita Dăneţ, răsfoind sutele de pagini. Oftând, scoase câteva coli de hârtie şi începu să scrie.

* * *

Abia noaptea târziu găsi ceea ce căuta. Cu tâmplele palide sprijinite în pumni, citi pe nerăsuflate articolul lui Mihai. Apoi începu să râdă domol cu colţurile gurii strânse.

„Era atit de simplu!“

Modalitatea de a scoate pietrele din depozitul blindat, de-o ingeniozitate şcolărească şi tocmai de aceea eficace, sfida cu ironie ucigătoare sofisticatul sistem de securitate al muzeului. Iar autorul, aşa cum o presupusese de la început, era unul din cei trei.

Reconstituindu-i biografia în cursul dimineţii următoare maiorul Dăneţ căzu pe gânduri. Înainte de război, infractorul făcuse parte din Hitlerjugend. Considera că anumite cercetări pe această linie se impun în mod obligatoriu. Le întreprinse singur. O dimineaţă epuizantă, răscolind arhive, biblioteci, presa de acum câteva decenii şi dosare vechi, prăfuite. Când părăsi incinta Bibliotecii Academiei, avea în buzunar un exemplar dintr-o veche revistă fascistă. Pe prima pagină, un grup Hitlerjugend.

Omul de la muzeu era printre ei, alături de o femeie scundă, cu figură expresivă. Un chip pe care maiorul îl mai văzuse, dar se simţea incapabil să-şi amintească unde…

* * *

În aceeaşi după-amiază, cei trei funcţionari ai muzeului de arheologie fură supuşi unei supravegheri atente.

Cezar Teodosiu avu o zi plină, profilată pe coordonate mondene.

Luă prânzul la Capşa, în compania unei doamne vârstnice. Rochia, bătută în jeuri, dădea rezonanţe acustice fiecărei mişcări. Îşi plimba ochii prin restaurant cu superioară îngăduinţă, răspunzând monosilabic şi rigid atenţiei plină de condescendenţă cu care o înconjura secretarul.

Schimbară vinul la fiecare fel de mâncare, alb la peşte, roşu la vol-au-vent (expediat înapoi la bucătărie, „feuilletage-ul nu e crocant“), liqueururi la cafea.

Teodosiu i se adresa cu apelativul *Tante Michette*, pătruns de respect evident. O conduse pe Dorobanţi până în faţa unei clădiri vechi înzorzonate cu decoraţiuni de ipsos, ciuntite de ani. Bătrâna oferi buzelor subţiri ale secretarului vârful degetelor palide şi dispăru plină de demnitate într-un gang întunecos.

Cezar Teodosiu îşi isprăvi seara la Teatrul Bulandra, într-o companie mai puţin respectabilă. Cină la Ambasador şi, după miezul nopţii, fluierând bine dispus se întoarse acasă, în garsoniera din Bulevardul Dacia.

* * *

Directorul Dinu Holban, după un drum la minister, îşi cumpără o carte la standul ambulant din faţa Bisericii Kretzulescu. După-amiază primi vizita unor prieteni şi jucă cărţi până spre seară.

La opt ieşi, luă troleibuzul şi coborî la Casa Scânteii. Parcurse câteva sute de metri pe jos, oprindu-se la Vila

Minovici.

Era o seară rece de toamnă, cu burniţă şi străzi pustii. Vântul se juca cu clopoţeii de la vilă, însufleţind peisajul tern.

Directorul stătea în picioare, neadăpostit, aşa cum ar fi aşteptat într-o staţie de tramvai. Rămase neclintit aproape o oră. Înţepenit de frig, începu să se plimbe în sus şi în jos pe o rază de câţiva metri. Cineva, trecând întâmplător, întoarse capul privindu-l lung, fără ca Holban să-i dea vreo atenţie. Într-un târziu, îşi târî paşii obosit spre troleibuz.

Aşteptase în faţa vilei două ore.

* * *

Restauratorul Iancu Pleşa petrecu o seară liniştită.

Ferestrele late ale căsuţei scunde, înconjurată de o curte gospodăros chivernisită, lăsau să se vadă tot ce se petrecea înăuntru. În lipsa draperiilor – doar obloane cu spaţii largi între stinghiile de lemn şi perdele transparente de nylon – desluşeai psihologia omului deschis, fără mistere, care nu are nimic de ascuns.

Subofiţerul însărcinat cu urmărirea lui îl văzu prăjind ceva la bucătărie, spălând vasele şi dereticând prin casă. Când se întunecă, îşi luă nevasta, o femeie dolofană cu păr roşu, creţ, şi intrară la cinematograful din cartier. După film, mâncară la un birt. Păreau un cuplu unit şi foarte satisfăcuţi unul de celălalt.

La lumina unei veioze cu abajur de mătase roz, subofiţerul surprinse o ultimă scenă idilică: Doamna Pleşa, în capot şi bigudiuri, broda migălos o faţă de masă, în timp ce soţul ei citea cu glas tare gazeta de seară.

Capitolul VI

„TELEFONAŢI LA 22 22 22…“

Locotenentul Azimioară privi pe fereastră. O dimineaţă rece, mohorâtă. Se învârti fără rost prin încăpere, atingând stofa fotoliilor, mângâind câte o figurină. Era îngrijorat.

Revăzu filmul evenimentelor desfăşurate în cursul nopţii şi încerca să le înţeleagă. „Spargerea“ din strada Şepcari era încă o nadă pe care maiorul Dăneţ o întindea bandei pentru a-i spulbera suspiciunile. Muşcase oare Cocoşatul din ea? Grecu nu lăsase să-i scape nimic. Păstrase tot timpul o atitudine amabilă, nu lipsită de ironie şi din care locotenentul nu înţelese mare lucru. Îl adusese apoi aici, în studioul acesta ciudat, unde îl cunoscuse pe Cocoşat şi în care, în mod legitim, se întreba dacă locuieşte de fapt cineva.

Îl lăsaseră să doarmă, supravegheat de Jean şi Dudă. Aceştia se arătaseră obositor de tăcuţi. Azimioară era convins că rămas singur cu Jean, l-ar fi determinat să vorbească. Avea o minte obtuză, sesiza târziu şi, în plus, părea că încearcă un bizar sentiment de afecţiune pentru locotenent.

Păzit însă de Dudă, ospătarul de la *Someşana*, pe care la rândul său îl păzea, matahala se mulţumea să-l privească cu o undă de îngrijorare, încercând să-i prevină orice dorinţă. Îi adusese ţigări, iar de dimineaţă, cafea şi cornuri.

Ceea ce îl neliniştea însă, în cea mai mare măsură, era faptul că nu cunoştea conţinutul servietei înmânate de Moşoianu, „prada“ nopţii trecute. Dăneţ nu avusese cum să prevadă incidentul. Probabil burduşise servieta – Azimioară îşi amintea acum că i se păruse nefiresc de uşoară – cu hârtii şi ziare vechi. Dar, şi aici i se zbârcea carnea de groază, maiorul ar fi putut strecura înăuntru un supliment de instrucţiuni, pe care locotenentul urma să le studieze pe îndelete acasă, în odaia coanei Lenuţa.

Servieta îi fusese luată fără mofturi, de cum ajunsese la destinaţie.

Timpul trecea greu. Azimioară se simţea asediat de privirile lungi, fidele, ale lui Jean, plictisit de exhibiţiile greţoase ale lui Dudă, care-şi „aranja“ tenul într-o oglinjoară mică. Din când în când, Grecu băga capul pe uşă, studia ambianţa şi, satisfăcut, se retrăgea. Alături, jucau table. Se auzea zgomotul zarurilor şi al pulurilor în cutia de lemn.

Într-un târziu, plictisit, Azimioară se întinse pe divan cu o revistă „Cinema“ veche, aleasă la întâmplare.

Congestionat rău la faţă, Dudă îşi vârî oglinda în buzunar.

— Te fac un şeptic, Jeane?

— Ţţ!

— Hai bă, ce dracu’?

Matahala nu răspunse. Dudă îi privi intrigat. Ridică din umeri şi încrucişându-şi braţele la piept, luă o poză gânditoare. Spre prânz, Grecu aduse o tavă cu un morman uriaş de sandvişuri, apoi un transport de pepsi-cola.

— Dacă aveţi nevoie de ceva, strigaţi-mă.

Ieşi repede, grăbit să-şi reia partida.

După-amiaza se scurse fără incidente. Locotenentul dormi vreo două ceasuri şi, când se trezi, afară se întunecase. Lângă fereastră, Dudă citea un roman ferfeniţă din colecţia *Femei Celebre*, rozându-şi unghiile. Jean răsfoia revista abandonată de Azimioară înainte de-a adormi.

— Eu mă car, băieţi! anunţă locotenentul, îndreptându-şi hainele.

— Stai blând, Grasule, îl sfătui Jean.

— Da’ ce, m-aţi priponit?

— Ia cheamă-l pe Grecu, sugeră Dudă. Asta-i în stare să ne facă o figură.

— Că mi-o fi frică de limbricu’ ăla!

Dudă rânji încântat. Îi plăcuse chestia cu limbricul. Totuşi insistă:

— Mă duc eu după el.

— Stai aici, îl opri Jean.

— Treaba ta!

— Ce aveţi, bă, cu mine? întrebă Azimioară ca unul care abia acum realiza straniul situaţiei.

— Las’ că vezi tu.

— Ce aveţi, bă, ce aveţi? Ce nu mă lăsaţi în pace?

— Ai răbdare, Grasule, mai aşteaptă niţel.

— Ce să aştept? Să vină Cocoşatul să-mi facă conversaţie?

— Păi dacă ştii, ce mai întrebi? se miră Dudă.

— Ptiu!! V-aţi tocmit la stăpân! Vai de capul vostru de amărâţi! Nici în gură nu băgaţi fără *ausweiss*.

Grecu deschise uşa:

— Ce-i, Jeane, de ce face ăsta scandal?

— Cică se plictiseşte.

— Te plictiseşti, Grasule?

— Mă, frumosule, tu-l ţii minte pe *Cinci minute pauză*? Ăla fără nici un dinte în faţă! Ei bine, şi el tot aşa a păţit! A întrebat pe unul dacă nu se plictiseşte.

— Oi fi fost tu ăla…

— Ai ghicit. Dă-mi trenţele.

— Ce trenţe?

— Nu fă pe prostul.

— Nu ştiu, Grasule, ce vrei.

— Dă-mi, tăticule, servieta. Nu mă fă să stau într-un picior.

— A, servieta, se dumeri Grecu. Aia nu se poate!

— De ce?

— Păi ăla e corp delict, Grăsuţule. N-ai auzit de treaba asta la şcoală?

Locotenentul se repezi pe neaşteptate cu pumnii. Dudă întinse piciorul şi Azimioară se împiedică căzând într-un genunchi. Când se redresă, Jean era în picioare cu mâinile în şolduri, iar Grecu se juca cu lama cuţitului, încercându-i tăişul. Cu o mişcare iute, locotenentul îl doborî pe Dudă, şi răsucindu-se încercă să-i plaseze celuilalt un pumn în stomac. Matahala eschivă şi Azimioară apucând un sfeşnic de bronz, începu să-l învârtă repede, ca pe o morişcă, înlăturând tot ce-i ieşea în cale.

Strecurându-i-se pe la spate, Jean reuşi să-i prindă braţul. Încercă să se desprindă, dar matahala, dându-i drumul brusc, se rostogoli, căzând grămadă peste o măsuţă joasă. O figurină şi câteva ceşti de ceramică se sparseră.

— Bă, fii atent, ţipă Grecu speriat. Stricaţi decorul! Atunci apăru Spânaticul.

Azimioară îşi recunoscu umbra. Avea ochii palizi, extrem de palizi, irisul pierzându-şi consistenţa ca o acuarelă prea diluată. Prin părul rar, se întrezărea conturul craniului. Stinse lustra lăsând să ardă doar aplicele.

Ochii tuturor se întoarseră automat spre glasvand. Se deschidea încet... Prin crăpătura îngustă se strecură Cocoşatul.

Ţinea în mână un ziar făcut sul cu care se juca, bătându-se peste bărbie. Îi scrută pe fiecare în parte, cu luare-aminte.

— Ce s-a intâmplat?

Dudă îşi lăsă ochii în jos:

— Grasu cere bocceaua.

— Da? Şi de ce nu i-o daţi?

Oamenii se priviră nedumeriţi. Jean făcu o mişcare nehotărâtă.

— Da, da, Jeane, îl încuraja Bătrânul. Adă-i bocceaua.

Locotenentul o primi cu amândouă mâinile, încercând să imprime figurii o expresie de bucurie lacomă.

Grecu râse, atingându-l cu cotul pe Jean. Azimioară deschise tacticos servieta. Îşi stăpânea greu tremurul degetelor. Trebuia să rişte. Ceilalţi ştiau de mult ce se află înăuntru. Se gândea – se gândise tot timpul – la ghemotoacele de hârtie care o umpleau. Va simula o surpriză nemărginită, apoi furios se va repezi la cei de faţă urlând şi reclamându-şi cât mai convingător prada.

Ridică în sfârşit capacul de piele şi liniştea pogorî asupra lui. Inima cânta osanale, cor şi ode de binecuvântări morocănosului Dăneţ. Prevăzător, preconizând o vizită a bandei la domiciliul locotenentului, maiorul montase o pradă „inteligentă“.

Ca şi cum ar fi vrut să verifice cinstea depozitarilor, Azimioară scoase obiect de obiect, aliniindu-le pe masă. Înregistra fiecare prezenţă cu un mormăit de satisfacţie: câteva tacâmuri de argint, nişte şerveţele brodate, un ceas de mână, altul deşteptător, o verighetă, nişte obligaţii. Mai găsi o scrumieră masivă de cristal şi o fustă de damă.

Erau exact lucrurile pe care un spărgător le-ar fi sustras, înşfăcând ce-i cade mai repede sub ochi şi la mână.

„Cum de mi s-o fi părut uşoară servieta?!“

Puse totul înapoi, împachetând cu grijă, ferindu-se să-i privească pe ceilalţi care-l observau păstrând o linişte deplină. Închise conştiincios curelele servietei.

Cocoşatul îşi aprinse o ţigară. Fu parcă un semnal pentru toţi ceilalţi care luară atitudini mai destinse. Scoţând fumul pe nări, întrebă dispreţuitor:

— Ai găsit vreo lipsă în inventar?

Locotenentul ezită:

— Pa… parcă mai era un pachet de ţigări.

Râseră toţi, bătându-se cu palmele pe spinare. Urlau de râs. Jean îşi ţinea mâinile pe stomac: „Aoleu, calic mai e Grasu! Auzi, pentru un pachet de ţigări…“

— Ce vă hliziţi, bă?

Cocoşatul se interesă:

— Cine i-a luat ţigările?

— N-a avut nici o ţigară, zise Grecu. Ce, aveam noi nevoie de ţigările lui?

Bătrânul scoase un pachet intact, roşu şi-l aruncă locotenentului care-l prinse expert. Privi marca „Pall-Mall“ şi-l mirosi încântat.

— E în regulă?

— Să trăieşti.

Cocoşatul arătă servieta cu degetul:

— Pentru aiureala asta ţi-ai riscat pielea?

— Aiureală! Aţi vrea voi! Ca nimica îmi iesă d-acilea o mie, două. Şi se apucă să socotească repede, cu gura plină de salivă: Două ceasuri – 500, tacâmurile – 300, fusta – 200, scrumiera n-o mai pun la socoteală, verigheta – un sutar, şerveţelele iarăşi, că-i lucru subţire, de mână, başca obligaţiile…

Oamenii râseră din nou.

— Amărăştean, Bătrâne, se mulţumeşte cu puţin.

Azimioară se ridică cu servieta sub braţ.

— Să-mi dea mie Dumnezeu numai puţin din ăsta. Îmbogăţi-ţi-vă voi, deştepţilor, că mie nu mi-o părea rău, şi se îndreptă spre uşă. Eu vă salutez din mers!

— Ai să ne „salutezi“, n-avea grijă, îl asigură Cocoşatul. Îi zvârli ziarul peste masă: Ai citit chestia asta?

— Conspectez presa în pat, după cină.

— Cred că-i mai bine s-o faci acum.

Locotenentul deschise gazeta cu aerul că face un hatâr. Trăsăturile i se adumbriră. Citi:

Ieri noapte, în jurul orei 24, un individ neidentificat, a pătruns în locuinţa familiei Ion Petolea din str. Şelari nr. 11, sustrăgând mai multe obiecte de valoare. Trezită din somn şi încercând să reacţioneze, victima A.D. a fost lovită la cap cu un obiect contondent, după care agresorul a reuşit să dispară. Transportată în stare gravă la Spitalul de Urgenţă, victima a decedat în cursul nopţii. Semnalmentele

infractorului; înalt, masiv, faţa rotundă. Poartă un trenci de culoare deschisă, şapcă şi fular roşu. Cei în măsură să ofere vreo relaţie, sunt rugaţi să anunţe la IMMB, Tel. 22 22 22.

Azimioară lasă să-i cadă ziarul din mână. Se aşează încet pe divan, ca şi cum picioarele nu l-ar mai fi ajutat.

Grecu zâmbea ironic. Consultându-şi unghiile, Cocoşatul întrebă neglijent:

— Ce ai de gând?

Locotenentul înghiţi în sec, apoi bravă, dând glasului modulaţii nesigure:

— Ei şi? Ce, parcă numai eu sunt gras şi cu faţa rotundă? Schimb ţoalele, domiciliul şi trag la umbră. Am cu ce!

— Serios? Atunci du-te! Mi-e însă de băieţii ăştia. Le-a intrat un număr de telefon în cap şi-i mustră conştiinţa. Aşa-i, băieţi?

Azimioară şopti obosit:

— Vedeţi cum veniţi la vorba mea? Când sunt doi pe acelaşi pont, unul toarnă. Dar mie nu mi-e frică, fraţilor! Nu mi-e frică şi am să vă spun de ce.

— Ia spune!

— Acilea n-o să chemaţi sticleţii. Înseamnă să vă arătaţi mutrele şi sediul. Şi atunci ce o să faceţi? O să le daţi adresa mea? N-aveţi decât! Or s-o scarmene niţeluş pe madam Lenuţa. N-o să-i strice! Şi pe urmă, oi găsi eu un prietenaş să zică: „Lăsaţi-l, neică, în pace. În noaptea cu pricina a băut cu mine şi alde văru-meu. Uite, e martoră şi femeia…“ Aşa-i că la asta nu v-aţi gândit?

Cocoşatul îşi scoase port-vizitul. Luă două fotografii şi i le puse pe colţul mesei fără să spună nimic.

Era Azimioară. Stătea în faţa cafe-barului de lângă bloc, privind puţintel în stânga. I se vedea bine profilul. În cea de a doua, fusese surprins ieşind din clădire cu servieta în mână. Instantaneul reuşea să sugereze, ceva din panica omului încolţit, care caută disperat scăpare.

Fotografiile le luase desigur Spânaticul. Tot el alertase banda, în timp ce locotenentul se afla sus, cu Moşoianu,

comunicând de la telefonul public instalat la intrarea blocului. Aşa izbutise Grecu să-l preia în locul colegului de la miliţie, stârnind o coincidenţă stupidă. Ridică ochii.

— Ce-i cu astea?

— Vrei să-ţi explic? Cocoşatul se ridică cu mâinile în buzunare. Grasule, am pierdut destul vremea. Problema e simplă. Ori eşti băiat înţelegător, ori mâine dimineaţă fotografiile ajung la miliţie. Alege!

Locotenentul îl privi sumbru, pe sub sprâncene:

— Ce înseamnă băiat înţelegător?

— A, ai şi ales?

— Am întrebat ce înseamnă băiat înţelegător.

— Să ne ajuţi într-o afacere.

— Una singură?

— Mai pui şi condiţii?

— Vreau să ştiu precis ce trebuie să fac ca să-mi daţi fotografiile.

— Să ne ajuţi. O dată, poate de două ori. Ai sa fii mulţumit. Ei, ce zici?

— Ce să mai zic? Asta e!

— Am ştiut că eşti băiat inteligent, Grasule. Ce ziceţi, bem ceva?

Jean, cu o expresie de beatitudine, se precipită spre oficiu. Aduse în câteva clipe pahare şi o sticlă de coniac.

Cocoşatul îşi şterse buzele cu o batistă fină de olandă, apoi îmbrăcă pardesiul.

— Care-l ia la el? După chestia din ziar nu poate să se întoarcă acasă.

Jean se oferi fericit:

— Îl iau la mine, Bătrâne. Am spaţiu!

Azimioară părea amorţit. Nu reacţiona. Cocoşatul avu o scurtă ezitare.

— Bine! se adresă apoi locotenentului: Uite, nişte bani, să ai de cheltuială. Nu-i sănătos să schimbi acum obligaţiile şi nici să vinzi din boarfe.

Ieşi. În spatele lui, glasvandul se închise fără zgomot.

Jean îl luă pe Azimioară pe după umeri.

— Nu fi fraier, mă! Bătrânul nu-i calic şi are cap. N-a căzut nimeni până acum…

Grecu se întoarse.

— Băieţi, facem curat şi-o întindem. Liber până mâine seară.

— Ura! ţipară Jean şi Dudă. Tragem un chef la Nicu.

Locotenentul se apropie de fereastră. Frunze ude, lipicioase, izbeau geamul. Picăturile de ploaie se prelingeau pe sticlă ca o dâră de lacrimi. Întoarse capul. Oamenii trebăluiau prin odaie. Spânaticul, lipit de zid, îl aţintea cu privirea lui decolorată. Azimioară simţi un fior rece. În expresia Spânaticului era ceva intens, ceva greu de definit, ceva fanatic. Şi privirea concentrată era anormală. O privire dementă care înţelege…

Locotenentul se desprinse de fereastră. Spânaticul îi şopti lui Dudă:

— N-a făcut bine Bătrânul… Omul ăsta nu-mi place.

* * *

Sâmbătă seara, târziu. Soţii Dăneţ împreună cu familia Pop urmăriseră emisiunea de la televizor, apoi zăboviseră discutând lucruri indiferente, cotidiene, la un păhărel de lichior. Doamnele schimbară amabilităţi, reţete, formule magice de dulceţuri ori de scos petele de rugină, bărbaţii depanară amintiri comune. Copilăria în satul ardelenesc, evocată cu nostalgii specifice celor înstrăinaţi, anii de front, isprăvi pline de vitejie ori numai hazlii.

Soţia maiorului, scundă, rotofee, numai cârlionţi, se ghemuise în fundul canapelei astâmpărându-şi cu palma grăsulie căscatul. Se gândea la meniul de a doua zi: „tocăniţă? papricaş?…“

O privea atent pe Angela, toropită şi ea de oboseală, gata să aţipească, recepţionând vag frânturi din discuţia

bărbaţilor. Maiorul râdea încetişor, sorbindu-şi lichiorul fără să ia paharul de la gură. Sebastian povestea ceva despre nemţi, spioni parcă…

„Iar despre război…“

— Ajung ăia în Statele Unite, continuă expertul, nu ţin minte ce orăşel, îmi scapă numele. Unul din fritzi intră în primul *drugstore* să-şi cumpere un aparat de ras, ridică mâna şi urlă salutul nazist.

Încercând să reproducă momentul, Sebastian Pop sări pe neaşteptate în picioare, răcnind din toate puterile:

— Heil!

Smulsă din reverie, doamna Dăneţ tresări speriată, stăpânindu-şi bătăile inimii.

— Ce-ai păţit?

Tresări violent şi Angela, aproape adormită. Trupul ţâşni înainte, gata să cadă, bătând aerul cu braţele.

Începură să râdă. Sebastian îşi luă nevasta de mijloc şi o sărută delicat pe frunte.

— Te-ai speriat, Ţumpi? Iartă-mă. Povesteam chestia aia cu operaţia *Pastorius*. E colosală!

Umplură din nou paharele. Telefonul începu să sune. Instinctiv, doamna Dăneţ privi pendula. Aproape douăsprezece.

„Nu mai pleacă ăştia?…“

Maiorul trecu dincolo, ridicând receptorul.

— Ce-i Moşoianu?

— Am depistat sediul bandei.

Capitolul VII

O ABSENŢĂ CE AR PUTEA FI MOTIVATĂ

La ora nouă dimineaţa, directorul Dinu Holban convocă personalul de specialitate al muzeului.

Pleşa lipsea şi Holban se cam strâmbă. Teodosiu propuse să fie aşteptat, iar după o jumătate de oră opină pentru începerea şedinţei.

Holban mototoli spasmodic hârtiile de pe birou şi izbucni într-una din frecventele sale crize de isterie, generate totdeauna de impresia că persoana ori dispoziţiile îi sunt ignorate.

— Este ultima oară când lucrez cu acest specimen totalmente lipsit de simţul răspunderii!

Teodosiu, care mai văzuse şi altele, îşi ascunse zâmbetul sub o mină gânditoare. Îl cunoştea bine pe Holban. Influenţabil şi complet lipsit de discernământ în aprecierea oamenilor, accepta necondiţionat opinia generală. Putea înghiţi fără ezitare cele mai mari măgării, dacă despre persoana în cauză s-ar fi găsit măcar doi indivizi care să afirme că e capabil, inteligent şi mai cu seamă bine văzut. Pe buze îi apărea atunci cuvântul „indispensabil“, pronunţat cu emfază alături de îngăduitorul „e un original, ce vreţi!“. Urma o disertaţie retorică, stufos presărată cu pilde, despre curiozităţile oamenilor de talent.

În legătură cu Pleşa, cineva din conducere afirmase cândva că este un mare specialist. Holban, până atunci

sâcâit şi contrariat de neconformismul restauratorului, dădu convins din cap. Peste noapte, Pleşa deveni „o capacitate“ şi, în consecinţă, indispensabil. Era solicitat pentru cele mai mărunte achiziţii, consultat uneori chiar în probleme de ordin administrativ.

Teodosiu căscă pe furiş, privind pe fereastră. Crengi goale, contorsionate, pe un cer de plumb. Se cutremură ca de o presimţire şi spuse moale:

— Să-i dăm un telefon! E ridicul să-l aşteptăm atâta.

Dinu Holban, în faţa ferestrei, se lăsă uşor din genunchi şi ridică degetul gros în sus, semn că se află pradă unei mari surprize ori că are o idee.

Secretarul prefera din toată inima prima ipoteză.

— Vine doamna Pleşa, izbucni în sfârşit directorul.

Luă repede loc în spatele biroului, pipăindu-şi nodul de la cravată cu o expresie marţială.

Teodosiu, răsturnat neglijent în fotoliu, îl privi abstract: „Pentru gâsca aia îndopată…“

Îi venea să doarmă, cuprins de o toropeală leneşă. O lene de toamnă, cu străzi ude şi un cinematograf de cartier, unde rulează în continuare un film prost cu peisaje exotice.

Doamna Pleşa irupse pe uşă, congestionată şi transpirată. Purta o pălărie caraghioasă, nişte terase de fetru în ordine descrescândă.

Holban îi sărută mâna, graţios.

— Eram impacientaţi, scumpă doamnă, de întârzierea soţului dumneavoastră.

Femeia începu să plângă cu sughiţuri. Pe pielea roşie, întinsă de grăsime, lacrimile se rostogoleaţi repede, în boabe limpezi.

— Credeam că e aici.

— Aici?

Directorul căscă ochii mari.

— Aici? Cum să fie aici?! se minună el, ca şi cum presupunea în sine ar fi fost absurdă. V-a spus el că e aici?

Femeia clătină din cap. Vru să vorbească, dar sufocată de lacrimi nu izbuti.

Teodosiu, în fond indiferent, îi atinse mâna cu compasiune amabilă.

— Liniştiţi-vă! Este probabil o neînţelegere. Doamna Pleşa îşi retrase braţul, muşcată parcă de şarpe. Îl privi sălbatic pe secretar, cu silă necamuflată.

— A plecat aseară.

— Aseară?! se miră Holban.

— Da, aseară. Mi-a spus că l-aţi chemat dumneavoastră să lucraţi împreună.

— Eu!?!

— Da, dumneavoastră. Doar nu era prima oară.

— Nu era prima oară?

Uimirea directorului mergea în crescendo.

— Nu era prima oară că lucra noaptea cu dumneavoastră.

Holban îşi privi colaboratorul, cerându-i ajutor.

— Să vedem ce are de spus doamna, interveni acesta plictisit. Din câte am înţeles, Pleşa a dispărut.

Văzând expresia de groază care descompusese chipul femeii, secretarul înţelese că a gafat. Doamna Pleşa era îngrijorată în general de lipsa bărbatului, fără ca neliniştea să ia forme concrete.

— Ce prostie! exclamă Holban.

Teodosiu ridică din umeri: „Descurcaţi-vă singuri!…“

Directorul se interesă.

— La ce oră a plecat de acasă?

— La zece. A precizat că nu va întârzia mult peste miezul nopţii. L-am tot aşteptat.

— V-aţi interesat pe la rude?

— N-avem pe nimeni, sughiţă femeia. Doar o nepoată la Vatra Dornei.

— Nu cred să fie acolo, opină fără umor Dinu Holban, şi tocmai de aceea intervenţia i se păru lui Teodosiu de un comic irezistibil. Sugeră:

— Poate a înnoptat la vreun prieten.

Soţia restauratorului îşi şterse nasul:

— Nu întreţinem relaţii cu nimeni. Şi apoi repede, ca pe o justificare devenită refren: Oamenii sunt răi şi invidioşi, se ţin numai de intrigi. Eu mi-am terminat treaba, cârpesc un ciorap, o haină, deschid un ziar…

Secretarul strâmbă imperceptibil din nas. Femeia era de un didacticism vulgar, pe care nici măcar nenorocirea nu-l atenua.

„Nenorocirea! Hm, curios, de ce se gândea la o nenorocire?“ Şi realiză brusc: se gândise tot timpul la o nenorocire.

Holban se ridică:

— Trebuie să telefonăm maiorului Dăneţ. E limpede!

„E limpede! Ce anume e limpede pentru prostul ăsta?“ se întrebă Cezar Teodosiu.

Capitolul VIII

EXPLICAŢIA UNUI FURT INEXPLICABIL

Maiorul Dăneţ, sprijinit de un stâlp indicator, privea forfota din jurul cadavrului frecându-şi gânditor bărbia aspră.

Procurorul Ştefănescu, suplu şi elegant, se apropie. Raglanul italian, croit lejer, cădea bine pe silueta uşor adusă din umeri.

„Seamănă cu ăla, actorul de cinema, cum naiba îi zice? Clarck Gable! O mai fi trăind?“, gândi Dăneţ.

Ştefănescu scoase o ţigară, ferind de vânt focul brichetei.

— Cine-i puştiul cu părul creţ?

— Reporter la „Magazin arheologic“.

Mihai îşi introduse aparatul de fotografiat în etu-ul de piele.

— Cred că am făcut câteva clişee bunicele.

— Nu trebuia să-ţi baţi capul. Ţi-ar fi dat ai noştri tot ce ai nevoie.

Procurorul surâse uşor. Încercă să angajeze o conversaţie amabilă.

— Ce impresie v-a făcut… şi desenă cu mâna împrejurimile, cadavrul lui Pleşa strivit lângă şina de cale ferată.

— L-am mai însoţit pe tovarăşul maior, spuse reporterul. Evident, nu te poţi obişnui niciodată cu crima, cu

consecinţele ci. Deşi aici, sunt convins, este vorba de o sinucidere. Mă gândesc fără să vreau la Ana Karenina…

— Poate să iasă un articolaş frumos din chestia asta, observă sarcastic Dăneţ. Cuprins de remuşcări, infractorul se aruncă sub roţile trenului. Ori, poate, înşelat de nevastă, treabă care se întâmplă foarte rar… restauratorul îşi caută izbăvirea apelând la serviciile CFR. Bine adus din condei şi cu ilustraţii pe cinste, stoarce lacrimi garantat.

Procurorul râse.

— Totuşi, făcu ofensat Mihai, împrejurările sinuciderii, au fost stabilite în mod clar.

— Adică?

— Dispariţia lui Pleşa, pretextând că are de lucru cu directorul muzeului, natura morţii… Cine asasinează îmbrâncind victima în faţa trenului, când cu un revolver totul se rezolvă simplu şi dacă vreţi… curat?

— Iată un raţionament perfect! conchise procurorul ascunzându-şi zâmbetul.

Maiorul îşi aranja fularul la gât. Începuse să plouă.

— Măi băiete, să ţii minte de la mine un lucru. Nu există sinucigaş care să reziste tentaţiei de a lăsa o scrisoare în urma lui. Omul se explică. Avem în noi superstiţia explicaţiei dinaintea actului suprem. A existat din totdeauna. Creştinii i-au zis „ultima spovedanie“. Alţii au botezat-o „memorii“ ori au strecurat-o fin în paginile unui testament. Psihologia sinucigaşului este excesivă. Din momentul în care e decis să-şi pună în aplicare hotărârea, încetează de a mai fi un om normal. Dar rămâne om. Cât ar fi de disperat, mai are suficient orgoliu pentru a se îmbăta de propriul său curaj. Nici un sinucigaş nu-şi socoteşte iniţiativa ca un act de laşitate şi, Dumnezeu să mă ierte, poate că-ţi trebuie oleacă de îndrăzneală ca să-ţi iei zilele. Acel frecvent „nimeni nu este vinovat de moartea mea“ reprezintă, de fapt, „am avut curajul să mă omor. Ştiu că se va vorbi despre asta“.

Reporterul făcu un semn vrând să spună ceva. Dăneţ îl opri:

— Au fost şi sinucideri, desigur, când nu s-a găsit nici o scrisoare. Dar aceasta fie că a fost sustrasă de familie din diverse motive, fie că n-a putut fi găsită.

— Deci dumneavoastră aveţi certitudinea că Pleşa nu şi-a luat zilele, conchise Mihai.

— Da, băiete. Lipsa scrisorii reprezintă doar argumentul de ordin formal. Pleşa nu s-a sinucis şi nici despre un accident nu-i vorba. Ia priveşte şinele.

— Asta fac de un ceas.

— Şi? Nu-ţi spun nimic.

— Ce să-mi spună?

— Vezi stratul ăsta subţire de rugină? Ei, bine, el mărturiseşte clar că linia ferată n-a fost folosită de cel puţin două sau trei zile.

— A!

— Păi vezi? Cei care au înscenat „accidentul“ ori „sinuciderea“ n-au ştiut de asta. L-au decapitat pe restaurator într-un mod oarecare şi l-au aruncat pe şină. „Descurcă-se ăia de la miliţie!“ Am să cer confirmarea la Direcţia Generală a Căilor Ferate, deşi pentru mine nu încape nici o îndoială. Ei, eu am plecat. Ce faci, Ştefănescule, rămâi?

Procurorul ridică din umeri.

— Nu mai e cazul.

Maiorul deschise o umbrelă mare, popească, cu mânerul galben, tăiat ca un cioc de raţă. Încercă o satisfacţie amuzată când elegantul Ştefănescu îl luă de braţ, căutând adăpost sub poala de mătase neagră.

* * *

Procurorul Ştefănescu privi lung după Mihai, care se îndepărta sărind ca un ţap peste bălţoace. Se ghemui şi mai mult la braţul maiorului, amintindu-şi asigurările

vânzătoarei de la Consignaţia (o brună nostimă, puţin saşie) că pardesiul rezistă la umezeală, fără să-şi piardă „linia“.

Se înserase. O seară bucureşteană, groasă, cu felinare strâmbe cocoţându-se pe pârtii nesigure de lumină.

— Te grăbeşti?

— Nu, îngână procurorul. De ce mă întrebi?

— Hai să facem câţiva paşi pe jos şi te pun la curent cu toată tărăşenia de la muzeu.

Se înfundară în bulevardul pustiu, două siluete întunecate, mărunţindu-şi paşii sub coviltirul umbrelei. Prin ferestrele caselor juca o lumină albăstruie ca levănţica. Se deschiseseră televizoarele.

— Ţi-aminteşti? După constatarea furtului brăţării, comentam că sustragerea nu avusese loc în condiţii obişnuite, clasice. Cineva pătrunde într-un loc închis, forţează broasca printr-un procedeu oarecare, bagă obiectul în buzunar şi dispare fluierând fals *Dunărea albastră*. Nu, organizarea pazei de la muzeu excludea categoric o combinaţie banală. Era cert că se găsise un truc, un truc formidabil care nu lăsa urme. Pleşa, manifestându-şi surpriza faţă de modestia făptuitorului care, având la dispoziţie o comoară se mulţumeşte doar cu subtilizarea brăţării, m-a apropiat de adevăr.

— Adică?

— E simplu! Cel care opera era obligat, prin specificul împrejurărilor, să se limiteze la un volum mic de obiect şi, desigur, la o greutate mică. În prima dimineaţă petrecută la muzeu, reporterul a fost victima unor atentate. Concluzia? Dintr-un motiv sau altul, incomoda pe cineva de acolo. Am discutat cu fiecare în parte. Atenţia mi-a fost atrasă în primul rând de secretarul Teodosiu. Un individ antipatic, dar total nevinovat. Un blazat cu replică promptă, un negativist cu veleităţi de mondenitate. Pus sub supraveghere, şoca printr-o existenţă costisitoare, aparent fără suport material. Informându-ne mai îndeaproape, am aflat că Teodosiu e clientul constant al Consignaţiei

creându-şi venituri suplimentare din vânzarea bine dozată a obiectelor de artă din casă: icoane vechi, covoare, tablouri. Taică-său, Agop Teodosiu, avea pe vremuri un magazin de antichităţi pe Calea Victoriei, concurându-l pe Djaburov.

— Avea o nevastă superbă, remarcă procurorul.

— Cine?

— Djaburov ăsta. O brună cu ten diafan. Bărbatu-său o ţinea la casă. Atrăgea clienţii. De fapt, negustorul era pişicher mare. Îşi întindea persanele pe trotuar, să le calce lumea. Căpătau tentă de vechime şi, după câteva luni, le vindea ca piese din secolul XVIII. Eram elev de liceu pe atunci.

— În ce-l priveşte pe Dinu Holban, reluă maiorul sâcâit puţin de întrerupere, încă nu sunt pe deplin clarificat. O constituţie firavă, un psihic versatil, aparent lipsit de personalitate. Pare îndrăgostit până peste urechi de o puştoaică care-şi bate joc de el. Îi dă întâlniri în locurile cele mai năstruşnice – Fântâna Miorița, Grădina Zoologică, Cimitirul Bellu – şi nu vine. Dar nu-i mai puţin adevărat că datorită acestor rendez-vous-uri, Holban traversează „justificat“ Bucureştiul sugerându-ne piste false. Dacă el e omul pe care-l căutăm, joacă tare… foarte tare.

Am citit materialele lui Mihai din ultimii ani. Intuiam că interesul acut al necunoscutului faţă de gazetar e legat de activitatea acestuia. Şi nu m-am înşelat. Băiatul iniţiase acum vreo trei ani rubrica *Pasiuni*. Iancu Pleşa o avea pe cea a porumbeilor. Creştea nu ştiu câte perechi. Citind articolul, am înţeles. Revăzându-l, Mihai putea să-şi amintească în ce împrejurare l-a cunoscut. Or, de asta îi era teamă restauratorului.

— De ce?

— Ei, bravo! Păi aici e tot trucul. Simplu până la neverosimil şi sută la sută eficace. Nimeni nu putea ieşi din depozit fără să treacă prin faţa aparatului Röentgen… afară de porumbei.

— Formidabil!

— Te cred. Brăţara era alcătuită din mai multe elemente, uşor detaşabile. Desprinzându-le, fiecare element era legat de picioruşul unui porumbel călător care-şi lua zborul prin gaura de aerisire, spre locuinţa lui Pleşa din Tâncăbeşti, în virtutea instinctului lor. I-a adus frumuşel într-o dimineaţă la muzeu, a descompus brăţara la care avea acces în calitate de restaurator a încărcat „marfa“ şi cu asta basta! Aici intervine arheologul Damian. Posedă, ca şi Pleşa, un soi de locuinţă de vară la Tâncăbeşti. Micile proprietăţi sunt vecine, despărţite doar de un gard. Damian remarcă, într-o zi, ciudata escadrilă de porumbei, ştafeta ciudatului transport. Descoperă pietrele furate şi şi le însuşeşte. Banda înţelege că autorul sustragerii nu poate fi decât Damian. Acţionează deci în consecinţă: recuperează bijuteria, apoi îl asasinează pentru a nu divulga trucul şi, bineînţeles, numele lui Pleşa. Pe urma porumbeilor m-a dus şi o pânză de păianjen ruptă, atârnând de tavanul depozitului. M-am frământat mult timp, fără să-mi explic fenomenul.

— Înţeleg, interveni Ştefănescu. Înainte de a evada prin gaura de aerisire, păsările au străbătut încăperea. Probabil una din ele a nimerit în pânză, ori pur şi simplu a sfâşiat-o cu aripa.

— Evident. De ce l-au lichidat, e limpede. Omul făcea parte din bandă.

Tăcură un timp.

— Şi acum, ce ai de gând?

Maiorul ridică din umeri.

— O iau de la capăt. Rămase pe gânduri. Ar mai fi o pistă, cea care ţine de trecutul lui Pleşa.

Îşi continuară drumul în tăcere. Ploaia despica ceaţa în fâşii lungi, înguste.

Capitolul IX

TADEUS? SILVESTRU? HOLBAN?

Din raportul locotenentului Marin Moşoianu „...La orele 18:30, ospătarul Valentin Răpcău zis Dudă a intrat în blocul nr. 14 din strada Vlădoieni. De la domiciliul său din Calea Rahovei până la imobilul mai sus indicat – itinerariu parcurs pe jos – n-a folosit nici un fel de eschive pentru a deruta un eventual filaj.

Raportând cartierul, împrejurimile şi amplasarea blocului la informaţiile locotenentului Azimioară, se poate conchide în mod ferm că locul de întâlnire al bandei a fost reperat.

.....

În decurs de 45 de minute, respectiv până la ora 19 şi 15 au intrat în imobil trei bărbaţi cu siluetă şi statură aproximativ identică, suferind de aceeaşi malformaţie a spatelui: cocoaşă. Cei trei în ordinea sosirii lor sunt Dinu Holban – directorul Muzeului de Arheologie, Gheorghe Silvestru – portar la locuinţa defunctului Marius Damian, şi Vladimir Tadeus – vânzător de ziare. Cel din urmă este o figură binecunoscută în cartier, perimetru în care îşi desface marfa.

Individul spânatic, cu figură spectrală, nu şi-a făcut apariţia.

Către orele 20:30, cei trei cocoşaţi au părăsit blocul separat, la scurte intervale. După 20 de minute a ieşit un grup de cinci persoane. Am identificat membrii bandei

graţie semnalmentelor comunicate de locotenentul Azimioară. Acesta a plecat însoţit de un individ masiv, desigur Jean.

Am repartizat sarcini distincte grupei operative în misiune, privind urmărirea şi supravegherea fiecărui om, îndeosebi a celor trei cocoşaţi.

.....

Personal, m-am ocupat de Marina Nicolescu, femeia în compania căreia şi-a petrecut ultima seară arheologul Marius Damian.

Locuieşte pe strada Gramont în gazdă la văduva unui ofiţer. Nu lucrează nicăieri. Din relatările vecinilor, reiese că duce o existenţă extrem de agitată. Este frecvent văzută întorcându-se acasă în zorii zilei. Amănunt interesant: totdeauna singură.

.....

Maiorul Dăneţ ataşă la dosar raportul locotenentului Moşoianu.

„Tadeus, Silvestru, Holban… Care din ei?“

* * *

— Credeam problemele o dată pentru totdeauna limpezite, izbucni piţigăiat Dinu Holban, îndată ce se aşează. După cum dumneavoastră bine ştiţi, eu sunt un om…

— Important şi foarte ocupat, îl întrerupse Dăneţ fără nuanţe particulare în glas. Ştiu.

Directorul muzeului rămase o clipă deconcertat, investigând ironia, apoi renunţă şi continuă ambalat:

— Port o mare răspundere pe umerii mei. Nu o dată ni s-a atras atenţia asupra fenomenului de educaţie al maselor, al factorului activ pe care – nu-i aşa – îl reprezintă aşezămintele de profilul nostru. Aducem un aport substanţial la opera de cultivare a tradiţiilor şi preţuire a

tezaurului cultural-artistic. A fi sustras în astfel de momente activităţii mele, înseamnă… înseamnă…

— Ce înseamnă? se interesă maiorul calm.

— Nu văd motivul pentru care m-aţi chemat aici. Cred că la muzeu puteam discuta la fel de bine.

— S-a întâmplat ca de astă dată să n-am eu timp, declară Dănet. Şi ar mai fi un motiv. Mă interesează punctul dumneavoastră de vedere într-o problemă delicată care solicită în primul rând discreţie. În acest sens, muzeul nu era locul cel mai indicat.

— Mă rog, mă rog, făcu Holban ţuguindu-şi buzele concesiv.

— În legătură cu accidentul domnului Pleşa…

— Ce tragedie! se văietă emfatic Holban, izbindu-şi palmele. Un om excepţional, o capacitate…

— Aveţi dreptate, dar nu acesta este aspectul pe care voiam să-l dezvoltăm. S-au auzit glasuri, în sfârşit, se insinuează că n-ar fi vorba de un accident.

— Crimă? se sperie directorul.

Maiorul zâmbi condescendent:

— Nu. Sinucidere.

Holban căscă ochii mari. Vroia să pară consternat şi în priviri îi sclipea licărul acela specific, interesul avid pentru senzaţional.

„Dacă simulează, conchise Dănet, o face ireproşabil.“

— Sunt consternat. Vă mărturisesc că nu m-am oprit nici o clipă asupra acestei eventualităţi.

Maiorul tuşi uşurel, dregându-şi vocea:

— Am încercat acelaşi sentiment. Tocmai de aceea am ţinut să discutăm la modul confidenţial.

— Nu văd în ce măsură vă pot fi util…

— Pleşa v-a fost un colaborator apropiat. Îl cunoaşteţi de ani de zile. În contextul relaţiilor profesionale, oamenii – oricât de închişi ar fi – încep să-şi depene necazurile, fac confidenţe, cer sfaturi. Privind lucrurile din acest unghi, am

sperat că ne-aţi putea sugera o idee asupra motivului care l-ar fi determinat să se sinucidă.

— Îmi pare extrem de rău, dar realmente nu văd. Era un specialist excelent cotat, câştiga bine, avea un mariaj perfect…

— Vedeţi, îl întrerupse maiorul, tocmai aici e problema. Se pare că nefericirea conjugală l-ar fi împins la un act disperat. În fine, anumite incorectitudini ale doamnei Pleşa…

Holban care avea slăbiciune pentru genul retoric, izbucni:

— Cutremurător! Într-adevăr, viaţa îţi oferă cele mai spectaculoase surprize. Cine şi-ar fi imaginat…

— Dumneavoastră l-aţi văzut în ziua nenorocirii. A lucrat la muzeu până în ultima clipă.

— Chiar aşa, o natură moartă a lui Petraşcu…

— Gândiţi-vă bine. Nu v-a atras nimic atenţia? Ceva special în comportarea lui, în felul lui de a fi…

— Absolut nimic. Rămase cu ochii pe figura lui Dăneţ: Tovarăşe maior, oare această discuţie nu reprezintă o aluzie camuflată – se ambală – o insinuare de proastă calitate?

Dăneţ clipi nedumerit:

— La ce vă referiţi?

— Nu este exclus ca în rândul salariaţilor mei să se fi strecurat – nu-i aşa – şi năpârci, delatori ordinari. Poate s-a găsit cineva să vă sugereze că aş fi întreţinut relaţii clandestine cu doamna Pleşa.

— Este o ipoteză pe care o aud pentru prima oară.

Holban se ridică roşu la faţă:

— Pe mine nu mă induceţi în eroare. Ţipă din senin: Fiecare individ are dreptul inalienabil la o viaţă personală. Numărul femeilor din anturajul meu este o chestiune care mă priveşte. N-aş fi crezut niciodată că bârfa va depăşi perimetrul dependinţelor de la muzeu.

Dăneţ îl măsură de astă dată sincer surprins. Îi venea greu să-şi imagineze că Holban se lua în serios, că altfel

decât la modul anecdotic îşi putea da aere înţepate de Don Juan, se supăra pe prezumtiva impresie că ar fi crai.

— M-aţi înţeles greşit.

— Vă pot declara cu toată răspunderea că Pleşa s-a comportat absolut normal în ziua morţii sale.

Uimirea maiorului ajunse la maximum. Epuizându-şi vertiginos indignarea teatrală, Holban redevenise brusc, fără tranziţie, calm, amabil, firesc.

— Da… Aceasta ar fi o chestiune. A doua se referă la secretarul dumneavoastră, Cezar Teodosiu.

— Un băiat admirabil! exclamă directorul. Conştiincios, de gust, îşi cunoaşte meseria pe degete.

Dăneţ respiră adânc:

— Încerc anumite îndoieli în ceea ce-l priveşte…

Holban se revizui instantaneu:

— Ştiţi, s-ar putea să aveţi dreptate… Are încăpăţânări, uneori îl simt departe, detaşat de problemele majore ale muzeului, care – nu-i aşa – ne animă pe toţi. Şi apoi, de unde are, domnule, atâţia bani? Îşi umezi buzele: Toată ziua bună ziua la Capşa, cu baba aia Michetta ca şi cum nu i-ar putea zice cinstit, româneşte, Mihaela, ştofă englezească, ţigări străine. Să nu credeţi că am trecut indiferent pe lângă problemă. Am discutat şi cu preşedintele sindicatului. Eu, în calitate de director sunt obligat să cunosc viaţa angajaţilor mei. Râse: Să-i păstoresc!

— Îmi pare bine, domnule Holban. N-am greşit adresându-mă dumneavoastră.

— Vă stau la dispoziţie.

— Ieri seară, inventă maiorul, Teodosiu a făcut o vizită într-un imobil de pe strada Vlădoieni. Mai exact la numărul 14.

Holban se înecă. Începu să tuşească cu convulsii şi Dăneţ îi întinse un pahar cu apă.

Bolborosi:

— Nu cunosc cartierul.

— Exclus! După circa o jumătate de oră, aţi intrat dumneavoastră în bloc. Mă gândeam că poate aţi dat curs aceleiaşi invitaţii. Cum pe bunăvoinţa lui Teodosiu nu pot sconta, am fost convins că vă pot cere o mână de ajutor fără să mă refuzaţi.

Îi zâmbi serafic.

— Mă rog… Nu ştiu unde a fost Teodosiu… În ce mă priveşte, am făcut o vizită de o anumită factură. Îşi recăpătase siguranţa: Este vorba despre o femeie…

— A, da.

— Numele – e uşor de priceput – nu-l pot da. Sunt un gentilom, şi nu înţeleg să compromit – nu-i aşa – o femeie căsătorită.

— E limpede. Eu însă îmi pot îngădui s-o numesc. Doamna Ileana Stratulat de la etajul III. Mă înşel?

Directorul lăsă jenat capul in jos:

— Cum aţi aflat?

— Mă obligă profesiunea. Deci e adevărat…

— Da.

— Nu, domnule Holban. Nu este adevărat. Pe strada Vlădoieni numărul 14, nu locuieşte nici o doamnă cu numele de Ileana Stratulat.

* * *

Maiorul Dăneţ pătrunse într-un culoar îngust, slab luminat. Mirosea a stătut şi a mucegai, izul caracteristic spaţiilor unde soarele nu pătrunde niciodată. Bâjbâind de-a lungul coridorului, cu încăperi de o parte şi de alta, – un bloc vechi în care odăile fostului personal de serviciu fuseseră prevăzute la subsol, separat de apartamentele stăpânilor – Dăneţ îşi zise că se putea imagina lesne psihologia diverşilor locatari.

Din odaia portarului, ultima lângă spălătorie, se auzea muzică. Maiorul bătu în uşă şi cineva umblă la sonor. Mai

răzbăteau sunete vagi, în surdină. Cocoşatul deschise, cu oarecare întârziere şi se opri în prag nedumerit. Apoi trăsăturile i se destinseră şi omul zâmbi convenţional:

— Dumneavoastră…

Intrând în odaie, maiorul avu impresia certă că cineva, o femeie părăsise precipitat încăperea. Încercă să-şi analizeze sentimentul privind uşa din peretele opus, acoperită cu o perdea de creton.

— Unde dă?

— În curtea interioară.

Portarul avea o faţă blajină cu ochi obosiţi, în care se citea un soi de indiferenţă, poate resemnare. Degetele lungi, osoase, se crispaseră imperceptibil, zgâriind faţa de masă.

— Am impresia că te-am deranjat, observă Dăneţ. Aveai musafiri.

Cocoşatul zâmbi umil:

— Da’ de unde, da’ de unde… Adăugă repede, trăgând de piepţii flanelei: Pesemne, tot pentru domnul Damian, Dumnezeu să-l ierte, aţi venit. Pe doamna au internat-o azi la spital. N-o mai duce mult… Era tare cumsecade. Când aveam timp o mai serveam: Lapte, sifoane, gazeta…

— Bănuiesc că faci servicii şi pentru alţi locatari.

Se uită prin încăpere, un interior cu mobilă multă, de duzină, simetric repartizată. Televizorul uriaş, obiectul cel mai important, pus la vedere, funcţiona. Crainica vorbea şi zâmbea cu o expresie caraghioasă căci nu se auzea nimic din ce spune.

„Probabil aşa ne văd pe noi surzii…“ gândi amuzat Dăneţ.

— Pentru vreo doi-trei mai vechi în bloc. N-am timp şi nici sănătatea nu mă ajută. Cum dau ploile mă năpăstuieşte rău reumatismul. Abia mă mişc…

— Ar trebui să te menajezi, declară cu compasiune maiorul. În locul dumitale aş renunţa barem la drumuri. La urma urmelor, nu eşti obligat să faci şi comisioanele

locatarilor. Acum o săptămână te-am văzut în Balta Albă – locuiesc în cartier…

Silvestru îl întrerupse dând din cap:

— M-a rugat domnul Stănescu de la V să duc un pachet. O mătuşă de-a dumnealui, stă pe Copăceni…

— Vezi? Mai alaltăieri erai pe la Pache.

— Aşa e.

— Aseară pe strada Vlădoieni…

Portarul îşi ridică ochii.

— Aseară am stat în casă.

Îl privea ţintă urmărindu-i crispat reacţiile.

— Serios? făcu Dăneţ simulând uimirea omului onest surprins. Am avut impresia că te-am văzut în oraş.

Omul râse silit, parcă ruşinat:

— Nu-i greu să ţi se pară. Noi ăştia… cu gheb semănăm toţi.

Era prima aluzie la infirmitate.

— Ia te uită! Puteam să jur că eşti dumneata. Mergeam pe Vlădoieni şi deodată văd un bărbat… Dăneţ ezită imperceptibil: De statura dumitale. Până să-l ajung, dispăruse ca o nălucă.

— N-am fost eu ăla, domnule… O întâmplare… Nici nu ştiu unde vine strada asta…

— Pe lângă Mitropolie, cum treci de Enăchiţă Văcăresou. Trebuie să fi reţinut: în colţ, vizavi de blocul în care ai intrat, vinde ziare un om care-ţi seamănă.

— Tot cocoşat, vreţi să spuneţi, zâmbi trist Silvestru.

— Ei, vezi că ţi-ai amintit!

— Nu, n-am fost eu… Părea din ce în ce mai neliniştit: Era urât, burniţa… Nu m-am dezlipit de televizor.

„Pun rămăşag c-o să-mi spună ce-a văzut…“

— A fost un film frumos cu muzică, pe urmă romanţe…

— Mă rog, n-are importanţă. Bănuiam că aveai vreo cursă de făcut, cine ştie… Improviză: Probabil ai asistat la scandal, dacă zici c-ai stat acasă. Ce-aveau, domnule, de împărţit?

Omul înghiţi în sec şi îngăimă:

— Care scandal?

— Cum? N-ai auzit nimic? Păi a fost tevatură mare. S-au bătut ca chiorii.

Cocoşatul îşi şterse palmele transpirate, netezind faţa de masă.

— Habar n-am avut…

— Nu se poate! exclamă Dăneţ. Glumeşti! Au chemat şi miliţia.

— Dumneavoastră ştiţi mai bine… Eu acum aud prima oară…

— În fine, te-o fi prins somnul. Am ghinion. Mă interesau amănunte. În dumneata aveam încredere. Om serios, cinstit…

— Îmi pare rău, domnule.

— Ei lasă, îl linişti Dăneţ privindu-şi ceasul. O să mai trec pe aici, poate afli câte ceva. Se ridică: Zici că te găsesc acasă la orice oră…

— Orice oră, domnule. Orice oră, repetă ca un ecou portarul.

Dăneţ surâse privindu-l ţintă în luminile ochilor:

— Nu-mi place să deranjez.

Se apropie de fereastră. Mângâie delicat planta din ghiveci, o amaryllis cu frunze lungi, foarte verzi. Florile roşii fuseseră rupte de curând. Din tijele înjumătăţite curgea încă o sevă groasă de consistenţa laptelui de cocos. Dacă cineva ar fi operat uscăturile, atunci tulpina ar fi fost smulsă de jos de la rădăcină.

— Fac frumos pe o rochie de seară, şopti maiorul. Nu-i aşa? Trebuie să fie brună… Poate am noroc s-o cunosc data viitoare.

* * *

Marina îşi roti ochii prin holul restaurantului. În faţa măsuţelor joase, sorbind din pahare cu picior, bărbaţi şi femei discutau în şoaptă aferată. Chelneri stilaţi se mişcau neauziţi, se aprindeau ţigări lungi cu filtru alb, plutea o aromă constantă de parfum bun.

— Am întârziat mult? Şi făcu să-i scapere scânteile din urechi.

Bărbatul zâmbi:

— Important e că ai venit.

O ajută să-şi scoată mantoul. Două amaryllis enorme însângerau pieptul rochiei de catifea neagră…

* * *

O locuinţă veche care în câţiva ani avea să fie demolată. Marchiza din sticlă opacă, galbenă şi roşie era ştirbă. Acolo unde cioburile lipseau, praful intra nestingherit, adăstând crustă groasă pe frunzele rupte ale cactusului neîngrijit. Pe un carton alb prins într-o pioneză era caligrafiat cu înflorituri şi bibiluri numele proprietarului: Vladimir Tadeus.

„Interesant, reflectă maiorul Dăneţ. Toţi cocoşaţii scriu la fel. Aceleaşi zorzoane, mereu aceleaşi bucle complicate, aceleaşi majuscule excesiv ornate, adaosuri estetice cu ceva din pitorescul vechilor papirusuri, dar şi din stângăcia epistolelor de amor de un anumit gen: *Du-te carte du-te la Gigel şi-l sărută…* Chenarul din flori şi inimioare e tras în cerneală roşie. Din literele începutului de vers cad picături grele de sânge…“

Omul îl introduse înăuntru fără să manifeste vreo curiozitate specială. Peste cartea rămasă deschisă trase o cuvertură şi-l invită să ia loc în fotoliu.

— Cu ce vă pot fi de folos? se interesă cocoşatul.

În glasul subţire stăruia o umbră de zâmbet.

Maiorul privea în jurul său nedisimulându-şi uimirea. Un interior de-o eleganţă apusă. Cel mai mult îl surprinse biblioteca. Autori pretenţioşi, mărturisind gusturi rafinate, o pregătire intelectuală superioară: Spinoza, Kant, Locke, Descartes…

— Pun pariu că ştiu la ce vă gândiţi, exclamă cocoşatul, urmărind privirile lui Dăneţ.

— Sunt gata să recunosc dacă aţi câştigat, surâse maiorul.

— Vă întrebaţi – Tadeus trase adânc din ţigară – cum se împacă tot ce vedeţi în jurul dumneavoastră cu actuala mea ocupaţie: vânzător de ziare. Chicoti: Vând ziare! E nostim. Nu-i aşa? Cea mai bună glumă.

— Pe cine vreţi să păcăliţi?

Cocoşatul îşi muşcă buza de jos. Avea un chip inteligent, osos cu maxilarul inferior repezit caracteristic înainte. Ca şi cum ghebul înfipt în ceafă îl împingea.

— Pe mine!

Dăneţ dădu la o parte cuvertura şi luă cartea în mână. „Un om sfârşit“ de Papini în traducerea lui Călinescu.

— Un autor greoi şi nu prea ortodox, comentă abstract.

Aruncă volumul pe pat şi oftă:

— V-aţi gândit vreodată că scormoniţi o rană împiedicându-i sadic cicatrizarea? V-aţi gândit că de fapt nimeni nu este vinovat? Lumea, cei din jur, eu în ultimă analiză?

— Dar cine? ţipă cocoşatul. Eu?! Eu sunt vinovat?

— Creştinii i-au spus destinul. Azi, termenul mi se pare depăşit. Să-i zicem întâmplarea. O întâmplare nefericită. Există drame mai grave.

— Mai grave… Ochii lui Tadeus luceau şi Dăneţ îşi zise că infirmul evoluează, pe un teren familiar, dezvoltă un subiect pe care singur sau cu alţii l-a disecat de nenumărate ori de-a lungul anilor, în nopţi de insomnie ori zile însorite când oamenii se duc la ştrand sau îşi dau întâlniri romantice la şosea printre boschete de trandafiri… Ce poate fi mai grav?

întrebă cocoşatul. Se oprise în mijlocul camerei gesticulând cu mâinile lungi care-i ajungeau aproape de genunchi: Un cancer? Un accident? Adulterul vulgar? Puşcăria? Ce?!

— Ajung şi astea, nu credeţi?

Îl lăsă să se epuizeze, conştient că mogâldeaţa din faţa lui, încearcă o voluptate perversă autoflagelându-se. Iar satisfacţia de a fi ascultat, auzit – un prilej presupunea Dăneţ, nu prea frecvent – îi înflăcăra obrazul palid. Frazele se rostogoleau perfecte, limpezi, trădând obsesia, gândul fix de mult formulat. În fond, omul nu cerea decât un interlocutor, iar maiorul se întreba scrutând fizionomia lui Tadeus (îi dădu 40 poate 45 de ani) cum de până la vârsta aceasta nu se obişnuise cu propria infirmitate.

Desigur, se aşteptase la un caracter deformat, defectele fizice, mai ales congenitale, îţi mutilează sufletul, dar nu la o reacţie proaspătă ţinând direct de invaliditate. Acesta era un simptom adolescentin pe care anii, în general, îl transformă. Cu vârsta, infirmii devin răi sau bigoţi, caustici, fatalişti, dificili complexaţi, dar în cele din urmă se resemnează ducând mai departe doar tarele generate de însemnul fizic. Era un adevăr banal şi acum, contrazis cu brutalitate, Dăneţ se simţea derutat, zicându-şi că existenţa lui Tadeus în aceste condiţii e un blestem.

— Ajung şi astea… hohoti cocoşatul. Aşa aţi spus. Nu vă daţi seama cât e de ridicol? Toţi, toţi aveţi dreptul la o fărâmă de fericire: o clipă, o lună sau un an. Eu n-am râs niciodată. Am rânjit. M-am născut cu gheb şi am să mor cu el. Nici măcar când dorm nu-l pot abandona. Şi culmea, în fiecare vis, de fapt coşmar, există câte o oglindă. O oglindă tridimensională. Evit să mă uit, şi totuşi nu ştiu cum naiba ochii îmi alunecă. Cutia se vede monstruos, hidoasă, şi mai mare. Când eram copil, mă gândeam intens înainte de a adormi la Feţi Frumoşii lui Ispirescu. Ceream atât de puţin!. Un vis cu spatele drept. Atât! N-am izbutit niciodată.

— Mda… Maiorul îşi îndreptă verigheta pe inelar: Vă gândiţi prea mult la povestea asta.

— Mi-ar place să ştiu cum aş fi putut proceda altfel. Oamenii nu mă văd niciodată pe mine. Îmi văd cocoaşa. La şcoală, în facultate, profesorii se uitau peste creştetul meu, mă ascultau plini de menajamente ca şi cum capul mi-ar fi fost bolnav, nu spinarea. Îmi dădeau drumul şi atunci când habar n-aveam de materie: „Bietul de el…“ Se schimbau priviri compătimitoare, şi-şi închipuiau despre ei că sunt mari pedagogi. Colegii nu crâcneau. Aş fi preferat să mă persecute. Înţelegeţi? Îşi aduse capul între umeri: Prima întâlnire cu o femeie… Ce femeie! O prostituată vulgară, beată culeasă dintr-un parc. Ploua… Era frig. Am intrat în casă. Am început să mă dezbrac. Şi atunci… Atunci a întors capul. Auziţi!? Ea a întors capul. Până şi nenorocitei ăleia îi era scârbă. Şi vreţi să-l compătimesc pe unul care moare călcat de tramvai?

— Domnule Tadeus, spuse încet maiorul. Am considerat totdeauna că în viaţă însuşirea de seamă este să ai simţul proporţiilor. A încadra exact un fenomen, a-i da importanţa cuvenită, fără exagerări şi fără minimalizări. Aceasta este poate înţelepciunea şi aici păcătuiţi dumneavoastră: amplificând. Umflaţi artificial un balon, suflaţi în el din răsputeri şi apoi vă plângeţi că aţi obosit. Indiscutabil, dumneavoastră atrageţi atenţia. Oamenii se uită curioşi la cei care nu le seamănă. În funcţie de simplitatea lor, această curiozitate poate deveni supărătoare. Sunt de acord. Vă amintiţi probabil de nuvela lui Maupassant. Nu reţin titlul. Negresa adusă într-un sat de către logodnicul ei. Nu mai vorbesc de reacţia sătenilor. Dar se pare că şi calul a luat-o la goană într-un mod, în fine, să-i zicem cam nărăvaş. Dar odată consumat ineditul, lucrurile nu mai prezintă importanţă. Dumneavoastră v-aţi uitat prea des în oglindă ignorând satisfacţiile imediate care vă stau la îndemână. Am înţeles că aţi isprăvit o facultate…

— Trei. Am trei licenţe. Ei şi?

— Probabil că eu sunt un bărbat lipsit de imaginaţie de vreme ce nu înţeleg cum un intelectual subţire naufragiază

într-o ocupaţie care, fără a avea nimic degradant în sine, presupune o pregătire mai modestă.

Tadeus ţâşni în picioare:

— Asta e răzbunarea mea! Rânji: Răzbunarea cocoşatului…

— Nu înţeleg. Pe cine anume vă răzbunaţi?

— Pe mine! Barem să beau cupa până la fund… Să mă înec în amărăciune, în umilinţă… Să-mi ajungă pentru alte şapte existenţe…

„Ce-i cu ăsta?“ se miră Dăneţ.

— Interesant. Şi vă simţiţi mai bine?

Cocoşatul nu răspunse. Se întunecase iar la faţă. Flacăra din ochi se stinsese.

— Ce vreţi de la mine?

Maiorul respiră adânc:

— Aveţi dreptate. E târziu. Ce-aţi căutat ieri pe strada Vlădoieni la numărul 14?

— Am clienţi acolo în bloc.

— Din câte sunt informat n-aveaţi mapa cu jurnale la dumneavoastră.

— Am fost să-mi încasez banii, nu să distribui gazetele.

— Da… Da… Da… făcu maiorul pe gânduri, întrebându-se brusc dacă divagaţiile cocoşatului nu constituiseră un subterfugiu lăsându-i timp să se gândească, să-şi recapete suflul. Probabil aveţi clienţi şi în imobilul alăturat, adică în general pe toată strada. Aşa se obişnuieşte…

— Nu mă supun normelor cotidiene. Am clienţi doar la numărul 14.

— Sunteţi amabil să-mi spuneţi cine sunt?

— Nu-i ştiu după nume. Sun la uşă sau pur şi simplu vâr ziarul dedesubt.

— Foarte bine. Mă mulţumesc cu numărul apartamentului.

— În fond de ce mă suspectaţi? se înfurie Tadeus. Sunteţi la mine de două ceasuri şi nici măcar nu ştiu ce mi se reproşează.

— Absolut nimic. Puteţi fi însă convins că nu v-am deranjat degeaba. La ce apartamente spuneaţi că locuiesc abonaţii dumneavoastră?

— 22, 23, 24.

— Deci acelaşi etaj.

— Exact. Nu sunt obligat să fac oficiu pentru tot blocul, sper.

— Cred că vă daţi seama că este o chestiune care poate fi verificată în mai puţin de jumătate de oră. Mai gândiţi-vă…

Tadeus se strâmbă:

— În sfârşit, am ceva la care să mă gândesc. Ceva care nu se numeşte gheb…

Maiorul îl privi lung: „De ce minte?…“

În ochii cocoşatului sclipeau lumini neliniştite…

Capitolul X

PRIMA „SPARGERE“ A LOCOTENENTULUI AZIMIOARĂ

Când pătrundeai în locuinţa lui Jean, îţi dădeai imediat seama că individul este preocupat în mod constant de două probleme: somnul şi mâncarea. În afara patului uriaş – pat de căpcăun cu pilote de puf, plapomă roşie cât o prelată de camion – şi a frigiderului Zil, practic nu se mai găsea nimic în afară de provizii. Saci de făină, zeci de cutii de conserve, borcane cu murături, cârnaţi lungi şi halci de slănină agăţate pe o frânghie, grămezi de cartofi şi kilograme de dulciuri, lăsau impresia că individul are fobia foamei, că trăieşte obsedat de spectrul unui cataclism alimentar.

Sechestrat într-un fel la domiciliul lui Jean şi obligat la lungi reflecţii pe teme diverse, Azimioară avu prilejul să constate încă o dată aspectele multiple şi ciudate pe care le oferă sufletul omenesc.

Jean, hoţul aparent irecuperabil, recidivistul înrăit, amoral în lipsa unor norme elementare de etică, pentru care a fura era egal cu a exista, şi a fura bine însemna a exista foarte bine, Jean, bruta care gândea prin umeri, bicepşi şi pectorali, se dovedea în relaţiile cotidiene un prieten sentimental, o gazdă perfectă şi pe undeva un mic-burghez cu gust de căpătuire.

Discuţiile lungi pe care le aveau împreună (Jean era dispus să filosofeze în special dimineaţa, în faţa ibricului de

cafea şi a sticlei de coniac) i se păreau locotenentului deosebit de instructive. Muiat de alcool, hoţul devenea nostalgic, depănându-şi cu farmec interlop amintirile. Erau clipele în care Azimioară încerca să-l aducă la prezent, aruncând cu ton indiferent întrebări piezişe. Se lăsa descusut cu inocenţă. Făcea parte de trei ani din bandă, nu căzuse nimeni până acum, se dădeau maximum două lovituri pe lună. Jean era fermecat de inteligenţa şi spiritul de organizare al Cocoşatului, de generozitatea acestuia. „Bătrânul are schepsis şi ţine degetele răsfirate“, era laitmotivul lui.

— Se orientează bine, observă locotenentul.

— Numai giuvaeruri. Aur şi pietre preţioase. Nu se încurcă cu fiştece…

— De unde le ia, neică?

— Vezi, aici e mare Cocoşatul! Are ponturi clasa întâi, şi îşi ţuguie buzele ţocăind vârful degetelor. Eu am o idee a mea, n-am spus-o nimănui… Divaga: Adică cu cine să discuţi? Marina, otravă… De Grecu, ascultă-mă pe mine, să te fereşti. E putoare mare! Mă-sa, ţeapănă în patru scânduri, şi-o vinde bucăţi. Pleşa-Subtilu’ a roit-o pe lumea ailaltă… Dudă nu-i băiat rău, da-i prost făcut grămadă şi fricos. Mucenicul…

— Care Mucenic? Spânaticul?

Glasul lui Jean scăzu. Instinctiv, îşi apropie scaunul:

— Ăla. Uite cât mă vezi de malac, îmi urcă un nod în beregată când se uită la mine. Are ochii ăia ai lui, naiba să-l ia, parcă-s lături.

— Vax!

— Să te ferească Dumnezeu de cuţitul lui. Nu greşeşte niciodată. Sorbi până la fund coniacul. El e omul Cocoşatului. E singurul dintre noi care ştie ce-nvârte.

— Tu n-ai încercat să afli?

— Ce-s nebun? A-ncercat, mai demult, unul, Lică Parastas. L-au cules din Herăstrău. Şi acolo tot mâna Mucenicului a fost.

— Crezi?

— În seara când bietul Parastas a murit, Mucenicul a fost lipsă la apel. A doua zi, dădea o liturghie la Biserica Sfinţii Apostoli. Aşa face totdeauna după ce lichidează pe cineva. Că are un fix: e bisericos rău…

— Spune Jeane, al cui e hogeacul?

— Ăla unde ne adunăm? Habar n-am. Poate al Cocoşatului, deşi nu trage acolo. Noi dereticăm… Îţi ziceam eu că am o idee a mea. Cocoşatul ăsta e domn mare în viaţa lui. Cum să-ţi zic? Are adică treabă cu noi, ăştia, dar mai are o viaţă. Nu vezi ce ponturi ştie? Păi pentru chestia asta trebuie să cunoşti, să ai relaţii. De o pildă, când am dat lovitura la pictoriţa aia Lucia şi cum o mai cheamă! Ai fi ştiut tu, Grasule, sau eu, ori Grecu că femeia ţine ditai purcoiul de bani şi o ladă de bijuterii în bufetul din bucătărie? Sau ălălaltul, dentistul de strângea monede de aur, că pleacă în concediu şi lasă averea în casă numai c-o yală?

— Ţî, ţî, ţî…

— Nu-ţi spun eu?! Ţine minte, Grasule, vorba mea, ţi-a pus Dumnezeu mâna în cap. Numai să ştii să-ţi fereşti pielea…

* * *

Jean se întoarse acasă cu o pungă de struguri negri, îi răsturnă pe o farfurie mare de lut şi Azimioară începu să ciugulească boabele brumării, lăsându-şi amprentele pe coaja de pâclă.

Aprinzându-şi o ţigară, matahala se aruncă în patul moale. Aşternutul se ridică în jurul lui, ca o spumă de ou bine bătută.

— Astă-seară ieşim la lucru.

Mâna locotenentului se opri la jumătatea drumului. Cu un efort ajunse la farfurie. „Asta mai lipsea!“

— Mi-a lăsat vorbă Grecu.

— Ce avem de făcut?

— Când?

— Diseară. Nu de alta, dar mă plictisesc.

— Serios?! se miră Jean. Eu unul ţi-o spui pe a dreaptă, a început să-mi cam placă umbra. De, anii! Diseară avem treabă amândoi. Aşa zise Grecu. Cică „adu-l musai pe Grasu“.

— Aha.

— Pesemne dăm gaură undeva. Altfel nu te chema.

— Ai idee unde?

— Crezi că-i fraier Bătrânul să-şi vândă ponturile dinainte? N-are încredere nici în cocoaşa lui. Îşi scoase ghetele şi cămaşa: eu mă culc, frăţioare. E chestie de metodă. Îmi place să fiu odihnit când plec la lucru.

Locotenentul îşi frecă braţele.

— Mă cam doare capul. Am să ies puţin…

— Nu e bine, Grasule. Nu avem voie să ieşim înainte. Ţi-am zis că îi e frică ăluia de vânzare. E clar că n-o să te torn eu.

— Atunci cine?

— Păi Grecu, ori Dudă, dacă nu Mucenicu. Facem cu rândul. De obicei ăla care nu dă cu palma. Am pândit şi eu pe alţii.

— Va să zică aşa stă chestia.

— Ce să-i faci! oftă Jean. Pe o parte e bine, nu a căzut nimeni până acum. Dacă te plictiseşti, citeşte gazeta. Mai afli şi tu ce-i prin lume.

Jean adormi curând. Azimioară privi masa informă de carne prăvălită în aşternutul alb şi realiză brusc absurdul situaţiei. Ce căuta aici? Urmărea respiraţia şuierătoare care însufleţea matahala. Pe perete, un gândac negru cu carapace lucioasă îşi făcea plimbarea oprindu-se circumspect la orice asperitate a zidului. Curând, trupul bombat se umflă. Semăna cu o cocoaşe…

Azimioară îşi frecă ochii şi merse la fereastră. Nu ştia ce să facă.

* * *

Seara, locotenentul, flancat de Jean şi Mucenicul(Grecu era la volan), privea neliniştit defilarea posomorâtă a imobilelor de pe strada Izvor.

Nu-l putuse înştiinţa pe Dăneţ de lovitura preconizată, al cărui protagonist urma să fie. Acum, prinzând în goana maşinii chipurile trecătorilor, crâmpeie de surâsuri ori instantanee domestice lângă gărduleţe îngrijite, cu mâinile în şolduri ori încrucişate sub sâni, se gândea înfiorat că deznodământul aventurii lui se precipită. Încerca să ghicească tipul casei de bani pe care va trebui s-o deschidă. Se vedea asudat şi neputincios, meşterind fără spor sub privirile ironice ori furioase ale celorlalţi şi îşi aminti cu tristeţe cât e de refractar oricărei probleme de aplicaţie practică. Personal, pentru o siguranţă arsă ori o garnitură veche chema totdeauna un mecanic. Cândva, chinuise zadarnic aparatul de radio. Tehnicianul adus de urgenţă nu avusese decât să-l bage în priză.

— Am ajuns, constată Grecu şi frână brusc.

Cei din spate veniră cu nasurile în spătarul canapelei. Jean bombăni furios:

— Ce-ai, bă, te-ai sonat?

Satisfăcut de farsă, Grecu rânji:

— Deşteptarea! Jeane, rămâi de caraul.

Parcurseră câţiva zeci de metri şi blondul, aruncând priviri circumspecte în jur, se opri în faţa unei case cu trei etaje, din cărămidă aparentă. Intră, făcând celorlalţi semn să-l urmeze.

Azimioară, perplex, îşi umezi buzele uscate. „Ei, nu, că asta e prea de tot.“

Urcară la etajul II şi Grecu, plimbând lanterna de-a lungul uşilor, lumină o tăbliţă nichelată. Locotenentul simţi cum un râs isteric îi umfla pieptul, sufocându-l. Spargerea se comitea în apartamentul familiei maior Olimpiu Dăneţ.

Blondul scoase o cheie şi deschise poftindu-i cu dezinvoltură:

— După dumneavoastră, domnilor.

Aprinse lumina.

Mucenicu, rămas lângă uşă, clipi impacientat.

— Grăbiţi-vă!

— Las’ c-avem timp. Fraierii îs duşi în petrecere la neamuri. Se întoarse totuşi către locotenent: Start, Grasule! Dăm drumul la strung.

— Un-de? întrebă desfăcut Azimioară, strângând în palma transpirată minerul trusei.

— Dincolo. Cutioara e cu şmecherie, nu ţine şperaclu’.

Locotenentul privi derutat prin biroul lui Dăneţ, de parcă s-ar fi aşteptat să-l găsească acolo, în jilţul incomod, învârtind distrat globul pământesc de pe masă. Pipăi casa de fier, un Wertheim verde, tip vechi cu cifru şi trase de mâner în speranţa nebună că l-ar putea găsi deschis.

— Ai căpiat? Încalţă mănuşile, şuieră Grecu.

— Le-am uitat…

Blondul le aruncă pe ale lui, mârâind înfundat:

— Tâmpit!

Locotenentul le puse şi începu să încerce cifrele discului la întâmplare. Habar n-avea cum funcţiona. Ştia doar din lecturi sau filme că trebuia să-şi lipească urechea de peretele de oţel, până va înregistra Dumnezeu ştie ce vibraţii, pe care s-ar putea însă să nu le prindă niciodată.

Grecu se plimba prin încăpere scăpând observaţii sarcastice pe marginea fotografiilor de familie: maiorul în uniformă, soţia, copiii.

Azimioară simula spaima:

— V-aţi dilit?! Aici v-aţi găsit să daţi gaură?

Grecu şuieră:

— Mucles! Ştie patronu’ ce face.

— Gâdilăm laba presarului. Sunteţi nebuni!

Închise trusa, îndreptându-se ostentativ spre uşă:

— Eu mă topesc.

Mucenicul îşi arătă stiletul fără să spună un cuvânt. Locotenentul rămase câteva clipe cu ochii pe lama subţire.

— E clar! Şi se întoarse: O fi având gagiul vreo comoară.

Grecu rânji:

— Mare tolomac! Auzi, comoară! Hârtioare, băieţaş!

Spânaticul îl privi iute şi blondul amuţi. Locotenentul se apucă de treabă. Aştepta o minune simulând o activitate concentrată în timp ce sudoarea îi şiroia pe faţă: forma toate numerele de telefon ce-i treceau prin minte.

Blondul se opri în dreptul lui.

— Cum stai?

— Bine, mersi!

— Freci drăcia aia de trei minute.

— Nu-ş’ ce naiba are!

Grecu îl ironiza:

— O fi vreun tip nou…

— Dacă le ştii pe toate, deschide-o tu!

Îşi lipi din nou urechea de safe, încercând orificiile discului.

— Ce se aude?

— E ceva care nu-mi place. Un zumzăit…

— Şi-o fi închis gagiul albinele în safe, râse blondul. Du-te, mă, d-aci, că eşti fraier rău.

— Isprăveşte că te pocnesc! se întoarse Azimioară, ştergându-şi faţa cu mâneca.

Mucenicul se ivi în pragul odăii.

— Aţi terminat?

— Pe dracu’! făcu Grecu. Prostul ăsta o fi deschis niscai conserve şi ne-a aiurit că-i vreun isteţ. Mare minune să nu ne prindă aici.

— Spune-i să tacă, strigă ameninţător locotenentul.

Mucenicul scoase cuţitul.

— Grasule, îţi mai dau exact cinci minute. Cu cinci care au trecut, fac zece. Destul pentru rabla asta.

Azimioară îşi încrucişa mâinile pe piept.

— Şi dacă n-o deschid?

Grecu rânji:

— Ai să deschizi porţile raiului…

Locotenentul tresări. Dăduse cu ochii de o litografie cu Horia, Cloşca şi Crişan. Îşi aminti de pasiunea maiorului pentru istorie, pasiune generată de un anume patriotism specific ardelenesc. Dăneţ cunoştea în amănunt vieţile marilor personalităţi istorice, desfăşura pe localităţi şi sate evoluţia unei răscoale ori revoluţii.

Azimioară nu reţinea în ce împrejurări maiorul îi mărturisise că nevastă-sa nu are memoria cifrelor. Cunoştea doar data de naştere a copiilor, numărul de telefon – „îl avem de douăzeci de ani, înţelegi!“ – şi cifrul de la safe pentru că reprezenta o dată istorică importantă. Nu specificase însă care.

Îşi privi ceasul. Încă patru minute. Prin minte îi defilau vertiginos, parcă scrise cu creta pe o tablă neagră, date istorice. Mâinile manevrau rapid discul. Prinse cu coada ochiului mina încântată a blondului: „L-am pus pe jeratec! Leneş al naibii Grasu!“

„1395 – Rovine. Nu! 1601 – Moartea lui Mihai Viteazul. Degeaba! 1437 – Bobâlna. Nici asta! 1504 – Doja. Nu! 1787 – Horia, Cloşca şi Crişan. Nu, nu şi iar nu!“

O picătură de sudoare îi căzu în ochi. Continuă. Aproape că nu mai nimerea cavităţile discului. „1848 – Nu! Tudor Vladimirescu –1821. Nici asta! Dumnezeule, care o fi data aia importantă? Unirea Principatelor – 1859. Poate Independenţa – 1877“. Cubul de oţel continua să reziste. „Doamne! cum nu mi-a trecut prin minte? 1918 – Unirea Transilvaniei!“

Clinchetul, clinchetul izbăvitor se auzi. Trase uşor de mâner, şi uşa se dădu la o parte. Se sprijini de fereastră,

gâfâind. În spate, Grecu răsuflă uşurat. Îşi vârî mâinile până la coate în interiorul casei de bani.

Azimioară îl urmărea înnebunit. Dacă Dăneţ păstra totuşi acasă acte în legătură cu serviciul? Nu piese de dosar desigur, nici documente în original, dar poate note, observaţii personale. Maiorul era conştiincios şi meticulos. Se lăuda totdeauna subalternilor că munca lui nu se isprăveşte la serviciu, ci continuă, uneori poate mai istovitoare, la el acasă, pe stradă, indiferent unde. Grecu răsfoia hârtiile înjurând printre dinţi. Diplome de ale copiilor, scrisori de familie, acte de naştere, chitanţe.

— Ia uite, pentru ce ne încurcarăm…

Scoase apoi o cutie lucrată în os şi-i răsfiră conţinutul pe masă: Un ceas de argint, o verighetă, vreo două inele mai subţiri, trei coroane de aur, o cruciuliţă legată ou panglică albastră, rămasă de la vreun botez.

Le consulta, subţiindu-şi ochii cu dispreţ

— Ce facem cu mizeriile astea, Mucenicule? Le umflam?

— Rămân aci.

— Cred şi eu!

Dintr-o dată, Mucenicul sări ca ars şi ridică mâna, atrăgându-le atenţia. Se auzeau zgomote la intrare.

Locotenentul simţi că-l trec sudorile. Cineva încerca să intre şi nu nimerea broasca. Se gândi cu groază că ar putea fi maiorul întors inopinat acasă, nevastă-sa ori poate unul din copii.

Mucenicul se furişase lângă uşă, pregătindu-şi cuţitul. Azimioară luă hotărârea disperată să sară în ajutorul celui care se chinuia să deschidă. Grecu pândea de partea cealaltă a uşii, ţinând pregătită o piatră mare cu vine albăstrii, luată de pe biroul maiorului.

Locotenentul îşi făcu socoteala că trebuie imobilizat în primul rând Mucenicul. Făcu câţiva paşi spre el. Grecu şuieră cu furie mocnită:

— Ce-o fi păzind Jean, fir-ar osânza lui a dracului…

Mucenicul îi făcu semn să tacă, dar nu-şi desprinse o singură clipă ochii de la Azimioară.

Auziră apoi limpede cheia care căzu pe cimentul coridorului. Cineva o ridică gâfâind şi o voce răguşită, nesigură, comentă cu umor:

— Na, că iar am greşit apartamentul!

Blondul se desprinse de lângă zid şi înjură scuipând subţire într-o parte:

— Mama lui de beţivan!

Râse şi Azimioară uşurat. Mucenicul îl mai privea încă…

Capitolul XI

MOARTEA ŞTERGE URMELE

La prânz, Jean pregăti o omletă imensă cu cârnaţi, deschise o cutie cu pate de ficat şi la urmă trântise „uite aşa, de al dracului“, nişte clătite pe care Azimioară, gurmand, le califică drept excelente.

Se trezi după câteva ceasuri. Fredonând bine dispus, hoţul făcu cafele în care turnă un deget de rom. Locotenentul plescăi din limbă şi matahala comentă încântat:

— Ţi-am zis eu, Grasule, c-o să ne înţelegem de minune?

Pe la opt seara, îşi traseră trenciurile şi ieşiră.

— Asta-i obligaţia noastră, explică Jean. De două ori pe săptămână, trecem pe la sediu să primim instrucţiuni. Aşteptăm un ceas. Vine Cocoşatul, bine! Nu, salutărică şi pe data viitoare!

— Cine vă deschide?

— Are Grecu cheie.

„Sediul“, studioul original care-l intrigase pe locotenent se afla pe dealul Mitropoliei într-o casă stil, cu un felinar arab stins, agăţat deasupra porţii solide.

În cele din urmă, adresa fusese precizată coroborând informaţiile furnizate de Azimioară cu rezultatele activităţii operative ale locotenentului Moşoianu.

Fără să-şi facă iluzii, Dăneţ dispusese investigaţii discrete la Consiliul Popular şi la „Uniunea Artiştilor plastici“.

Locuinţa aparţinea într-adevăr unui pictor – Dumitru Ionescu – plecat din ţară pentru trei ani într-o călătorie de studii. În mod straniu, nimeni nu se interesa de locuinţă. Pictorul n-avea familie şi probabil nici prieteni. Ceea ce înlesnea şi mai mult vizitele bandei era faptul că apartamentul pictorului, singur pe palier, n-avea vecini.

Dăneţ zâmbea amar ori de câte ori îşi imagina ce „cap“ ar face Ionescu aflând ce se petrece în casa lui.

Le deschise Grecu, încercănat şi prost dispus. Jean băgă un cot în coastele lui Azimioară care rămăsese în urmă. Îl zărise pe Moşoianu camuflat în umbra unui copac.

Matahala comentă încet:

— Iar l-a tras în piept vreo fufă.

— Am ajuns, constată Grecu şi frână brusc.

— Poate-ţi spun acum ceva de dulce!

Jean chicoti:

— ’Ete al dracului, ce recepţie!

Înăuntru, Dudă, răsturnat pe un fotoliu, fuma sorbind dintr-un pahar cu coniac. Le aruncă o privire de superior şi indulgent dispreţ. Marina răsfoia plictisită un număr vechi din Paris-Match.

— Cine mai lipseşte? se interesă Jean.

— Ce, n-ai ochi? bombăni Grecu. Beleşte-i!

Matahala se supără:

— Uite, bă Grecule! Dacă ai găsit aseară prispa ocupată, sau ţi-a făcut cine ştiu eu fiţe, nu te lua acu’ de mine. Ce, vorbeşti cu Dudă?!

Dudă puse paharul jos şi se răţoi, pipăindu-şi coşurile.

— Adică cum vine chestia asta, Jeane? Adică ce, eu sunt prostul vostru?

— Da, asta eşti! Ai şi tu colţi?

Blondul făcu semn Marinei şi trecură alături, trântind uşa.

Dudă luă o poziţie ofensată.

— Las’ c-o să vedeţi voi! Cu căciula în mână o să veniţi la mine.

— Mă, tu ai înnebunit, ori te-ai pilit? Du-te şi plimbă măgarul, neică!

— Bine, bine, numai să nu-ţi pară rău.

Azimioară interveni cu blândeţe:

— Ce ai, Dudă?

— Fac ăştia pe zmeii. Când le-oi spune ceva, pe toţi îi bag în cofă. Uite aici, la degetul mic îi am.

— Şi cum ne bagi tu în cofă, amărâtule? se interesă Jean.

— Uite, aşa bine, şi Dudă arătă cu mâinile. Acum ai înţeles? Pe toţi vă bag, în frunte cu ăla frumosul, de vă e împărat.

Matahala se ridică în picioare.

— Dezmeticeşte-te, bă, ţi s-a urât cu zilele?

Dudă sorbi o înghiţitură lungă.

— Să vedem, atunci, cine-i mai deştept. Eu sau voi!

Jean îl prinse de gulerul hainei.

— Du-te şi răcoreşte-te. Dacă te aude Mucenicul, te-ai ars.

— Numai să îndrăznească.

— Ăsta a intrat în anul morţii. Îi mâncăm coliva, Grasule!

Dudă îşi aprinse o ţigară.

— Ba să n-o mănânc eu cui ştiu…

— Ai grijă, aruncă locotenentul în treacăt, dumicatul e mare.

— O fi, da’ nici eu nu sunt fraier.

— Ca noi, ironiza Jean.

— Da, ca voi! Slugăriţi de atâta amar de vreme şi nici măcar nu ştiţi pe cine.

— Şi tu ştii!

— E bine?!?

— Nu e bine, Dudă, oftă Jean. Nu e bine deloc. Ai uitat de Parastas?

— Cine, prostul ăla?

— Oi fi tu vreun deştept, aşa-i? Se uită la Azimioară: Vezi cine mi-era feciorul Niculinei, coana Moaşă? N-ai zice!

Dudă se zborşi:

— Ascultă, bă, să nu te iei de mama!

* * *

Vladimir Tadeus aluneca pe lângă ziduri, umbră scurtă, diformă împiedicată în stâlpii de la marginea trotuarului.

Intră în cabina telefonică din capătul străzii. Lăsă jos teancul de ziare şi formă un număr. Aşteptă mult privind circumspect prin pereţii de sticlă. Degetele lungi cu falange nervoase lăsau amprente umede pe receptorul de ebonită.

Apoi fisa căzu înghiţită în puşculiţa aparatului. Şopti cu buzele lipite de microfon:

— Contramandaţi… Sunt filat.

* * *

De dincolo se auziră voci, o uşă trântită.

— Na, că v-a venit patronul. Face pe misteriosul şi vă aiureşte ca pe nişte sugaci. Intră pe o uşă, iese pe alta şi socoteala-i gata.

Jean îl luă de gât:

— Taci, că te tai eu!

Sufocat, celălalt îl înfruntă, şoptind:

— Hai, du-te şi mănâncă-i din palmă! Hai, ce mai stai?

Grecu intră urmat de Mucenic.

— Valea! Îi văzu pe cei doi încleştaţi. Ce aveţi?

Jean îi dădu drumul lui Dudă, care căzu vânăt la faţă în fotoliu.

— Socoteli d-ale noastre. Ce te bagi?

Mucenicul făcu o cruce mare, mormăind ceva. Blondul ridică din umeri şi începu să strângă nervos scrumierele murdare.

— Roiu’! Suntem filaţi…

— Ce?! se miră Jean.

— S-a închis dugheana. De azi încolo, nu mai călcăm pe aici!

Dudă se despărţi de Azimioară şi Jean, fără să spună o vorbă.

Cei doi coborau Dealul Mitropoliei. În vale, luminile din Sfântul Gheorghe îşi pierduseră strălucirea. Supravieţuiau nimburi mizerabile într-o masă de ceaţă gelatinoasă, aderentă ca un scutec ud.

Azimioară îşi ridică gulerul hainei.

— Ce avea ăla?

— Naiba să-l ia, mormăi Jean, privind mereu în spate. E păcat de tinereţile lui.

— Eu zic că face pe nebunu’!

— Nu. A prins un pont, dar n-a învăţat să-şi ţină gura. Oftă, strângându-l de braţ. Nu-mi place deloc chestia cu sediul… Dacă s-au pus pe capul nostru, până la urmă tot ne înşfacă… Ce zici, luăm una mică?

Băură rom într-o cârciumioară. Geamurile erau opace, năclăite de răsuflările fierbinţi.

La o masă, o pereche de ţărani îşi consumau litruţa de vin.

Locotenentul îşi zise că trebuie să comunice neapărat cu Dăneţ. Dudă ştia ceva…

* * *

Calea Rahovei unduia lungă, cu sinuozităţi de şarpe, care urcă la deal. Un vânt rece aluneca pe lângă muşcatele groase, zgâite în spatele ferestrelor. Cu mâinile agăţate de cordonul trenciului, Dudă fluiera printre dinţi; un x prelungit, ori poate mai multe x-uri, care, împreunate, însăilau o melodie deprinsă cândva într-un bar.

Frizerul, „La Gicu facem ondulaţiuni permanente Wella“ şi urma o reclamă, un cap de cretină, o frumuseţe contemporană cu a Ritei Hayworth, îl salută ducându-şi

degetul la un cozoroc imaginar. Îşi închidea magherniţa, trăgând cu zgomot obloanele de tablă ondulată.

Dudă îi strânse mâna, apoi dădu colţul, înjurând o femeie de la etaj care scutura faţa de masă. Când ajunse acasă – două odăi şi un oficiu unde locuia singur – privi cu atenţie în jur.

Pe masă rămăsese din ajun o cutie de sardine desfăcută, nişte brânza şi un rest de pâine.

Trecu în prima odaie, fostul „salon“ al maică-si. Pe perete, o carpetă pluşată de un albastru electric cândva, acum roasă de molii. Un paşă împopoţonat cu ighemonicon răpea o fecioară blondă, toată nuri şi dantele. Aici, în spatele covorului, îşi ţinea Dudă banii. Se apropie de fereastră, verificând oblonul de lemn, apoi îşi deşertă buzunarele pe masă. Întârzie cu voluptate, sortând bancnotele şi aranjându-le pe aceeaşi parte. Opri câteva băgându-le înapoi în buzunar, apoi se răzgândi si le adăugă la teanc, reţinând doar ceva mărunţiş. Ridică un colţ al carpetei, dizlocă o cărămidă şi-şi înfundă mâna în gaură până la cot. Ezită o clipă tentat să scoată totul afară şi să numere încă o dată, numai aşa, din plăcerea de a mângâia hârtiile moi umezite.

Îi era somn, închise tainiţa, aranja franjurile covorului şi intră în cealaltă odaie. Patul dublu, cu tăblii scorojite, era răvăşit.

Simţi o mână uşoară pe umăr şi scoase un strigăt, ca înjunghiat. Se întoarse fulgerător. Mucenicul strângea cuţitul în mână.

— Fii supus, Dudă!

Îl privea decolorat, tern, abstract. Nu-i suportase niciodată privirea imaterială, înspăimântătoare tocmai prin obiectivitatea ei indescifrabilă.

— Ce vrei?

— Supus, Dudă! Am poruncă să te judec.

— De ce? Ai înnebunit?

Celălalt stătea în mijlocul odăii, cu picioarele uşor relaxate din genunchi. Chipul livid prindea în lumina slabă nuanţe verzui.

— Te-ai fălit că-l poţi mântui pe Cocoşat.

— Nu m-am lăudat, Mucenicule. Cine ştie ce-oi fi trăncănit, eram beat. Uite, să spună Jean…

— Spovedeşte-te!

Dudă ţipă isteric:

— Nu-s vinovat, Mucenicule! Nu-s vinovat. Acum ştiu, m-a turnat Grasul. El m-a turnat. O să vă toarne pe toţi.

Ochii decoloraţi străluciră. Chipul Mucenicului, transfigurat, căută prin tavan cerul.

— N-am teamă. Iuda… Iuda va pătimi.

Crezându-l neatent, Dudă se aruncă. Agil Mucenicul sări într-o parte şi-l lovi scurt, făcându-l să-şi piardă răsuflarea.

— Te grăbeşti să mori, Dudă!

— Să mor? De ce să mor? Ce v-am făcut?

— Vorbeşte!

— Ce să vorbesc?

— Mărturiseşte-te! L-ai pândit pe Cocoşat.

— Nu l-am pândit.

— Minţi, Dudă! E păcat să mori împovărat de minciună. Spuse în şoaptă cu o voce mângâietoare: Ai căutat chipul domnului cel adevărat şi nu ţi-a fost teamă că o să-ţi ardă ochii. E adevărat, Dudă?

Mângâie cu degetele fine descărnate muchia şişului.

— Mucenicule, ţipă Dudă, am bani. Uite aici, în odaie, am o grămadă de bani. Facem jumătate. Ba nu, ţi-i dau ţie pe toţi. Lasă-mă să fug! N-o să ţi se întâmple nimic, Mucenicule! Zici că nu m-ai găsit acasă.

— Nu mă ispiti, Dudă. Ţine-ţi talerii! Ce ştii despre Cocoşat?

— Nimic, îţi jur! L-am văzut… mi s-a părut că-l văd intrând undeva. Dar nu era el. Nu, nu era. Alt om, fără…

— Cu cine ai vorbit?

Dudă îşi încruntă sprâncenele, o dungă neagră peste ochii întunecaţi sclipind de furie.

Izbucni:

— Cu toţi am vorbit! E bine?! Cu toţi! Cu Grecu, cu Jean, cu Marina, cu Grasu! Un firicel de salivă i se prelingea pe la colţul buzelor: Aşa! Să vedem ce-o să faceţi! O să-i omorâţi pe toţi?!

Mucenicul îl privi lung.

— În genunchi, Dudă!

— De ce?

— În genunchi!

Dudă începu să plângă. Lacrimile se rostogoleau, ocolind coşurile vinete.

— Iartă-mă, Mucenicule, iartă-mă…

— În genunchi!

Dudă îşi dădu drumul ţeapăn pe duşumeaua putredă. Scânci:

— Iartă-mă, Mucenicule!

Spânaticul, cu o expresie de extaz, îl privi ca dintr-o altă lume. Şopti ciudat, cu o voce gâtuită de plăcere, de o plăcere senzuală:

— Închină-te!

Dudă îşi lăsă pleoapele peste privirea neagră. Şifonierul scrâşni lung.

Mucenicul tresări şi aruncă o privire circumspectă spre uşa care se deschidea singură. În aceeaşi clipă, Dudă se aruncă înainte, lovindu-l cu capul în stomac. Spânaticul, luat prin surprindere, se prăbuşi. Dudă sări peste el şi începu să-l izbească cu capul de duşumea.

— Ai vrut să mă tai, jigodie! Na, mai taie-mă!

Lovi până simţi trupul Mucenicului moale. Închisese ochii, dar ca şi cum pleoapele ar fi fost prea scurte, un tiv din albul corneei rămase descoperit.

Obosit, Dudă se ridică şi-l izbi cu bocancul în coaste. Celălalt scoase un geamăt slab. Dudă rânji şi se apropie de masă, turnându-şi cu mâini nesigure un pahar cu apă. Îl

duse la buze şi bău până la ultima picătură, dându-şi capul pe spate. Brusc, lăsă paharul să-i cadă din mână şi-şi prinse pântecele în palme. Nu reuşi să scoată cuţitul şi se prăvăli pe duşumea.

Auzi râsul Mucenicului, hohote sacadate, demenţiale care se pierdeau într-un ecou prelung.

* * *

Dăneţ ieşi din biroul său cu un aer preocupat. Pop îl aştepta, privindu-şi ceasul. Dădea nervos din picior. Pantalonul ridicat ca să nu facă genunchi lăsa să se vadă ciorapul de mătase bleumarin, cu dungi fine, cenuşii. Fără să vrea, maiorul îşi privi propria încălţăminte. Din box şi cu blacheuri judicios plasate pe partea exterioară, acolo unde călca.

— Ce facem? întrebă Sebastian Pop ridicându-se. E târziu.

— Te aşteaptă Angela?

— Nu ştiu ce ai cu Angela, ea ţine foarte mult la tine.

— N-am nimic, măi băiete, şi-l bătu afectuos pe umăr. Am întrebat aşa, într-o doară.

— Ca şi cum eu n-aş avea treabă. Peste o săptămână trebuie să predau lucrarea şi n-am scris nici zece pagini.

— Ştiu, Stena. Mi-a spus-o şi Angela de câteva ori.

Râseră amândoi.

Maşina aştepta peste drum.

— Calea Rahovei, Fănică, dispuse maiorul aşezându-se mai bine pe canapea.

Expertul se răsuci:

— Ce-i asta? Nu mergem la muzeu?

Maiorul explică pe îndelete, aprinzându-şi o ţigară.

— Am primit un telefon. Cineva a fost asasinat. Trebuie să trec întâi pe acolo. E o simplă formalitate care va dura zece,

maximum cinsprezece minute. După aceea mergem la Holban. De fapt, deschid expoziţia după ora nouă.

— Crimă! O crimă spui? Ştii bine că am oroare de chestiile astea. Morgă, cadavre, autopsii… Aici ţi-ai găsit să mă duci?

— O să mă aştepţi în maşină. Nu fi muiere, ce Dumnezeu!

Locuinţa lui Dudă era înconjurată de vecini şi gură cască. Domnul Nicu, frizerul, repeta pentru a suta oară că a fost ultima persoană care salutase victima cu o seară înainte. Îşi arăta palma pe o parte şi pe alta. „Cu mâna asta, domnule, mi-am luat rămas bun. Parcă am avut o presimţire.“

Oamenii priveau laba păroasă şi clătinau din cap. Comentariile filosofice nu lipseau:

„Ce ţi-e viaţa, maică!“, „Cum i se duse aţa de pe mosorel…“

Femeile îşi strângeau înfiorate copiii pe lângă poale, căscau ochi avizi şi-şi făceau cruce.

Maiorul coborî plictisit.

— Ăştia ne strică toate rosturile. I-am spus de o mie de ori lui Enache că mă enervează asistenţa. Se adresă expertului: Ce faci, rămâi aici?

— Evident! Te rog, nu întârzia mult.

Sergentul major Enache îi ieşi înainte, confundându-se în scuze.

— A fost imposibil să-i îndepărtăm, tovarăşe maior. Nu te poţi înţelege cu ei. Când am sosit, mustea curtea.

— Au umblat şi prin casă?

— Nimeni, în afară de Beloiu Ana.

— Cine-i asta?

— Verişoara victimei. E vânzătoare la Alimentara din colţ. În fiecare dimineaţă îi aduce laptele. Ea l-a găsit.

Femeia, uscăţivă, cu braţe lungi ca de păianjen, stătea lângă o boccea în care adunase boarfele mai de soi ale răposatului.

— Unde e? se interesă maiorul.

Enache îl conduse în odaia alăturată. Dudă zăcea pe spate. Îşi strângea încă pântecele cu mâinile. Balta de sânge se confunda cu cafeniul duşumelelor.

Dăneţ salută medicul legist, strânse mâna cordial procurorului Ştefănescu.

— Ce s-aude?

De fapt, întrebarea se adresa medicului, dar, cum acesta nu vorbea decât solicitat direct, îşi deschise trusa, consultându-i cu interes conţinutul.

— Mă întrebam de ce întârzii, spuse procurorul.

— Continuaţi! Am o chestiune urgentă. Peste o jumătate de ceas mă întorc.

Ieşi urmat de Enache care îi atrase atenţia asupra carpetei agăţate pe perete.

— Ce-i acolo?

Sergentul ridică colţul covorului.

— O ascunzătoare în zid.

Băgă mâna înăuntru şi scoase un teanc de bancnote.

— Cât?

— Peste 14 000.

— Interesant! I-ai spus lui Ştefănescu?

Sergentul major îşi lăsă ochii în jos.

— Încă nu. V-am aşteptat pe dumneavoastră.

Dăneţ se încruntă.

— Iarăşi?

Enache era unul din puţinii subalterni care ţinea efectiv la maior. Originar din Sighetul Marmaţiei, gusta genul lui Dăneţ, căruia îi trecea suma însuşirilor şi defectelor la rubrica „dintr-o bucată“.

Maiorul îi aprecia devotamentul, dar nu putea fi de acord cu excesele sergentului, care de dragul lui, făcea separaţie între interesele miliţiei şi ale procuraturii ca între două instituţii distincte din punctul de vedere al sensului şi ţelului major.

În oficiu, văzu haina lui Dudă spânzurată de un scaun. Scotoci prin buzunare şi scoase un portmoneu uzat, din

plastic. Îl deşertă pe masă: ceva mărunţiş în hârtie, fotografia unei fete cârne, cu dedicaţie agramată. *O pedică în calea uitări! Priveşte copea, aminteşteţ-i originalu. Nutzy – Strada Armoniei nr. 3, sectorul 5*. Într-o despărţitură camuflată, găsi buletinul cu scoarţe jerpelite, pătate de grăsime:

„Răpeau Valentin, născut la Bucureşti, 18 ianuarie…“

Răsfoi din obişnuinţă paginile, căutând evidenţa eventualelor mutaţii. Nu găsi nimic, afară de un număr de telefon, grifonat în fugă, în subsolul coperţii interioare. Şi-l notă pe cutia de chibrituri şi ieşi.

* * *

Femeia îşi strânse zgribulită pardesiul în jurul genunchilor. Pe marginea apei, salcia îşi clătea cu zgomot crengile, ca nişte frânghii subţiri. O cioară croncăni undeva, foarte aproape. Câteva picături de apă căzură pe obrazul palid cu ochi imenşi şi femeia se înfiora. Se gândi la aripile negre, ude… Îi păru dintr-o dată rău că a venit. Noaptea… Herăstrăul pustiu… Îşi prinse o şuviţă rebelă sub bereta roşie. Tuşi ca să se audă. Voia zgomot, zgomot citadin… Roţi de maşini pe asfaltul ud, claxoane, glasuri, mai ales glasuri…

Inima i se strânse. Ce era asta? Gândul se zvârcoli şi femeia sări în picioare. Îi era teamă! Se îndreptă spre ieşirea din parc. Merse repede, din ce în ce mai repede, apoi aproape fără să-şi dea seama, începu să alerge.

Văzu târziu silueta desprinsă din colţul aleii. Se opri, strângându-şi cu degetele crispate, pardesiul în jurul gâtului. Omul înainta încet. Un zâmbet îi aluneca pe faţă.

— N-ai vrut să mă aştepţi?

— E târziu…

— Am spus ora 11. E 11 şi cinci.

— Poate. Am avut impresia că stau de ceasuri întregi. Ce idee să mă chemi aici! îşi scuturǎ umerii. Data viitoare…

— Nu există data viitoare.

— Nu înţeleg, Mucenicule! Se agăţă de mâneca bărbatului. Ce s-a întâmplat?

— Pentru tine nu mai există data viitoare. Adăugă cu blândeţe: Asta trebuia să-ţi comunic.

— Şi de aia m-aţi chemat pe o vreme mizerabilă la capătul Bucureştiului? Nu puteai să mi-o spui la telefon?

Mucenicul îşi trecu degetele peste fruntea femeii, care se dădu înapoi cu repulsie necamuflată.

— Ai venit aici pentru că trebuie să mori, fetiţo.

— De ce să mor? gemu femeia. Apoi geamătul se transformă într-un ţipăt isteric: De ce să mor?!

— I-au luat urma lui Dudă. Şi el a murit.

— Ce-mi pasă?

— Prin el au dat de tine. Ţi-au găsit numărul de telefon.

— Şi care-i vina mea? Care-i vina mea, nemernicilor? Ucigaşilor! Care-i vina mea?

— Niciuna, Marina. Nepătrunse sunt căile Domnului!

— Idiotule, cine-i Domnul? Cocoşatul?

Mucenicul se închină.

— Nu huli! Închină-te! Dudă ţi-a spus care-i adevărata faţă a Bătrânului.

— Nu!

Marina se întoarse brusc şi o rupse la fugă. Urlă din toate puterile:

— Ajutor…

Strigătul i se opri dureros la mijlocul pieptului.

Mâini reci, puternice îi căutau gâtul. Simţi tot sângele năvălindu-i în cap. Încercă să se zbată, să scape din încleştare. Parcă toată viaţa se strânsese în grumazul alb. O perdea neagră se lăsă peste ochii imenşi şi căzu în genunchi sub cerul scund, greu de apă ca un burete saturat.

Mucenicul se răsuci pe călcâie. Se auzeau paşi. Cineva alerga. Recunoscu silueta… Abandonă femeia dispărând în întunericul parcului.

Moşoianu îngenunche lângă Marina. O şuviţă de păr udă îi acoperea obrazul, ferindu-l de ploaie…

* * *

Se trezi ducându-şi reflex mâna la gât. Ţesutul zvâcni dureros. Ochii oblici căutară tavanul alb apoi pereţii goi, aparatul complicat cu ţevi de cauciuc roşu şi baloane de sticlă.

Cineva îi mârigâie fruntea:

— Fii liniştită. Dormi…

Marina zâmbi.

* * *

Rezerva era luminoasă, cu perdele vesele şi câteva elemente de mobilier abdicând prin linia ceva mai fantezistă de la austeritatea deprimantă a sălilor de spital. Pe noptieră se aflau nişte portocale şi un vas cu garoafe roşii.

— Tata… explică Marina suspinând imperceptibil.

Dăneţ o cercetă cu luare aminte. Rămase surprins de frumuseţea ochilor albaştri implântaţi pieziş pe faţa palidă, uşor triunghiulară. Părul despletit îi camufla bandajul din jurul gâtului. Părea o convalescentă fragilă, încă neputincioasă şi maiorul îşi zise că era probabil cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse în viaţa lui.

— Vă aşteptam, spuse Marina. Ştiam că o să veniţi.

Întinse mâna după pachetul de ţigări.

— Ai voie?

— De ce nu?

Maiorul zâmbi. Pusese întrebarea reflex în virtutea unui automatism conjugal. Nevastă-sa, indiferent de natura indispoziţiei îi suprima în primul rând tutunul. Îi întinse scrumiera:

— Nu prea sportiv colegul dumitale… Cât pe-aci…

— Mucenicul! scrâşni Marina. Ochii i se întunecară pierzându-şi culoarea. Sunt prima victimă pe care o ratează. Aţi intervenit în timp util. Făcu o mică pauză: Cui trebuie să-i mulţumesc? Dumneavoastră?

— Nu. Colaboratorului meu. Şi când te gândeşti, continuă Dăneţ nostalgic, că ai depus atâtea diligenţe pentru a-l deruta… Trei troleibuze şi un taxi, traseu contorsionat prin Parcul Herăstrău, trenci negru, aleea cea mai întunecoasă… Mă întreb cum de nu te-a pus pe gânduri locul întâlnirii.

— Nu mă ştiam vinovată. Şi apoi, am fost obişnuiţi să nu ne surprindă nimic. Dispoziţiilor celor mai năstruşnice le găseam în cele din urmă justificarea. Asta ne-a dat tuturor o încredere oarbă, încrederea pe care fatal ţi-o inspiră omul capabil să vadă mai departe decât tine. Asta pentru cei ce gândeau… Grecu, Mucenicu… Deşi nici azi nu ştiu ce să cred despre omul ăsta… Gândeşte cu adevărat sau e vorba doar despre o viclenie, însuşirea primară a fiarei care avertizată de instinct, reuşeşte să scape. Scapă întotdeauna.

— De aceea probabil nu m-ai întrebat dacă am izbutit să punem mâna pe el.

Marina îşi alungă părul de pe obraz:

— Sunt convinsă că a scăpat. Ţineţi minte ce vă spun: omul acesta va pieri într-un singur fel: de mâna Cocoşatului.

— Sună a superstiţie…

— Nu, nu e superstiţie. Nu-l cunoaşteţi. Este ultimul om pe care aş fi vrut să mi-l fac duşman. Dar Cocoşatul e idolul lui. Nu ştiu cum a reuşit să-l câştige.

— Şantaj?

Femeia clătină din cap:

— Mucenicului nu-i e teamă de el. E altceva. I-a inspirat un soi de fanatism. Când intră Cocoşatul, făcând abstracţie de toată regia aceea ieftină – penumbră, ochelari etc., dar în fond eficace pentru că nimeni nu a reuşit să-i reţină trăsăturile – Mucenicul cade în transă. O transă dinamică dacă puteţi să mă înţelegeţi. Atent e întotdeauna, dar în prezenţa Bătrânului încerci senzaţia că-şi consumă la maximum capacitatea de concentrare. Îl simţi cu mâna pe cuţit, gata să sară la cea mai mică mişcare a noastră. E convingere oarbă în ce face. Mucenicul nu e un constrâns şi nici un mercenar.

— Da…

Dăneţ îşi aruncă ochii pe fereastră. În parc, o soră plimba un bolnav culcat în cărucior. Capul îi luneca la stânga şi la dreapta, fără stabilitate pe gâtul subţire ca un lujer.

— De ce crezi c-au vrut să te omoare?

Femeia îşi cuprinse înfrigurată braţele.

— Nu-mi dau seama. Tuturor ne era teamă de trădare. Ştiam ce ne aşteaptă după aceea… Mai ştiam că Bătrânul ţine la pielea lui, că mâna Mucenicului operează sigur.

— Astfel ţi-ai motivat şi moartea lui Pleşa?

— Pe-aici.

— Probabil vi s-a dat o explicaţie oarecare.

— Niciuna. Măsurile radicale aveau dublu efect: pe de-o parte ne înfricoşau, pecetluindu-ne buzele, pe de alta ne generau un curios sentiment de linişte. Soarta noastră este strâns legată de a Cocoşatului. Cade el, cădem şi noi. Iar când ai de-a face cu dobitoci ca Dudă, ori ca Jean – deşi e cel mai cumsecade dintre toţi – fanteziile pe cont propriu sunt hazardante.

— Şi totuşi, ceva i-a determinat la o măsură extremă în ce te priveşte. Ai greşit undeva. Poate te-ai arătat prea curioasă, o aluzie, o vorbă scăpată…

Marina se ridică în capul oaselor:

— Nimic din toate acestea. Mucenicul pretindea că mi-ar fi spus Dudă cine-i Bătrânul. Nu mi-a spus. Nu ştiu cine e Cocoşatul, ce face, unde locuieşte. Nici unul dintre noi nu ştie. Asta e culmea! Admiţând că la un moment dat, aş fi vrut să-l trădez, aş fi fost incapabilă să vă ofer un singur amănunt util. Aşa cum se întâmplă acum. Ochii duri sclipiră ca oţelul: Puteţi să mă credeţi! Aş da zece ani din viaţă ca să le-o plătesc.

Dăneţ râse liniştit.

— Deci acum eşti vindicativă, nu docilă. Încercam să-mi explic conduita dumitale. Ca să fiu sincer, nu mă aşteptam la atâta bunăvoinţă.

— Nu le mai sunt datoare nimic, spuse rece Marina. Nu ignor ce mă aşteaptă, dar m-aş sufoca dacă n-aş încerca măcar să le-o plătesc. Alaltăieri, n-aş fi conceput trădarea, vânzarea. Mă aventurasem într-o cursă cu şansa, în care înţelegeam să mă feresc… în sfârşit, la modul simbolic, de dumneavoastră, de ghinion, dar nu de coechipieri.

— Eşti un copil. Cum ai putut miza pe corectitudinea unor astfel de oameni? Însăşi premisa de la care ai plecat este falsă.

— Nu sunt o sentimentală, domnule maior, deci nu m-aşteptam să mă iubească. În orice afacere, cei care stau de aceeaşi parte a baricadei îşi datorează nu sentimente, ci colaborare corectă. Altfel combinaţia cade. Şi mai e ceva. Când… când am intrat în bandă, crima nu era preconizată ca metodă de lucru ci doar ca sancţiune binemeritată pentru membri. Mi s-a părut just.

—Ştii care este ţelul „major“ al… hai să-i zicem, asociaţiei? Te-au indus, desigur în eroare, insinua maiorul.

— Vă faceţi griji inutil. Ştiu. Furtul! răspunse Marina răspicat.

— Nu mi se pare suficient de demagogic. Mă aşteptam la un ideal mai mobilizant, care să te anime. Eşti un om cu calităţi.

O privi în fundul ochilor albaştri care îngustaţi păreau şi mai repeziţi spre tâmple.

— Nu e nevoie să recurgeţi la subterfugii pentru a mă determina să vorbesc. În fond vă interesează ce m-a făcut să aleg această potecă şi nu alta, această viaţă şi nu alta. Ştiţi cine a fost mama? Vestita Nina florăreasa. Era la vremea ei cea mai frumoasă ţigancă din Bucureşti. Vindea seara flori la Cercul Militar, la Continental şi în barurile de noapte: Chat Noir, Cio-Cio-San, Monte-Cristo. Tata păstrează în cufăr o fotografie de-a ei în exerciţiul funcţiunii: rochie plină de volane ca dansatoarele spaniole, galbeni în păr. Pe braţ ţine un paneraş graţios de răchită. Cu tata – ghebos – nu ştiu de ce s-a căsătorit. Ambiţii sociale probabil. În lumea ei, să fii cununată „cu acte“ însemna ceva. Poate pentru că avea şi oarecare stare – în fond o lustragerie modestă pe Moşilor. Dar, mă rog, se chema că e nevastă de negustor. Într-o zi, imediat după terminarea războiului, a dispărut.

— Ce înseamnă a dispărut?

Maiorul părea tulburat.

— Pur şi simplu a înghiţit-o pământul. Din martie 1945 nu s-a mai ştiut nimic despre ea. Eram un ghem pe-atunci, dar cei care îl cunosc pe tata spun că aproape înnebunise de durere. A cheltuit tot ce-a avut ca să-i dea de urmă. A căutat-o şi prin Crucea Roşie. Dar cei de acolo erau prea ocupaţi cu prizonierii şi cei dispăruţi în război ca să acorde atenţie unui amărât care umbla după nevastă-sa. S-au auzit diverse zvonuri. La un moment dat, un colonel care o ştia de pe vremea când vindea flori la Cercul Militar, a pretins că ar fi văzut-o la Paris într-un bar de noapte. Alţii au vorbit despre America, s-au brodat poveşti romantice… Astăzi, tata e convins că a murit. În fiecare an, pe trei martie, plăteşte o liturghie la biserică.

— Şi dumneata? şopti maiorul.

Marina ridică din umeri:

— Am terminat liceul la 18 ani. Bietul tata! Paznic, vânzător la un centru de răcoritoare, portar, a făcut sacrificii inimaginabile pentru a mă ţine la şcoală. Vroia să merg mai departe, la facultate. Dar eu mă săturasem. Mă săturasem să-mi sticlească ochii după o pereche de ciorapi, după o prăjitură. M-am căsătorit înainte de a fi împlinit 20 de ani. Râse: Gioni Nicolescu. Un escroc sentimental isteţ, ca toţi escrocii sentimentali. Pentru a pune mâna pe mine simulase prosperitatea cu mijloacele cele mai perverse. Mă plimba cu o maşină splendidă – un Buick alb – despre care abia după ce m-am măritat am aflat, că aparţinea unor prieteni. Băieţi înţelegători, au contribuit din răsputeri la crearea unei false aureole de bună stare. În prezenţa mea îi spuneau „domnule director“, tot de ochii mei au organizat o partidă cutremurătoare de cărţi la care Gioni a pierdut fără să clipească 9 000 lei. Am mers după aceea la Mon Jardin, iar eu nu încetam să mă mir. 9 000 de lei azvârliţi într-o seară, reprezentau în medie cam ce-ar fi putut câştiga tata într-un an. Dar astea le-am aflat mai târziu, când bărbatu-meu a început să mă folosească drept nadă şi unealtă în combinaţiile lui financiare. Am dus-o aşa câţiva ani, apoi ne-am despărţit de comun acord. La urma urmelor, dacă tot mă ţineam de matrapazlâcuri, era mai rentabil s-o fac pe cont propriu. Gioni a convenit că am dreptate. Bănuiesc că ochise altă fraieră. Am lucrat singură un timp, apoi a intervenit în viaţa mea Cocoşatul. Nu mi-a cerut mare lucru. Să acostez diverşi indivizi, să le intru în graţii. Plătea bine…

— În acest sens, declară maiorul oftând, Damian a fost victima dumitale.

— Cea mai generoasă şi cea mai candidă. Marina îşi muşca buzele arcuite cu tiv cărnos pe margini. De el mi-a părut realmente rău. Cunoşteam ora la care iese de la serviciu şi m-am aranjat să-i merg în faţă la vreo două sute de metri. Am intrat într-un magazin. Damian a venit după mine năuc… Tăcu un timp, apoi adăugă: N-am omorât pe nimeni…

— Ştiu, răspunse maiorul. Cocoşatul respectă diviziunea muncii… Cocoşatul… Te-ai întrebat desigur cine ar putea fi.

— Nu o singură dată, zâmbi Marina. Inutil. Azi, după aproape trei ani nu ştiu despre el mai mult decât în prima zi: un om de statură mijlocie, mai degrabă scund, cocoaşă, cam între două vârste…

— De ce te-ai oprit? Continuă!

O privea intens. Marina palidă, şopti:

— Ce să vă mai spun… Asta e tot.

— Nu e tot, declară maiorul calm. Te-ai gândit la cineva anume…

— Vi s-a părut.

— Nu mi s-a părut. Dăneţ abia îşi mişca buzele: Pentru prima oară te-ai gândit la cineva anume. La cine? O corelaţie firească… Tatăl dumitale suferă de aceeaşi infirmitate…

Ochii albaştri ai Marinei se întunecară şi maiorul avu senzaţia unor flăcări roşii care ţâşneau din pupilele dilatate.

Femeia ţipă:

— Vă înşelaţi! E absurd…

Uşa rezervei se deschise şi apăru medicul.

* * *

Dăneţ scoase din sertarul biroului revista găsită la Biblioteca Academiei. Studie cu lupa fotografia de pe prima pagină, apoi i-o întinse locotenentului:

— Mda… Reţine numele, Moşoianu: Erika Schäffer. Vei pleca chiar azi la Sibiu. Încearcă să dai peste vechi cunoştinţe, eventual neamuri, vorbeşte cu băieţii de la Miliţie. Îmi trebuiesc cât mai multe relaţii. Ia şi revista cu tine. O să ai nevoie…

* * *

Maiorul se foia agitat in cămaşa de noapte cu râuri. Imposibil să adoarmă. Deşteptătorul CFR, aşezat strategic pe noptieră, silabisea timpul cu ticăit metalic. Douăsprezece şi jumătate.

În celălalt pat, aşezat la o distanţă cuviincioasă, doamna Dăneţ, zâmbea în somn.

Ridică din umeri şi se aşează într-un peş.

„Hm! A naibii poveste! Pista Pleşa se sfârşea cu un cadavru. Descoperind a doua existenţă a Cocoşatului, Dudă moare. N-a mai apucat să facă mărturisiri. Marina cât pe aici să fie sacrificată. Cine urmează?“

Sări din pat, măsurând desculţ covorul aspru de iută.

— Grecu!

Trecu în birou şi, după o clipă de ezitare – era totuşi aproape ora unu –, formă numărul procurorului.

Îi răspunse imediat.

— Dormi, Ştefănescule? Auzind muzică de dans şi un râs cald, senzual, de femeie tânără, nu mai aşteptă răspunsul. Uite, pentru ce te-am deranjat. Lucrurile se precipită. Ceva îmi spune că în noaptea asta încă unul din bandă va fi lichidat. Bănuieşti cine?

Auzi şoapte, urmă o scurtă pauză, după care procurorul confirmă temerile maiorului.

— Ce-ar fi să-i facem o vizită? Acum, bineînţeles că acum. Dacă nu e deja prea târziu. Pentru el. Nu, stă aici aproape, pe Smârdan. Bine! Peste o jumătate de oră trec să te iau.

Închise, încercând să-şi imagineze ce se petrece la celălalt capăt al firului.

* * *

Cinci minute mai târziu, silueta subţire a Mucenicului dispărea într-o curte din strada Smârdan…

* * *

Grecu se trezi brusc cu o senzaţie acută de sete. Deschise gura de parcă limba umflată, uscată ca un căluş de vată, nu şi-ar mai fi găsit locul.

Pe masă, se profilau în întuneric siluete de sticle: ţuică, coniac, vermut. Nu reuşea să-şi amintească dacă rămăsese şi sifon. Apă… Trebuia traversat culoarul rece şi abia la capăt sub un oberlicht cu ochiul crăpat prin care frigul intra subţire, se afla o chiuvetă. O cană albastră, cu smalţul plesnit, era prinsă de robinet cu un lanţ.

Se zgribuli şi trase plapuma peste bărbie. Lângă el, femeia gemu. Umărul şi ceafa scăpaseră din şiretul cămăşii de noapte. Grecu privi linia fermă a spatelui pierdută sus, sub zulufii castanii. O simţi lângă el reală, vie şi recunoscător, îi strânse umărul în căuşul palmei.

Îşi trecu limba peste buzele crăpate. Nu mai rezista. Se scuă, şi înainta pe bâjbâite către masă, găsi sifonul şi duse avid clonţul de plumb la buze. Bău lung cu respiraţia tăiată. Se întoarse ameţit in pat.

Curios, nu-i mai era somn. Îşi adună mâinile sub ceafă, privind tavanul înalt. Lustra, amintire de la un chiriaş precedent, atârna strâmbă şi murdară. Cândva avusese nişte franjuri de mărgeluşe negre. O fată, nu-şi mai amintea cine, poate Nina, pedichiurista cu gâtul lung şi ochii bulbucaţi, de miel, ori poate zurlia de Irina, bruna subţire care se încăpăţâna să semene cu Gina Lollobrigida, le scosese, agăţându-le la poalele unei rochii.

Cică se purtau mărgele. Nebună!

Întinse braţele spre femeia care dormea greu. Ea, ea e altceva… Îşi aminti cum, întâlnindu-se odată cu Dudă, acesta rămăsese cu gura căscată. Nu mai văzuse aşa femeie. Ce-i drept, trântise atunci pe ea rochia galbenă, lucioasă şi în păr şi la braţe, doar drăcii cu sclipici. Îţi lua ochii!

Dudă… Se înfioră. Mort! Moartă şi Marina. Ce bucăţică! Cât i-a tras el clopotele şi degeaba! Mort şi tipul de la Muzeu.

Se săltă în coate biciuit de un gând. Ce însemna asta? Intraseră în lichidare? Cum de nu-i dăduse prin minte? O durere surdă îi prinse ceafa. Cine venea la rând? El? Jean? Dar de ce? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce? Ce era în capul Cocoşatului?

Se sculă din pat şi făcu câţiva paşi pe duşumeaua fără covor. Nu mai simţea frigul. Îşi aprinse o ţigară, aruncând chibritul undeva, la întâmplare.

„Ce e de făcut?“ Avu dintr-o dată impresia că tavanul cade, cade peste nişte pereţi mobili, care se apropie din ce în ce mai mult, prinzându-l în zid de piatră, ferecându-l ca pe o gânganie. Mişcă instinctiv braţele, căutând spaţiul.

Se învârtea prin odaie. În beznă, ţigara părea singură. O fărâmă de jăratic ţesând zigzaguri halucinante. Fumul greu se întindea acru în odaia rece.

Femeia se mişcă prin somn. Spuse cu voce împleticită:

— Iar fumezi noaptea! Ce naiba? N-am aer…

Ca un automat, Grecu deschise fereastra. Ploua mărunt. Curtea murdară mirosea a ud şi a gunoi. Gunoiul din containerele cilindrice care nu se vedeau din cauza beznei, dar pe care Grecu le ştia masate acolo, lângă gardul vechi, fără tencuială. Îşi încheie pijamaua subţire.

Observă târziu umbra celor doi.

„Sticleţii“ îi trecu brusc prin minte şi îşi auzi vâjâitul urechilor. Apoi o oboseală ciudată… Ca şi cum nu s-ar fi putut desprinde de fereastră…

— Fără gălăgie, Grecule, murmură maiorul Dăneţ.

În întuneric, lipit de containerele ude, Mucenicul băgă stiletul în buzunar.

Dispăru apoi în noapte.

* * *

Jean şterse grăsimea din tingire, cu un cocoloş de pâine, apoi merse la chiuvetă şi o spălă cu apă rece. Stropii rămaseră agăţaţi de tingirea unsuroasă ca nişte mărgeluşe mobile.

Se întinse căscând cu voluptate până îi trosniră fălcile, apoi se uită puţin descumpănit în jur.

„Pe unde o fi Grasu?“

Zări prin fereastra fără perdele primii fulgi de zăpadă. „Ia te uită! Vine iarna!“

Hoţul privi înduioşat godinul cu burlan lung, aproape roşu de încins ce era şi-şi frecă braţele cu satisfacţie. Iarna îşi aprecia bârlogul mai mult ca oricând. Ochii îi alunecară de-a lungul pereţilor, pe patul pufos, totdeauna curat înfăţat – ăsta era luxul lui – peste sacii cu provizii, la şuba îmblănită agăţată într-un cui.

Ce-i mai lipsea?

Astupă fereastra cu o pătură zdrenţuită. Nu se mai vedea decât o felie de noapte pe care fulgii de zăpadă mişunau ca nişte gândaci albi.

Se aruncă în pat, potrivindu-şi conul de lumină al veiozei improvizate pe o ladă. Scoase o carte groasă, ferfeniţă, o carte de chiromancie ilustrată: Mâini întoarse cu palma în sus, în care încâlceala liniilor era larg explicată.

Îndreptă abajurul de carton ars şi lumina îi căzu în palma asudată. Îl îngrozea linia vieţii întreruptă chiar la mijloc. Când voia să-şi stimuleze dispoziţia, or să nu şi-o strice, îşi consulta partea exterioară a podului palmei, căutând călătorii. Printr-un artificiu de logică, a călători mult însemna a trăi mult. Ori până acum nu călătorise deloc…

Cineva bătu în geam. Cinci ciocănituri scurte ca un semnal. Jean tresări. Grasu avea cheie. Aruncă repede o cârpă peste lampă, lăsând în odaie un întuneric incert. Nu se duse la fereastră, ci alunecă spre uşă. De undeva, de pe săliţă se vedea toată curtea. Când deschise, o siluetă

subţire se strecură ca o pisică pe lângă el, pătrunzând în odaie.

Luat pe neaşteptate, Jean rămase ţintuit locului, apoi se strâmbă:

— Tu ai bătut în geam?

— Eu!

Mucenicul îşi scoase bascul, scuturând zăpada pe duşumea.

— Vezi că-mi faci apă pe jos. Ridică cârpa de pe lampă. Ce s-a mai întâmplat?

Îl privea bănuitor pe sub sprâncene.

— Unde-i Grasu?

— Ştiu eu? Pe la vreo fufă.

Umplu două pahare cu rom şi-i întinse unul Mucenicului.

— Ia şi încălzeşte-te. Eşti vânăt ca o găină belită.

Mucenicul refuză cu un gest.

— Vine târziu?

— Habar n-am. Ai treabă cu el?

— Ce-ţi pasă?

Jean se înecă, roşu de furie. I-ar fi spus ceva Mucenicului, ceva cumplit şi ordinar, care să-l usture, dar reuşi să se stăpânească. „Cu ăsta nu e de glumit.“ Scăpă jos paharul şi tresări de parcă l-ar fi scăpat altcineva.

Spânaticul zâmbi ironic.

— Ţi-ai băut şi minţile, nefericitule!

Jean respiră adânc.

— Uite, Mucenicule, cum devine chestia! E bine să nu ne certăm. Şi ca să nu ne certăm, e bine să legi căţeaua. Şi mai bine ar fi s-o întinzi. Grasu nu-i acasă şi cu asta bună ziua. Scrie-mi la post-restant.

Mucenicul se sprijini de masă. Colţul buzelor îi tremura uşor. Ar fi părut altfel un chip de lut cu nuanţe vineţii.

— Cu tine am treabă!

— Păi zi aşa, ţâcă. Ce-ţi doreşte inimioara? Da’ mai repede, că mă trage la picioare.

— Nemernică viaţă ai dus, Jeane, constată celălalt abstract. Băutură, târfe, tâlhării. Ai făcut tu vreodată ceva bun, ceva pe placul Domnului?

— Am frecat parchetul cu glaspapir. Mucenicule, nu mă supăra!

— Ştii vreo rugăciune?

— „Du-mă acasă, măi tramvai!“

Îl luă de umeri şi-l împinse spre uşă.

— Văd că eşti prost dispus. Discutăm mâine.

Brusc îi dădu drumul. Văzuse cuţitul, cuţitul pe care îl cunoşteau toţi oamenii din bandă, cu mânerul de os, lama subţire, lungă şi flexibilă. Se dădu câţiva paşi înapoi şi pipăi la întâmplare, apucând un scaun de spetează.

— Lasă scaunul, Jeane. Erai mort demult dacă voiam.

— De… de ce?

— Închină-te!

Scaunul zbură prin aer, izbindu-se de perete.

— Închină-te!

Făcându-se că îngenunchează, Jean sări. Voia să-l prindă într-o luptă corp la corp. Dar celălalt se dădu înapoi. Ţinea cuţitul ridicat în sus, peste umăr, gata să-l arunce.

— Încă o mişcare şi eşti mort!

„Barem, să-mi vând scump pielea“, reflectă Jean. Ura îi schimonosea trăsăturile mici, înfundate în grăsime. Apucă şi trase cu toată puterea carpeta zdrenţuită, pe care stătea Mucenicul. Acesta sări şi cuţitul plecă spintecând cu foşnet uşor aerul. Jean se aruncă într-o parte, evitându-l. Se izbi însă greu cu capul de piciorul mesei. O ceaţă roşie, vâscoasă, îi împăienjeni privirea. Mucenicul pusese din nou mâna pe şiş. Matahala se simţi cuprinsă de o furie oarbă, dementă, pe care nici măcar frica de moarte nu reuşi s-o domolească. Ar fi dat orice, orice, libertatea şi chiar viaţa numai să strivească întâi ţeasta aceea palidă cu ochi goi.

Spânaticul ridică mina şi făcu cruce deasupra trupului uriaş, binecuvântându-l.

— Ce-aţi păţit, neică? Învăţaţi la catehism?

Azimioară se mira jovial în pragul uşii.

— Grasule, izbucni Jean, pune mâna pe el. Nu-l lăsa să scape. A vrut să mă omoare.

Locotenentul îşi rostogoli ochii de la unul la celălalt, părând că nu înţelege. De fapt, realiza că, încăpând pe mâinile lui, Jean îşi putea lua fără grijă adio de la cele pământeşti. Important era că împiedicase o crimă. Acum trebuia evitată răfuiala.

Spânaticul se apropie de uşă.

— Nu-l lăsa, Grasule, ţipă Jean, ridicându-se anevoie.

— Auzi, neică, cică să nu te las.

— Dă-te la o parte, scrâşni Mucenicul, repezindu-şi pumnul.

Locotenentul eschivă atenuând din şoc. Pumnul îi atinsese totuşi vârful bărbiei. Observă cuţitul şi apucă iute mâna spânaticului care îi trimise un genunchi în stomac. Azimioară nu slăbi strânsoarea şi celălalt scăpă şişul pe duşumea.

— Aha, rânji satisfăcut Jean. Acum să te judecăm noi, năpârcă, că Dumnezeu e mai blând!

Mucenicul viză din nou bărbia locotenentului, izbind cu capul. Azimioară îl lăsă să scape. Omul se înfundă în săliţa întunecată, apoi se auzi o uşă trântită.

Matahala, îngrijorată de starea locotenentului, îl apucă de braţ şi-l conduse până la pat. Umplu apoi un pahar cu alcool şi i-l duse la buze. Bolborosea cu duioşie:

— Frăţioare! Mi-ai scăpat viaţa, frăţioare…

Lacrimi de recunoştinţă îi curgeau iute pe la colţurile ochilor şi Azimioară îşi spuse că nu mai văzuse niciodată dâre atât de perfect paralele.

Îl bătu prieteneşte pe umăr şi, ridicându-se deschise fereastra larg. Făcu un semn aproape imperceptibil, a cărui semnificaţie, Dăneţ o înţelese.

* * *

Maiorul îşi frângea mâinile, măsurând enervat încăperea.

— Nu! Să nu-mi spui că şi-a strecurat informatori printre noi. Ar fi absurd! Sau că-mi supraveghează convorbirile telefonice. Să nu-mi spui asta!

Procurorul Ştefănescu, într-un costum superb, nu se gândea deloc să-l contrazică. Scoase pachetul de Kent alegându-şi cu grijă o ţigară.

Dăneţ îl privi dintr-o parte.

„Uite-l şi pe ăsta! Când era la Pătârloagele, la tat'su, fuma Naţionale…"

— Şi totuşi… începu Ştefănescu.

— Ştie fiecare mişcare a mea. Uneori stau şi mă întreb dacă nu cumva…

Rămase cu gura întredeschisă, clipind des, apoi spre surprinderea procurorului, se lăsă într-un genunchi, sprijinindu-şi palmele pe duşumea.

— Ce ai…

— Aşteaptă!

Maiorul ciocăni biroul, îşi plimbă degetele de-a lungul tăbliilor, insistând la încheieturi.

Intrigat, Ştefănescu se aplecă, întrebându-l cu toată seriozitatea:

— Nu te simţi bine?

— Aşteaptă, domnule!

Se ridică, ţinând în mână o ventuză mică de cauciuc în centrul căreia străluceau două mustăţi metalice.

— Priveşte!

Procuroul înţelese.

— Un microemiţător!

— Exact. Cineva l-a strecurat în lipsa mea, ori de faţă cu mine.

Îl scoase din funcţiune.

— Extraordinar! se miră procurorul.

— Îţi dai seama cu cine avem de-a face?

Priviră aparatul pe toate părţile.

— Evident, e de provenienţă străină, constată Ştefănescu.

— Tare m-aş mira să nu descopăr acasă unul identic. Dacă a avut curajul să-l instaleze aici…

— Cum naiba?!

— Foarte simplu. Stând pe scaunul de lângă birou, unde stai dumneata şi lăsând o clipă mâna în jos.

— Asta înseamnă că persoana e din anturajul nostru.

— Sau că cel puţin o dată mi-a făcut o vizită.

Se priviră lung, în tăcere.

După cum bănuise, maiorul descoperi cel de-al doilea microemiţător, instalat în locuinţa sa, foarte aproape de telefon.

Capitolul XII

O DUMINICĂ PLACIDĂ

Duminica era sumbră şi rece, cu străzi pustii.

Maiorul Dăneţ îşi bea cafeaua fierbinte, servită în ulcele groase de ceramică. Ştiindu-l singur (soţia şi copiii erau plecaţi la un botez în Ardeal), Sebastian Pop îl invitase să-şi petreacă duminica împreună. Iniţial refuzase. Ca toţi oamenii cu familie numeroasă, Dăneţ avea nostalgia liniştei. „Să scap măcar câteva zile de balamuc.“ Se gândise cu deliciu la o duminică agreabilă împărţită pe ore de lucru şi ore de lectură (de când începuse *Moartea unui preşedinte*?*)* fără urletul aparatului de radio, reclamat neîncetat de alt membru al familiei. La douăsprezece, De toate pentru toţi, la unu, Estrada duminicală, apoi Cine ştie câştigă, sau meciurile, ori Teatru scurt şi iar muzică şi nu se mai isprăvea.

Totuşi, când se trezise, ca întotdeauna la şase dimineaţa, şi dăduse o raită prin încăperile pustii, căutând din obişnuinţă cu degetul praful pe mobile, încercase un sentiment de stinghereală, de parcă ar fi îmbrăcat nişte haine străine. Bucătăria curată era rece, ostilă, fără familiarele oale, fumegând pe plită fierturi speciale, de sfârşit de săptămână, fără chipul şiret al doamnei Dăneţ în etern complot cu copiii contra asprimii lui.

Telefonul lui Sebastian venise ca o izbăvire. Ceea ce refuzase în ajun acceptă acum cu plăcere.

Făcură câteva partide de şah, pe urmă Angela aduse ţuică fiartă. Maiorul simţi cum alcoolul fierbinte, bine îndulcit şi dres cu mirodenii, i se strecura în vine. Expertul aduse din pivniţă un pepene verde murat.

Timpul trecu repede. Vorbiră despre una, despre alta, îşi amintiră zilele când mânau amândoi caii pe dealurile din Ghijeasa, de părinţii lor, oameni pe care necazurile îi făcuseră aprigi, fără zâmbet...

Pe la şase, Angela aşternu nişte tartine (zacusca sărată şi iute), urmărindu-i cu zâmbet blând.

Uşoara animozitate dintre cele două familii se crease demult. Soţia maiorului o calificase dintr-un bun început pe soţia lui Pop drept calică şi mironosiţă. Ospitalitatea abundentă era pentru doamna Dăneţ o axiomă care sta la temelia oricărei aprecieri. Angela, la rândul ei, o trata pe nevasta maiorului cu un zbârcit snob din nas, evitând orice comentariu.

Spre seară expertul se ridică şi schiţă câteva mişcări de gimnastică, dezmorţindu-şi braţele.

— Măi copii, am o propunere. Hai să mâncăm undeva, afară din oraş. Ce zici, Ţumpi?

— Cum vreţi voi. Avem mâncare în casă, dar o variaţie nu strică.

Maiorul o privi curios. Ideea îl încânta şi pe el. De când nu mai ieşise în oraş, aşa, ca să se distreze?

Expertul îşi îmbrăcă haina şi trecu la oglindă studiindu-şi obrazul cu mina aceea dezinvoltă pe care o încearcă în general oamenii în faţa oglinzii şi pe care nu o au niciodată şi nicăieri în altă parte.

— Mă duc să scot maşina din garaj, anunţă el. Ai timp să te îmbraci?

— Ştii bine că nu pierd vremea cu fleacuri, spuse Angela cu aerul modest „de mironosiţă“ care o scotea din sărite pe doamna Dăneţ.

Trecură totuşi trei sferturi de oră până când ieşi din dormitor, îmbrăcată în tailleur gris fer. Pulovărul şi un

turban mic, dintr-un lenaj verde, aduceau o notă de fantezie în ţinuta sobră.

„Orice s-ar zice, e o cucoană distinsă“, aprecie maiorul, realizând în acelaşi timp că femeii îi lipsea foarte puţin ca să fie cu adevărat frumoasă. „N-are strălucire, asta e!“

Bărbatu-său îi salută zgomotos intrarea.

— Eşti superbă, Ţumpi! şi îmbrăţişa cu efuziune silueta fragilă, care se apăra moale. Ce combinaţie magnifică! Cenuşă cu verde otravă!

Maiorul încercă aşa, fără nici o noimă, să-şi amintească de vreo rochie a nevesti-si, dar nu izbuti. Vedea doar chipul rotund, cu cârlionţi negri naturali, aşezat pe un trup abstract, fără elemente vestimentare concrete.

— Plecăm? făcu el.

— Un moment, spuse Angela. Să luăm ceva înainte, pentru apetit.

Scoase din vitrină nişte boluri mici şi aduse o sticlă cu etichetă nisipie: coniac Hennessy. Maiorul şi Pop se priviră surprinşi.

— Spune-mi, Ţumpi, sărbătorim ceva azi?

Femeia clătină din cap, râzând:

— N-am voie să fiu şi eu veselă?

Dăneţ decise că trebuia în orice caz să-şi revizuiască opinia despre Angela.

Urcară în maşină într-o dispoziţie excelentă. La volan, Sebastian întrebă:

— Încotro?

— Să propună Olimpiu. El e musafir.

Maiorul, care ar fi preferat ca pentru familia Pop să nu fie musafir, aprecie totuşi amabilitatea.

— Propuneţi voi. Nu prea am ieşit din oraş în ultimul timp.

— Ce zici, Ţumpi, unde să-l ducem? Începu să enumere: Băneasa? Casa Arhitecţilor? Parcul Privighetorilor? Dumbrăvioara?

— Ce-i la Dumbrăvioara? întrebă maiorul. I-am auzit vorbind pe băieţi.

— E foarte drăguţ. Ceva rustic, genul care se poartă: stejar afumat, ceramică, coarne de cerb şi pui la ceaun.

— Împrejurimile sunt foarte pitoreşti, completă Angela, iar vederea spre lac superbă…

* * *

Localul era într-adevăr frumos, aşezat pe marginea lacului între două sălcii. Avea şi un debarcader de unde, vara, plecau bărci spre un pavilion ridicat în mijlocul apei.

Maiorul şi Angela coborâră, intrând în restaurant. Sebastian rămase la volan căutând un loc de parcare.

Găsiră destul de greu o masă. Se stătea pe bănci lungi din lemn masiv, acoperite cu cergi miţoase roşii şi galbene. Maiorul aruncă o privire încântată prin local.

Era evident că fusese dat de curând în folosinţă. Organizatorii iniţiaseră noutăţi, constituind atracţii certe şi care încă nu fuseseră abandonate. Specialităţile casei – pui la ceaun, chişcă umplută, tochitură, ori clătitele aduse într-o baie de flăcări – erau servite chiar de bucătar un ins rotofei şi jovial, îmbrăcat în alb, cu un capişon imaculat ca o piramidă de frişcă. Apariţia lui stârnea zâmbete de simpatie şi Dăneţ paria că fusese angajat în primul rând pentru decor.

O fată năltuţă, în ie diafană de Breaza, trecea pe la mese, alegând dintr-un coşuleţ graţios de răchită câte o garoafă înspicată pentru fiecare consumator. Roşii pentru bărbaţi, albe femeilor. Preţul florilor intra în consumaţie.

Peştele era prezentat crud, pe frunze late de viţă iar aperitivele în platouri imense.

— Da, e foarte frumos aici, îşi frecă mâinile Dăneţ. Ce mâncăm?

Întinse lista Angelei, dar aceasta o refuză. Nu-şi luase ochelarii.

Începu să studieze meniul, tipărit pe hârtie japoneză de lux. Pentru a-l deschide, trebuia rupt sigiliul, un mărţişor de ceramică albastru cobalt cu emblema restaurantului, prins de un şnur de mătase. Mărţişorul rămânea clientului şi maiorul reflectă că cel care introdusese trucul era un fin psiholog. Oamenilor le face plăcere să primească daruri, chiar dacă plăcerea în sine îi costă sub altă formă de zece ori mai mult.

Deodată auzi glasul schimbat al Angelei:

— Stena, ce s-a întâmplat?

Dăneţ ridică ochii surprins. Expertul era livid. O spaimă îngrozitoare îi descompunea trăsăturile. Bărbia, şi aşa lungă alunecase şi mai mult, desfigurându-l.

— Ce e?

Deschise de câteva ori gura înainte de a vorbi.

— Olimpiu, acolo în apă, lângă debarcader, e un cadavru…

* * *

Îl scoseseră destul de uşor şi acum zăcea întins pe aleea prunduită. Un omuleţ firav, modest îmbrăcat, cu ochii duşi în fundul capului, lăsând să se vadă doar corneea neînsufleţită. Cadavrul era vânăt, fără să fi suferit încă transformări sensibile, afară de obrazul puţin umflat.

Dăneţ privi mult timp încălţămintea mare, mult prea mare pentru trupul acela mărunt. Aproape o anomalie. Nişte bocanci uriaşi, cu ţinte şi blacheuri solide.

Procurorul Ştefănescu, chemat telefonic, se plimba cu mâinile la spate. Îşi muşca iritat colţul buzei de jos, adunându-şi umerii mai mult ca de obicei.

— E o molimă! O molimă, domnule! Ziua şi asasinatul!

— Poate că-i un accident, spuse încet Dăneţ, fără să creadă un cuvânt. Era cadavrul Mucenicului…

— Accident? Adică a vrut să facă o baie în noiembrie şi s-a băgat îmbrăcat în apă ca să nu-i fie frig?!

Îşi reluă nervos plimbarea, clătinând din cap.

Maiorul aprinse o ţigară, aşteptând verdictul medicului legist. Îl enervau suspinele Angelei, aşezată pe o bancă lângă bărbatu-său.

Dăneţ reuşise să îndepărteze consumatorii curioşi care dăduseră năvală (ştirea cadavrului din lac se împrăştiase cu viteza fulgerului), în schimb nu putea ţine piept ospătarilor. Se convinse încă o dată că nu există oameni mai curioşi ca frizerii şi ospătarii. Sub diverse pretexte, între o ciorbă şi un escalop, servite în mare viteză, chiar cu riscul sacrificării bacşişului, se repezeau la debarcader: „Să vedem ce mai e cu mortul.“ Apăruse chiar şi bucătarul. Scărpinându-se pe ceafă, scosese capişonul făcându-şi creştineşte cruce:

— Dumnezeu să-l ierte! Apoi brusc, practic: de ar şti ăia de unde am luat peştele…

Medicul legist se ridică, închizându-şi trusa.

— Care-i părerea dumneavoastră, întrebă maiorul.

— Mort prin înecare. N-a consumat alcool.

— Ora decesului?

— Cu aproximaţie între 16 şi 17. Îşi privi ceasul, în principiu, deci, acum trei ore. După ce voi vedea plămânul la autopsie, am să fiu mai ferm.

Procurorul dădu dispoziţiile necesare privind ridicarea şi transportarea cadavrului la Morgă. Dăneţ se apropie de Sebastian care mângâia cu duioşie mâna nevesti-si.

— Plecăm!

Femeia se ridică anevoie şi se îndreptă sprijinită de bărbatu-său, spre maşina parcată la câţiva metri.

Maiorul mergea în urma lor, ţinându-şi pumnii strânşi în buzunare. Se opri în spatele turismului, pipăind o zgârietură proaspătă pe vopseaua albastră a aripei.

Observă, ieşite din portbagaj anourile unui lănţişor. Săltă automat capacul. În margine, lângă roata de schimb, zări un obiect ciudat. O cruce pătrată, sculptată în lemn şi prinsă de un lanţ de argint. O luă cu degete crispate şi o băgă în buzunar.

— Ce-ai găsit? îl întrebă Sebastian conducând posomorât.

Maiorul nu răspunse. Îi arătă doar pumnul deschis. Expertul apucă delicat crucea de lemn. O privi pe o parte şi pe alta, comentând:

— Lucrătură primitivă. Un călugăr mai dibaci, dar fără pretenţii.

— Nu asta mă interesează.

— Atunci ce?

Maiorul întoarse capul spre Sebastian.

— E a ta?

— Ce idee! râse celălalt.

— Am găsit-o în portbagaj.

— Ştiu. Mă întreb cum o fi ajuns acolo. Zilele trecute maşina a fost în verificare. Trebuie s-o fi pierdut vreunul din oamenii de la garaj.

* * *

Angela se retrăsese în dormitor, acuzând o migrenă îngrozitoare. Expertul îi duse un ceai cu lămâie şi acum îi schimba compresele la fiecare jumătate de ceas.

Maiorul se plimba prin living-room, numărând mecanic medalioanele covorului Bukhara, roşu închis. Ştia că-l contrariase pe Sebastian. Ce sens avea să se întoarcă la ei acasă? Era târziu, Angela bolnavă, şi oricum, petrecerea se stricase…

După un timp, Sebastian întrebă cu amabilitate convenţională:

— Să-ţi fac o cafea?

— Nu te ocupa de mine, Stena.

Omul ridică din umeri şi intră în biroul lui.

— Dacă-ţi trebuie ceva, te rog să-mi spui.

Maiorul nu răspunse. Se simţea pradă unui zbucium puţin obişnuit, un soi de nelinişte care-i apăsa inima. Îşi pipăi în mod reflex pieptul. Inima era acolo, la locul ei, concretă şi palpabilă cum n-o mai simţise niciodată. Organ viu, bucată de carne sângerândă.

Ieşi în curte. „Avem o vilă drăguţă, cu un mic patio spaniol“, obişnuia să spună Angela, subţiindu-şi privirea prin ochii îngustaţi distins. De fapt, câteva dale netede care duceau la garaj, năpădite de muşchi şi buruieni.

„De ce, de ce, se întrebă maiorul, oamenii vor să pară ceea ce nu sunt? De ce atâtea eforturi pentru crearea unei imagini false, artificiale, care să epateze indivizi a căror opinie, în fond, nu contează? Evident, a dori, a dori mai mult nu este o crimă. A dori, conjugat cu a face, reprezintă mersul înainte. Dar aceasta înseamnă a dori mobilizator, a dori dinamic… De ce, *avem un mic patio spaniol* când de fapt avem o bucăţică de curte amărâtă, unde nu încap cinci inşi în acelaşi timp, fără să-şi strângă coatele?“

Se apropie de maşină. Îi mângâie în neştire caroseria, îi ciocăni aripile.

Sebastian deschise fereastra biroului.

— Ai nevoie de ceva?

Maiorul nu se întoarse.

— Nu bagi maşina în garaj?

— Mai târziu, după ce te conduc acasă.

Se răsuci brusc pe călcâie.

— Dă-mi cheia de la garaj.

— Ce-ţi veni?

Nici el nu ştia. Aceeaşi nelinişte îi da din nou târcoale. Nu ştia, dar voia pur şi simplu să intre în garaj.

— Mi-o dai?

— Aşteaptă o secundă.

Sebastian coborî în curte. Îi întinse cheia.

— Te simţi rău? Îmi pari foarte schimbat.

— N-am nimic. Mă gândesc…

Expertul râse:

— Nu te-am văzut niciodată în halul ăsta. Să fie prima oară când gândeşti?

Maiorul ridică din umeri şi o luă agale spre fundul curţii. Când băgă cheia în broască, şopti:

— Lasă-mă singur…

Expertul îi puse afectuos mâinile pe umeri. Întrebă cu blândeţe:

— Ce-i cu tine, Olimpiu?

Maiorul oftă, ferindu-şi ochii.

— Nimic, măi băiete, să dea Dumnezeu să nu fie nimic… Adăugă încet. Stena, ţii minte când a murit taică-tău?

— Eram amândoi lângă el, şopti impresionat celălalt.

— S-a ridicat în capul oaselor şi s-a uitat la mine.

— Ştiu, Olimpiu, aşa e.

— Şi a vrut să-mi spună ceva. Mie, accentua Dăneţ, a vrut să-mi spună ceva.

— Adevărat.

Maiorul oftă din nou.

— După aceea a intrat în comă şi nu şi-a mai revenit.

— Nu şi-a mai revenit, repetă ca un ecou Sebastian Pop.

— M-am întrebat totdeauna, mă întreb şi astăzi, ce o fi vrut să-mi spună atunci, înainte de moarte?

Maiorul privi peste capul expertului. Perdeaua uşoară de la dormitor se mişcă uşor. Sau poate era o impresie.

— Acum, lasă-mă. Te aşteaptă Angela…

* * *

Mirosea a cauciuc şi benzină. Pe lângă pereţi, câteva canistre, anvelope, un cric, şi o cadă ca o albie lungă. Cu un an în urmă, Sebastian introdusese gaze în locuinţă şi atunci îşi modernizase întreaga instalaţie sanitară. Noua cadă, îngropată, era de faianţă verde ca şi chiuveta.

Dibui comutatorul ascuns după perdeaua de stambă. Garajul se umplu cu o lumină meschină, gălbuie, începu să se plimbe pe lângă pereţi, apoi de-a curmezişul încăperii. În pardoseală, fusese amenajat un mic canal de evacuare. De câte ori ajungea la el, Dăneţ se oprea, apăsând cu vârful pantofului, grilajul metalic. Curând obosi. Spaţiul îngust, mirosind a benzină, îl ameţise. Se aşează pe marginea căzii, sprijinindu-se în mâini. Îşi simţi degetele lipicioase. Şi le şterse cu batista. Batista se murdări de ceva verzui, vâscos. Se aplecă peste cadă. Descoperi câteva fire de nisip şi din nou masa gelatinoasă verde, cu firicele fine ca de mărar. Începu din nou să se plimbe. Sudoarea îi curgea şiroaie pe obraji. „Nu, nu reuşesc deloc să…“

Apucă o canistră şi-i deşurubă buşonul. Mirosea a benzină. Şi a doua. A treia era goală. Ultima, dosită sub nişte saci, i se păru mai grea. O cără până la cadă şi o deşertă înăuntru. Apă murdară, cu vâscozităţi mirosind putred a baltă. „Dumnezeule! Dumnezeule! Gelatină verde! Dar asta e vegetaţie aquatică…“

Se rezemă de perele.

Închise uşa garajului. Străbătu dalele, una câte una, încercându-şi dimensiunile pantofilor pe feliile de piatră. Auzi un fluierat subţire, pe care îl percepu senzorial, dar abstract. Nu-l interesa. Abia a doua oară, întoarse capul. Cineva în stradă, ascuns după un copac, îi făcea semne. Intrigat, se îndreptă spre poartă. Recunoscu chipul rotund al locotenentului Azimioară, care se bâlbâi:

— Mă scuzaţi că am îndrăznit să vă atrag atenţia, atât de… hm… neregulamentar.

Maiorul făcu un gest obosit.

— Lasă asta. Cum ai ajuns aici?

— *S*upraveghez aleea de două zile, tovarăşe maior. Dar văd că mi-aţi luat-o înainte.

— Ce înseamnă, ţi-am luat-o înainte? întrebă răspicat Dăneţ.

Azimioară îşi muşcă buzele:

— Păi pe aici stă Cocoşatul. V-aţi prins ăă… vreau să spun, l-aţi reperat înaintea mea.

— Cocoşatul?

— Da, şi râse, Cocoşatul… fără cocoaşe. Şi-o pune doar când iese la lucru. O am aici.

Scoase din faldurile trenciului un pachet, un fel de bocceluţă mică.

— Ştiţi, ne tot întrebam cum reuşeşte să intre şi să iasă din sediu fără să-l vedem. El şi Mucenicul…

— Da, da… Aşa e…

— Un truc extrem de simplu.

— Totul e simplu după aceea… murmură Dăneţ. Spune.

— Cocoşatul intra pe scara de serviciu a imobilului alăturat. Subsolul celor două blocuri comunică. Instalaţia de încălzire e comună. Înţelegeţi…

Maiorul rosti cu greutate:

— Bine, băiete, bine lucrat. Îl bătu pe umăr. Poţi să te duci acasă. Incognito-ul tău s-a isprăvit. E bine, foarte bine. Scoase din buzunar crucea găsită în portbagaj. O recunoşti?

— Cum să nu! E a Mucenicului.

— Bine, băiete.

— Mai e ceva, zâmbi încântat Azimioară. Cocoşaţii… Autenticii… Tadeus, Silvestru şi Holban…

— Ce-i cu ei?

— În bloc, deasupra sediului, la etajul 4 stă un medic. Bocioagă. Individul e escroc mare. A dat sfoară în ţară – evident prin canale subterane că „tratează“ electric ori ce fel de malformaţie, asigurând ameliorări substanţiale de ordin estetic. Au dat buzna la el toţi nefericiţii din Bucureşti. Le-a atras atenţia că afacerea e clandestină şi oamenii speriaţi să nu rămână fără „mântuitor“ au amuţit. S-a umplut de bani. Tadeus, Silvestru şi Holban îl frecventau. Cred că de aici s-a născut ideea falsului cocoşat. Intrând atâţia în acelaşi bloc, confuziile erau la îndemână.

Dăneţ îşi întoarse repede capul şl dispăru.

Locotenentul îl privi nedumerit. Ochii lui Dăneţ străluceau ciudat. Se depărta cu paşi şovăitori. „Ce se întâmplă cu maiorul?“

Gânditor, scoase un măr din buzunar şi muşcă cu poftă. Încă îi mai dădea mâna s-o facă pe stradă.

* * *

Închise uşa încet, de parcă s-ar fi aflat în casa unui mort.

Sebastian citea în living-room. Aprinsese doar o lampă de colţ cu tijă înaltă şi abajur enorm din mătase chinezească. Lumina îi cădea chiar deasupra capului, scăldându-l ca un nimb.

Maiorul se frecă la ochi. Venit din întunericul de afară, avu o viziune bizară. Sebastian, copil de 14 ani, la ei la Ghijeasa, cu o coroniţă de mixandre şi o mână de cărţulii pe care le strângea la piept. Aceeaşi bărbie lungă, tremurând de emoţie. Tată-său îl privise indiferent şi observase rece: „Nu dau nimic pe premiile astea. Să te văd mai încolo, în viaţă…“ Poate că bătrânul avusese dreptate… Expertul puse cartea jos şi zâmbi.

— Angela s-a culcat. E o fire plăpândă, biata fetiţă. Să-ţi fac un ceai, Olimpiu?

Maiorul scutură capul. Se uită la titlul cărţii cu coperţile întoarse în sus: „Raphael Schermann – Tratat de grafologie“

— Te interesează chestiile astea?

— Mă interesează tot, surâse expertul. Ce ai în pachet?

— A, e ceva… Doamne, ce greu îi venea! Răsuflă adânc: E ceva care-ţi aparţine.

Îi întinse bocceaua de cârpă. Sebastian începu să despacheteze amuzat. Nu-şi ascundea sila cu care manevra cârpa murdară. Dădu la iveală un soi de moviliţă, o bosă de

pânză, nu prea mare, prinsă într-un dispozitiv de curele. Întrebă nedumerit:

— Ce-i asta?

Maiorul se crispă.

— Zestrea Cocoşatului.

— Nu te înţeleg, Olimpiu, ai fost tare ciudat azi.

Maiorul îl privi mult timp în tăcere. Încerca să stăvilească năvala amintirilor, a imaginilor dragi care se înghesuiau, spontane ca un suspin, imperative ca un hohot de plâns.

Îşi aprinse o ţigară şi respiră adine:

— Ai o şansă mare, Stena. O şansă unică şi, crede-mă, am reprezentarea perfectă a noţiunii. Mă întreb dacă vreodată, la noi ori aiurea... Se opri brusc. Dar asta nu are importanţă...

— Ce şansă am, Olimpiu?

Maiorul îşi strânse umerii.

— Te anchetează un prieten! Încă te anchetează. Mâine voi preda dosarul. Am obligaţia. Dar până mâine mai e o noapte, noaptea asta. O noapte în care să te ascult să te înţeleg, să mă străduiesc să te înţeleg. Nimeni, niciodată, nu va fi ascultat cu atâta răbdare.

Expertul îşi încruntă sprâncenele.

— Ai înnebunit, Olimpiu? Despre ce vorbeşti?

— Avem atât de puţin timp la dispoziţie! Ce sens are jocul ăsta de-a v-aţi ascunselea? L-ai ucis azi pe Mucenic, pe fanaticul ăla iresponsabil. Ai făcut-o sub ochii mei. Doamne! Sub ochii mei!

— Linişteşte-te, Olimpiu. Aiurezi! De ce să-l fi omorât? Ce am eu cu el? Nu l-am văzut în viaţa mea. Şi apoi, când să-l fi ucis? Am fost toată ziua împreună. Ştii bine, ce Dumnezeu? În faţa mea medicul ţi-a spus că individul s-a înecat in jurul orei 16, poate 17. Eram cu toţii aici. Angela, tu şi cu mine. Coincidenţa a făcut să-l găsesc eu, trei ore mai târziu, dar la restaurantul pe care l-ai ales tu, Olimpiu.

Maiorul avu un gest de plictiseală.

— Ştiu, ăsta trebuia să fie alibiul infailibil. Victima decedată cu câteva ceasuri înainte ca asasinul să treacă pe la locul crimei.

— Asasin? Asasin? Îţi dai seama ce spui? Mă faci asasin?

— Da, Stena. Te învinuiesc de asasinat. Şi nu mi-ar fi fost mai greu, nici dacă propriul meu copil s-ar fi aflat acum în faţa mea. L-ai ucis pe nenorocitul ăla, aici jos, în garaj. I-ai dat cu ceva în cap, l-ai ameţit ori naiba ştie, o să-mi spună medicul legist, şi l-ai ţinut cu capul în cada plină cu apă, adusă dintr-un lac din preajma Bucureştiului. Mai e şi acuma apă într-una din canistre. O voi trimite mâine la analiză, dar asta aşa, ca o simplă formalitate. După ce individul a murit, l-ai băgat cu totul în cadă. Ai urcat apoi, aducând un pepene murat, am ascultat muzică, am ciocnit un păhărel, şi, în cele din urmă, ai propus o ieşire *undeva, afară*. În timp ce Angela se îmbrăca, iar eu meditam la „gingăşia“ relaţiilor voastre de familie, ai coborât din nou în garaj, ca să scoţi maşina şi ai încărcat cadavrul în portbagaj. Doamne! Cât de orb am putut fi! Pe urmă a fost simplu. Cadavrul ne-a însoţit. Sinistru! Urma să fie pescuit în lacul de la restaurantul unde ne-am fi fixat. Într-adevăr, eu am ales restaurantul din cele trei sau patru sugerate de tine. Diabolic plan! L-ai gândit în cele mai mici amănunte. Până şi apa ai adus-o de la lacuri, pentru că, în caz contrar, analiza ar fi dovedit că omul s-a înecat în alt soi de apă. Filtrată, curăţită de impurităţi. Trebuia ca în plămânul şi stomacul nenorocitului să se găsească resturi de vegetaţie aquatică. Zgârietura de pe aripă s-a produs în timp ce-l scoteai din portbagaj. Tot atunci şi-a pierdut şi crucea…

Sebastian tăcea, dus pe gânduri.

— Am fost ca fraţii, Stena. Practic nu ne-am despărţit aproape niciodată. Cum naiba nu te-am cunoscut? Te-am judecat poate uneori aspru, te consideram moale, moale în general, vulnerabil unor tentaţii. Te ştiam snob şi uneori ipocrit, fără ca asta să mi se pară însă prea grav. Dar criminal? Căpetenie de bandă? Crima, crima premeditată,

crima inteligentă presupune o forţă, negativă desigur, dar incontestabil forţă sufletească, tenacitate şi cruzime. Te ştiam inteligent, dar fricos. Bărbia, bărbia ta moale, nesigură, care nu-i plăcea lui taică-tău. Cred că asta a vrut să-mi spună atunci când a murit. Să fiu atent. Să am grijă de tine. Dar cine, cine te-ar fi crezut în stare? Îşi luă capul în mâini.

— Într-adevăr, nu m-ai cunoscut, Olimpiu, spuse expertul cu o voce liniştită. Nici nu ţi-ai dat silinţa. Uzai, evident fără să-ţi dai seama, de calificativele tatei: egoist, ascuns şi slab. El spunea altfel: „Fleaşcă, s-a izbit în neamul mă-si.“ Cât de puţin mă cunoştea şi el! Slab am fost, într-adevăr, dar nu în sensul în care tata, prost pedagog şi mizerabil părinte, mă handicapa, creându-mi complexe! Bărbia, nu-i plăcea bărbia mea! Dar pământul şi via şi livada celui de la care eu o moştenisem, îi plăceau? Slab! Am fost poate slab dorind mai mult şi mai bine. Am fost slab, semănându-i lui, adunător de arginţi, aprig şi avar. Ţii minte cât de zgârcit era? Tăia băţul de chibrit longitudinal că’ să-l folosească de două ori. Când lemnul prea subţire se rupea, ori nu se mai aprindea, îi înjura pe liberali. Îşi iubea banii mai abitir decât pe noi copiii, ca să nu mai vorbim de mama… N-am să uit în viaţa mea noaptea aceea de Bobotează. Era viscol mare. Oamenii se temeau să nu le ia vântul acoperişurile. Ni se isprăviseră lumânările. Tata mi-a dat o patacă de zece bani şi m-a trimis la Ioil. La întoarcere, i-am pierdut un bănuţ. Ce însemna un bănuţ atunci? Nici un ou, nici măcar un singur ou nu puteai cumpăra cu un ban. M-a trimis înapoi, pe urgie, să-l caut. Mama plângea în casă, dar bătrânul era neînduplecat. Eu tremuram îngheţat afară, până mi-a venit ideea să mă întorc la Ioil. Am căzut în genunchi şi i-am cerut în hohote un bănuţ. Mi i-a dat, clătinând din cap: „Aprig român!“ Acasă, tata a rânjit satisfăcut: „Ai văzut că l-a găsit? Acum o să ţină minte!“ Tuşi, dregându-şi vocea: asta pentru că toată ziua mi-ai vorbit de tata… I-am semănat mai mult decât îşi închipuia. Eu am înţeles-o abia

la prima mea expertiză. Un safir uriaş, cât o nucă, era pus în vânzare de o doamnă în vârsta, care, probabil, odinioară avusese salbe întregi cu pietre asemănătoare. Ulterior, am aflat că safirul făcea parte din bijuteriile familiei Ghica. Îl achiziţiona o zarzavagioaică pentru suma ridicolă de 10 000 lei. Asta se petrecea în ’52. Am auzit întâmplător un coleg comentând în şoaptă: „Ştii cât, face drăcia asta…?“ şi arătase undeva sus, cu gestul care desemna în anii aceia Occidentul. Incidentul m-a tulburat. De atunci, instinctiv, am căutat să asist, chiar dacă nu ca vioară întâi, la toate expertizele de pietre preţioase mai importante. M-am familiarizat cu preţurile pe care automat, ca o maşină electronică am început să le traduc în valută: dolari, lire sterline, mărci vest-germane sau franci. Apoi a venit obsesia. Să am cât mai multe pietre, cât mai multe „drăcii“ cu pântec cald, sângeriu, ori ca mierea, verde ca otrava, ori albastru sideral, luceferi cu scântei astrale care te orbesc… Să-ţi povestesc coşmarurile mele fantastice? Până şi îngropăciunea, cu o fantezie păgână, schizofrenică, mi-am văzut-o asfixiată în nestemate. Prohod? Nu! Kilograme, tone de topaze, rubine, briliante, cascade fluide şi strălucitoare. Când mă trezeam, dimineaţa, tezaurele faraonilor mă făceau să zâmbesc. Bieţii egipteni! Imaginaţia lor s-a isprăvit odată cu piramidele.

Maiorul îşi ridică privirea. Sebastian Pop gesticula transfigurat. Un firicel de salivă i se ivise la colţul buzelor. Îşi lăsă pleoapele de parcă ochii l-ar fi durut, expuşi la o lumină prea dură.

— Şi iată cum blestemul familiei s-a împlinit. Tata aduna bani în chichiţa lăzii, trăind mai meschin, mai penibil decât un schivnic. El aduna ca să fie. Eu ca să trăiesc! Ai auzit de Aga-Khan? I-a pardosit baia nevesti-si cu scoici de aur. Nimic din ceea ce aş fi născocit eu, ajuns dincolo. Când m-am însurat…

— Angela ştie? întrebă maiorul, fără să-şi recunoască glasul.

— Nu, hotărât nu. Continuă cu blândeţe: Am dus, dacă vrei, o existenţă dublă. E o fire plăpândă, sensibilă, trebuia cruţată. Trăieşte aerian cumva, într-o lume a ei, cu precepte vechi, culese din psaltiri cu litere chirilice, unde cineva de mult, a presat edelweiss-uri, cu lenjerie decentă, mirosind a săpun şi iasomie, între suspinele Doamnei Bovary şi problemele de conştiinţă ale Jeane-ei Eyre. Adăugă în şoaptă: Pe ea cel puţin, aş vrea s-o cruţi. N-are nici o vină… Ce-ţi spuneam? A, da, după ce m-am însurat, cred că trecuse un an, într-o seară mi s-a întâmplat ceva ciudat. Fusesem solicitat, ca de obicei, să expertizez nişte bijuterii: colecţia unui cetăţean grec, mi se pare. Nu cine ştie ce, dar cu valoare muzeistică certă. Asistaseră multe persoane. Ţin minte că o parte din giuvaeruri le-am achiziţionat noi, vreau să spun statul român, celelalte o firmă cunoscută din Amsterdam şi alta din Paris. Am plecat spre casă singur. La un moment dat, pe o porţiune pustie a drumului, m-a acostat un tip înalt, masiv, bine îmbrăcat. Mi-am dat imediat seama că e străin, au izul ăla al lor, iar în secunda următoare, mi-am amintit vag că asistase la expertiză. M-a salutat scurt şi mi-a înmânat un plic: „Pentru serviciile dumneavoastră.“ N-am apucat să spun ceva, că şi dispăruse. Am avut puterea să nu deschid plicul decât acasă, în biroul meu. Nu-ţi poţi da seama de uimirea mea, când am văzut ce era înăuntru. O mie de dolari în hârtii de câte o sută şi separat, cinci mii de lei. Inutil să comentez impresia care mi-au făcut-o banii ăia. Am schimbat dolarii şi mi-am cumpărat maşină. O ţii minte? Skodiţa mea albă. După câteva luni, am găsit un plic agăţat de volan. M-a surprins, pentru că lăsasem şi găsisem maşina închisă. Înăuntru, câteva rânduri. Eram rugat să asist la o expertiză undeva în strada Dionisie Lupu. Aşa a început colaborarea mea cu o firmă particulară din vest. Propunerea mi-a făcut-o individul masiv care mă acostase pe stradă. Clauzele contractului au fost discutate negustoreşte. Mă obligam să sustrag pietrele preţioase de valoare specială cu care

veneam în contact prin specificul profesiunii mele. Nu trebuia să risc. Eram lăsat să apreciez, liber, asupra oportunităţii unei acţiuni, nefiind obligat, de pildă, să sustrag cu orice chip cutare piatră, ori cutare giuvaer. Aceasta a permis ca întreprinderea noastră să dăinuie. Când mi se părea că riscul e prea mare, dădeam înapoi. Din valoarea fiecărei pietre scoase prin diverse formule din ţară, mi se depuneau 40% într-un cont secret la o bancă elveţiană. 60% revenea firmei care suporta cheltuielile mele de aici: întreţinerea bandei, mituiri, uneori chiar achiziţii la preţuri derizorii în paguba unor necunoscători, o anume aparatură. De pildă, ei mi-au pus la dispoziţie microreceptoarele care îmi permiteau să audiez toate convorbirile tale cu subalternii, în birou şi acasă, cu condiţia să nu mă aflu la o distanţă mai mare de trei sute de metri. Eu ţi le-am strecurat. După aceea, a fost extrem de simplu. Ştiam că primeşti rapoartele şi că dai dispoziţii dimineaţa între 7 şi 9. Mă înfiinţam la Cofetăria Victoria – un domn care consumă cafea cu frişca şi brioşe calde – şi ascultam. Poţi să mă crezi că am petrecut ceasuri deosebit de agreabile şi instructive. Aşa am aflat că sunteţi pe urma lui Pleşa. Afacerea cu muzeul începuse bine. Din păcate restauratorul a comis cândva imprudenţa să dea „interviuri“ despre pasiunea sa pentru porumbei. Ai înţeles trucul şi l-am lichidat, înscenând sinuciderea. Moartea arheologului Damian nu intra iniţial în calculele mele. A devenit indezirabil îndată ce unul din oamenii tăi l-a surprins pe Mucenic încercând să recupereze pietrele. În cele din urmă Damian ar fi mărturisit de unde le are. Asta însemna o nouă pistă în afacerea porumbeilor. La Dudă, te-am însoţit chiar eu. Ţi-aduci aminte? Ai insistat să vin. Când te-ai întors, ţineai în mână o cutie de chibrituri pe care mâzgăliseşi un număr de telefon. Al Marinei. Însemna că Marina trebuia să moară. Datorită vouă, a scăpat ca prin urechile acului. Ca şi Grecu. L-aţi arestat. În general, trebuiau să moară toţi cei care într-un fel sau altul îmi

aflaseră identitatea. N-am avut niciodată încredere în oamenii mei. Râse trist. Oamenii mei! I-am adunat cu răbdare, răscolind Bucureştiul, fie şantajându-i, fie ademenindu-i cu bani. Singurul în felul lui cinstit a fost Mucenicul.

— L-ai omorât şi pe el, remarcă maiorul.

— Numai pe el. Banda intrase în lichidare. Nu trebuia să rămână nici o urmă. Oricât de bine îi dresasem, mai devreme sau mai târziu, tot ar fi vorbit, fie doar lăudându-se cu isprăvile lor, la un pahar de vin. Dar Mucenicul a fost singurul credincios în toate sensurile, care n-a făcut-o pentru bani. Nefericitul suferea de delir mistic, pe care eu l-am speculat. L-am scos dintr-o mânăstire din Oltenia, unde urma să se întoarcă după ce *misiunea* sfântă pe care i-o încredinţase Domnul, prin trimisul său, ar fi luat sfârşit: reintegrarea tezaurului Bisericii Ortodoxe, spoliată de păgâni. Era suficient să-i spun că – pasă-mi-te – cutare rubin înnobilase mâna Mitropolitului de Vâlcea acum o sută de ani, ori făcea parte din zestrea dăruită Mânăstirii Agapia de Aglaia Brâncoveanu, ca să-i pui cuţitul în mână. Unde învăţase să-l manevreze cu atâta adresă, n-am aflat niciodată.

— Cui aparţine locuinţa din Dealul Mitropoliei, întrebă maiorul.

— A, o ştii şi pe asta! Mă întreb cum? Grasul? Da, da, Grasu. Hm! Înseamnă că Mucenicul a avut fler. L-a suspectat tot timpul. În fine! Când dai, trebuie să ştii să şi primeşti. Poţi să-l feliciţi. A lucrat impecabil, dacă a reuşit să mă păcălească şi pe mine. Casa de la Mitropolie aparţine unui pictor. Evident, n-are nici un amestec. Nici nu mă cunoaşte. A fost trimis la studii în străinătate pentru 3 ani. Un amănunt aflat întâmplător, de care am profitat. N-a fost prea greu. Băiatul e singur. Nimeni nu se interesează de casă… Altceva?

— Cine e individul care te-a racolat?

— Dacă vrei nume şi adresă, nu-ţi pot spune nimic. Tipul domiciliază în străinătate. Din câte ştiu eu, în ţară n-a venit decât de două ori. Cred, este doar o opinie, că se află în capul unei ramificaţii internaţionale, eu reprezentând doar o sucursală.

— Cine îţi dădea dispoziţii?

Expertul râse.

— Văd că ai sesizat. Nu sunt eu şeful cel mare. Există cineva peste mine. Un soi de rezident. Dar cine anume, habar n-am. Comunicările le primeam într-o manieră extrem de simplă. La cutia de scrisori. Suntem singuri în imobil, aşa că procedeul nu incumba riscuri. Cheia se află la mine. Angela consideră că n-are de la cine să primească corespondenţă, în general, verific cutia de două ori pe zi, deşi dispoziţiile le-am găsit totdeauna dimineaţa, la prima oră. Îmi erau lăsate noaptea.

— N-ai stat la pândă niciodată?

Sebastian îşi lăsă în jos colţurile gurii, ridicând simultan din umeri.

— De ce aş fi făcut-o? Curiozitatea, într-o astfel de întreprindere, se plăteşte. Şi apoi, ce aş fi avut de văzut? Un ins, probabil necunoscut, acelaşi ori diferiţi, care aruncă o scrisoare în cutie şi-şi vede de drum.

Maiorul se apropie de fereastră şi privi în noapte, dar nu zări decât şirurile lungi de cărţi şi abajurul de lumină, reflectate în geam.

— Spune-mi, Stena, n-ai încercat niciodată vreo îndoială că ceea ce faci nu e drept, nu e cinstit? Desigur, asta n-are nici un fel de importanţă… acum, dar vreau să te înţeleg. Ajută-mă să te înţeleg, îşi întoarse faţa crispată, cu trăsăturile chircite: Atâtea crime, Stena, atâţia morţi, pentru un pumn de pietre colorate! Atâtea fărădelegi pentru un yacht, şi o limuzină, şi mai ce, nenorocitule? O reşedinţă luxoasă cu servitori negri – face distins, vorba nevesti-ti – şi un cont de dolari, şi mai ce? Ce?! Cascadele

de nestemate nu te lăsau să dormi. Dar morţii? Dudă, Damian, Pleşa, Mucenicul şi câţi or mai fi…

— Pe Dudă, Damian şi Pleşa nu i-am ucis eu.

— Dar din dispoziţia ta!

— St, nu striga, te rog. O trezeşti pe Angela.

— O trezeşti pe Angela! exclamă maiorul, roşu de furie. De asta îţi pasă ţie acum?!

— În fond, nu văd de ce te agiţi aşa. Dudă, Pleşa, ceilalţi erau doar o adunătură de escroci recidivişti. Pentru cine să am remuşcări? Mucenicul, un sadic! Ar fi înjunghiat orice, în afară de icoana lui Isus. Marina? Nici măcar n-a murit. Atunci? La urma urmelor, am curăţat societatea de o sumă de indivizi insalubri şi asta fără să vă coste un ban. Iată că v-am realizat şi economii. Râse cinic: M-am încadrat într-un efort general, care animă masele.

— Am mai auzit istoria asta de nenumărate ori. Toţi criminalii ajunşi în faţa anchetatorului, toarnă aceleaşi baliverne.

— Zău, Olimpiu, nu e cazul să dramatizezi. Ăsta a fost cusurul tău întotdeauna. Ai luat totul prea în serios. Încearcă bilanţul corect: câteva lichele suprimate şi vorba ta un pumn de pietre colorate scoase peste graniţă. Brăţara Davei nici măcar n-a părăsit ţara. Trase sertarul biroului şi aruncă bijuteria pe masă: Poftim! Ca să vezi că sunt înţelegător. De altfel, mă surprinde că un om inteligent poate să dea proporţii unor astfel de fleacuri. Ştii câţi oameni, dar oameni, au murit, de exemplu, în timpul Revoluţiei Franceze? Ai idee cam câţi viteji pierdea într-o bătălie Ştefan cel Mare? A fost oare Ştefan cel Mare un criminal? Un asasin odios?

— Isprăveşte! izbucni maiorul. Mi-e silă!

— Te-am rugat să vorbeşti mai încet, că se trezeşte Angela, spuse cu reproş expertul.

— M-am trezit. M-am trezit de mult.

Se întoarseră amândoi. Angela se sprijinea de uşă, în pragul dormitorului. Peste cămaşa de noapte îşi trăsese un

chimonou spumos de un albastru pal. Cu părul despletit, maiorul n-o mai văzuse niciodată aşa, părea o Ofelie puţin veştedă, dar cu siluetă graţioasă.

— Angela! suflă expertul.

— Ţi-am ascultat confesiunea. Hidos! Dumnezeule! Lângă cine am trăit. Mă înfior…

— Treci dincolo, Angela, îi spuse încet maiorul, şi se apropie de ea.

— Stai!

În mână ţinea un *Browning* micuţ cu amortizor. Patul de sidef îl făcea să semene cu o bijuterie. Maiorul se opri la mijlocul drumului:

— Lasă pistolul jos!

— De ce? De ce să-l las? Va muri de mâna mea! Am să-i răzbun pe toţi nenorociţii ăia.

Sebastian Pop începu să plângă:

— Angela, Angela, viaţa mea! Pentru tine am făcut-o, pentru ca tu să trăieşti mai bine, pentru ca tu să fii fericită, să fii fericită!

— Pentru mine? Pentru mine, spui? Eu care mă mulţumesc cu un biscuit şi port un tailleur doisprezece ani înainte să-l dau la întors? Pentru mine, ucigaşule?

Ridică arma. Dintr-un salt, maiorul îl rostogoli pe Sebastian la cealaltă extremitate a încăperii. Răsună o împuşcătură şi expertul căzu încet pe parchet.

Femeia se întoarse fulgerător spre uşă. Locotenentul Moşoianu, cu o pălărie caraghioasă, ceva între fes şi tricornul lui Napoleon, îşi freca gânditor bărbia. În spate, se ghicea silueta masivă a lui Azimioară, rotindu-şi placid ochii pe faţa mare. Angela abandonă arma, acoperindu-şi faţa cu mâinile. Moşoianu o ridică, apropiindu-se de cei doi.

Maiorul săltase capul expertului, murmurând:

— Stena, Stena, mă auzi?

Sebastian căută peste capul lui, privindu-şi soţia.

— Ştiam… Angela… Ştiam. Ţi-a fost… fri… frică… să nu vorbesc.

Ochii muribundului se închiseră şi o lacrimă, o ultimă lacrimă alunecă vie pe obrazul neînsufleţit.

Profitând de panică, Angela încercă să se retragă. Moşoianu o opri punându-i mâna pe umăr.

Maiorul privi trupul fără viaţă al expertului. Imaginile începură să-i joace în faţa ochilor.

Capitolul XIII

„CHEIA DE LA POARTA VERDE…“

— Angela Pop, de fapt Erika Schäffer, este fiica unui modest meseriaş neamţ din Sibiu, Ernst Schäffer. Aveau o magherniţă prăpădită unde se reparau jucării mecanice, bibelouri etc. Schäffer ăsta a avut doi copii. Pe Erika şi un băiat, Hans, tipul perfect al hitleristului cu pretenţii de arian: atletic, blond, ochi albaştri, nas scurt, bărbie pătrată. Cunoaşteţi genul de cretin superb.

Azimioară îşi astâmpără un zâmbet, măsurându-l instinctiv. Purta un soi de haine pestriţe care, azvârlite pe trupul subţiratic de adolescent serios al locotenentului, alături de ochelarii cu rame groase de baga („îmi dă un aer de businessman, înţelegi…“), îl făceau să semene cu un clown, într-un număr muzical.

— Ei bine, continuă Moşoianu, cum au auzit tobele răpăind, s-au înscris în Hitlerjugend, filiala de la noi. Trec în Germania, cerând repatrierea şi, în scurt timp, fac o carieră fenomenală, ajungând în anturajul lui Hess, băieţaşul care în ’41, a aterizat la englezi pe post de Mesia.

Maiorul Dăneţ făcu un calcul mental scurt, că pe vremea aceea „băieţaşul“ Moşoianu, încă nu se născuse.

— La 19 ani, Erika ocupă o funcţie importantă în organizarea trierii deţinuţilor pentru lagărele de concentrare, apoi în conducerea unora dintre acestea, în toamna lui ’42 Hans Schäffer moare în Herţegovina, în

urma unei acţiuni de partizani. Erika suferă un şoc şi petrece câteva luni într-un sanatoriu din Viena. Când s-a întors în lagăr, era de nerecunoscut. Chinuia, maltrata şi asasina cu luciditate, fără nici un fel de participare subiectivă.

Maiorul se ghemui în fotoliu. „Fantastic! Ca într-un coşmar…“

— Anii au trecut. În ’45, Germania capitulează. A urmat procesul de la Nürenberg. Erika încearcă şi reuşeşte pentru câtva timp să se ascundă, luând identitatea unei foste deţinute, o compatriotă din Sibiu. Anul 1947. Se răscoleşte lumea în căutarea criminalilor de război, ascunşi sub identităţi false. Simţind că i-au luat urma, Erika Schäffer dispare. Hăituită prin toată Europa, îşi joacă ultima şi cea mai periculoasă carte. Refugiindu-se în România, sfida logica urmăritului de a evita locurile de baştină. Cine îşi pierde ochelarii nu şi-i caută pe nas. Era adevărul psihologic pe care sconta. Pentru a-şi camufla şi mai bine identitatea, contractează o căsătorie şi, într-adevăr, urmele i se pierd. Decide fructificarea „exilului“ în România, prin înfiinţarea bandei „Cocoşatul“. „Vacanţa“ o consideră provizorie, îi trebuie deci o zestre „decentă“ cu care să poată pleca la drum. Probabil că ideea i-a fost sugerată şi de pasiunea bolnavă a soţului pentru nestemate. Intră în legătură cu agentul firmei străine care, desigur, contra unui beneficiu gras, finanţează întreprinderea. Din păcate, omul ne-a scăpat. Urmarea o cunoaşteţi. Expertul se demască, după ce intuise de mult rolul Erikăi în conducerea bandei. De teamă să nu vorbească, aceasta îl omoară, mimând sentimentele dezlănţuite ale soţiei ultragiate.

— Şi dacă nu s-ar fi demascat? interveni Azimioară.

— În final, odată expediată întreaga pradă peste hotare, preconiza să evadeze prin intermediul unei simple excursii prin ONT. Expertul şi-ar fi jucat cât mai convingător surpriza: „o femeie atât de fină!“, iar cunoştinţele ar fi

exclamat: „Vezi, la asta nu mă aşteptam din partea ei…“ Aici, capitolul s-ar fi încheiat.

* * *

— Măi băieţi, spuse maiorul încheindu-şi până la ultimul nasture haina groasă de postav. Ce-aţi zice voi de un şpriţ? Fac cinste!

Azimioară şi Moşoianu se ridicară ca la comandă şi se precipitară spre uşă, de teamă să nu se răzgândească.

— Uşurel, bursucilor, râse Dăneţ. Să ne socotim întâi, încotro. Adăugă conspirativ: Pe ai mei i-a luat cu vrednicia. Nevasta, curăţenie, fata în examene, ăl mare, Ovidiu, la Facultate, nu’ş ce drac de consultaţie are pentru proiect…

Cei doi îl priviră surprinşi.

„Bun, şi ce-i cu asta?“

— Poate ştiţi voi băieţi, vreun birt mai discret. Nu se prea cade…

Intrară la restaurantul Bucur, dincolo de Podul Senatului. Localul, o fostă casă boierească se afla la capătul unei străzi liniştite cu blocuri mari, ridicate înainte de război.

Dăneţ comandă aperitive, mai multe rânduri de ţuici şi două baterii la gheaţă.

Azimioară şi Moşoianu se priviră iute: „Bătrânul e pus pe blăstămăţii…“

Gustau vinul casei, gălbui şi unsuros, încolăcind nostalgici nori de fum, când Moşoianu se crispă uşor. Ovidiu, fiul cel mare al maiorului, intrase în local ţinând de braţ o puştoaică nostimă, într-o fustă maxi despicată până sus şi cel puţin o bursă băgată în fond de ten Max Factor, ruj Baiser, rimel Lancôme. Un iz, Christian Dior, întoarse capetele la mese.

„Hm, reflectă Moşoianu, mă întreb cu cine s-o fi *consultând* fiică-sa“ şi încercă să distragă atenţia maiorului angajând o conversaţie competentă despre băuturi.

Acesta ascultă cu răbdare (după o scurtă privire de orizont, Olimpiu Dăneţ avusese o retragere vertiginoasă), opină că mai fain ca Palinca şi Târnavele nu există, apoi cu un surâs fin, comentă absent, ca pe un gând răzleţ:

— Tinerii… Cum poate adică să intre fecioru-meu în birt, descheiat la veston, nu mai vorbesc, îmbrăcat ca la operetă şi cu o junǎ mâzgălită pe obraz ca un afiş de circ?!

Lui Moşoianu îi alunecară privirile pe mâneci, un sacou fantezi în carouri, fără revere şi cu găitane negre, apoi la cravata lui Azimioară latǎ de o palmă şi cu flori stacojii pe un fond argintiu. Roşu la faţă, Azimioară evită privirea lui Dăneţ, dând totuşi din cap a înţelegere. Nu era vorba de el.

Luminile scăzură şi trei lăutari, o vioară, un acordeon şi un ţambal, începură să dea târcoale meselor.

„E Riţa ţiganca cu ochii sprinţari…“

Maiorul fredona încet, bătând tactul cu degetele. Lăsă brusc ţigara în scrumieră şi suflă:

— Fiţi atenţi, băieţi! Masa din dreapta.

O femeie tânără, cu ochi negri, vioi, căutând în toate părţile, scoase un mănunchi de chei dintr-o haină bărbătească, agăţată pe scaunul de alături. Desprinse o cheie, ascunzând-o în pumn.

— Ei, nu, şopti Moşoianu, asta ar fi culmea! Parcă derulând un film, retrăiau momentul când cu câteva luni in urmă, Marina cu Damian la masă… „Ce naiba, iar o luăm de la capăt?“

Azimioară, pleoştit de ţuică, bombăni înciudat:

— Nu mai poate omul să iasă la o cârciumă!

Un bărbat înalt, cu mişcări suple, se aşează lângă femeie. Îi zâmbi larg, mângâindu-i afectuos braţul. Tânăra, cu colţurile gurii lăsate, îşi deschise pumnul şuierând:

— A cui e cheia? Ce-i cu ea? Să-mi spui imediat. A cui e! Acuma, acuma, în sfârşit, ştiu cu cine am de-a face! Acum ştiu…!

La masa maiorului, suspine de uşurare precedară un hohot de râs care împrăştie toată cenuşa din scrumieră.

Moşoianu declamă cu ochi strălucitori:

— …Cheia de la poarta verde.

Cheia ce ţi-am dat aseară…

Azimioară umplu prompt paharele. Şi-ar fi slăbit niţel nodul de la cravată, dar nu uitase observaţia maiorului.

Dăneţ îşi duse paharul la buze. Erau băieţi buni. Şi oamenii, oamenii în general… „Trebuie să crezi… Să nu te încui în casă cu perdelele trase, operând statistici. Să crezi…“

La masa din dreapta, bărbatul săruta mărunt mâna femeii, care asculta cu ochi înlăcrimaţi romanţa lăutarului.

Cuprins

1. Arheologul Marius Damian a fost prădat 5
2. Firele se rup 13
3. Un safe invulnerabil şi două atentate 29
4. Cocoşatul verifică 47
5. Bezna 73
6. „Telefonaţi la 22 22 22…“ 83
7. O absenţă ce ar putea fi motivată 93
8. Explicaţia unui furt inexplicabil 97
9. Tadeus? Silvestru? Holban? 103
10. prima „spargere“ a locotenentului Azimioară 117
11. Moartea şterge urmele 126
12. O duminică placidă 153
13. „Cheia de la poarta verde…“ 174

{1} Cu ajutorul profesorului de criminalistică de la Facultatea de Drept, organele de miliţie puseseră la cale o mică înscenare. La mijlocul cursului, un ofiţer în civil năvălise în amfiteatru şi trăgând câteva gloanţe oarbe, dispăruse.

Faptele se petrecuseră în circa douăzeci de secunde. Când spiritele se liniştiră studenţii fură solicitaţi să ofere maximum de amănunte privind datele fizice şi conduita „agresorului“. După inerentele contradicţii („era brun“, „era blond“), după nelipsitele bancuri („era şchiop de ambele picioare“, cineva pretinse „oltean, dar fără cobiliţă“), se ridică un tânăr subţirel.

Aşteptă să se facă linişte, apoi îl descrise pe ofiţer cu lux de amănunte, precizând şi faptul că trăsese cu mâna stângă, dreapta ţinând-o în buzunar.

Ulterior se află că băiatul era absolvent al Facultăţii de Filozofie. Nimerise întâmplător în amfiteatru, cedând rugăminţilor unui prieten, pe care venise să-l ia de la facultate.

{2} Vezi „Enigmă la mansardă“.

{3} Dumnezeule! Iarăşi indivizii ăştia plictisitori de la spaţiu? Chiar şi duminica?

{4} Mai taci, măi, tacă-ţi fleanca! (ţig. fonetic)

{5} Eşti nebun? (ţig. fonetic).